

EMBARGO tot 8 maart 2011

RAADSVOORSTEL:

2010-2011

Ons kenmerk: RO 11.2528297

Registratienummer : GR 11.

Ingekomen op :

Onderwerp: Nieuw Lokaal Akkoord 2.0 en wijkperspectieven

Groningen, - 1 MRT 2011

Aan de raad,

Met trots leggen wij u de samenwerkingsovereenkomst 2011-2015 tussen corporaties en gemeente voor: Nieuw Lokaal Akkoord 2.0. Het Nieuw Lokaal Akkoord (NLA) heeft veel voor de stad Groningen betekend. De woningbouwopgave in de periode 2007-2010 is ruim vervuld, er is – samen met bewoners – flink geïnvesteerd in wijken waar mensen graag wonen, op tal van nieuwe manieren is invulling gegeven aan Vertrouwen in de Buurt, er is een impuls gegeven aan energiebesparing van bestaande woningen en de samenwerking bij de huisvesting van kwetsbare groepen is uitstekend.

Samenwerking doorzetten.

De samenwerking tussen gemeente en corporaties kent een succesvolle geschiedenis en bouwt daarop voort. We weten elkaar goed te vinden, we delen in hoofdlijnen de visie op de ontwikkelingen van de stad en we zijn ons ervan bewust dat we samen het verschil kunnen maken in de wijken. In maart 2009 is het NLA geëvalueerd, met een positieve uitkomst. De notitie *Omzien en stevig doorgaan* werd met de raad besproken. We spraken ons uit over voortzetting van deze vorm van samenwerking met de Groninger corporaties. Met minder middelen en met meer accent op duurzaamheid. Van NLA naar NLA 2.0.

Totstandkoming.

Medio 2010 zijn we gestart met de inhoudelijke voorbereiding voor nieuwe samenwerkingsafspraken. Dit hebben wij gedaan in zes werkgroepen met medewerkers van de corporaties en de gemeente. De thema's waren: 1. Sneller bouwen, 2. Bouwopgave, 3. Wijkteams, wijkbudgetten & Vertrouwen in de Buurt, 4. Duurzaamheid, 5. Woonruimteverdeling en 6. Nieuw elan & leiderschap. Op 5 oktober 2010 hebben we de contouren van de nieuwe afspraken besproken met de raadscommissie Ruimte en Wonen. Dit alles vormde de input voor een conferentie van het Bestuurlijk Overleg NLA/MBW op 8 december 2010.

Ontwikkelingen.

Sinds 2007, het jaar waarin het NLA van start ging, is er veel veranderd. In de stad, in het land en zeker ook wereldwijd. Verschillende ontwikkelingen zijn van invloed op de samenwerkingsafspraken en dwingen tot aanpassingen.

Economische crisis en de stagnerende woningmarkt.

In 2008 kregen ook wij te maken met de crisis en een stagnerende huizenmarkt. Aan de aanbodzijde zijn de afgelopen tijd investeringsbeslissingen uitgesteld, ook door de Groningse corporaties. Inmiddels lijkt het consumentenvertrouwen weer te stijgen, maar het herstel van de woningmarkt verloopt moeizaam. De mogelijkheden om te investeren in de wijken zijn zowel bij gemeente als bij corporaties minder groot geworden.

Europese regelgeving.

Vanaf 1 januari 2011 gelden er nieuwe regels voor het toewijzingsbeleid van de woningcorporaties in Nederland. Sociale huurwoningen moeten voor tenminste 90% worden toegewezen aan huishoudens met een inkomen tot € 33.614,--. Binnen de resterende 10% is ruimte voor toewijzing aan hogere inkomens bij urgentie of ander maatschappelijk belang. Hoe deze ruimte precies zal worden ingevuld is onderwerp van overleg, waarbij we ernaar streven dat alle corporaties in de stad hier op een gelijke manier mee omgaan. Dat maakt de informatie aan woningzoekenden een stuk overzichtelijker en gemakkelijker.

Investeringskracht corporaties.

De financiële speelruimte van corporaties wordt steeds kleiner. Door overheidsmaatregelen, zoals de invoering van de integrale vennootschapsbelasting, een inflatievolgend huurbeleid en een verschuiving van gemeentelijke belastingen naar de eigenaar van woningen, verliezen de corporaties aan investeringskracht. In het regeerakkoord is het voornemen uitgesproken om de corporaties te laten bijdragen aan de huurtoeslag. De opgave voor de Groninger corporaties is dus om met minder middelen zoveel mogelijk rendement te behalen; dit vraagt om scherpe keuzes.

Krimp in de regio.

Na jaren van vanzelfsprekende groei, krijgen we in de directe omgeving van de stad, met name in Noord en Oost Groningen te maken met bevolkingsdaling of krimp. In gebieden met krimp zien we leegstaande of onverkochte huizen. Voorzieningen zoals winkels, sportclubs en scholen zijn steeds moeilijker in stand te houden. Uiteindelijk komt de leefbaarheid van de gebieden in de knel. Ook in de stad gaan we hiervan de gevolgen merken. De stad blijft groeien in een krimpende omgeving. Dit noopt tot een verhevigde samenwerkingsagenda in het noorden.

Beleid rijksoverheid.

De rijksoverheid laat steeds meer over aan gemeenten en aan de markt. De komende jaren zijn er vier grote ontwikkelingen die naar verwachting effect hebben in de wijken: het wegvallen van ISV, de afoming van de onderkant van de arbeidsmarkt (participatiebudget, sociale werkvoorzieningen), de decentralisatie van de jeugdzorg van provincie naar gemeenten en wijzigingen in de AWBZ en de Wmo. Gemeente en corporaties zullen tijdig bespreken hoe zij gezamenlijk deze ontwikkelingen tegemoet kunnen treden.

Nieuwe afspraken.

In NLA 2.0 bouwen we voort op de afspraken die we al hadden. We blijven inzetten op wijkteams en wijkbudgetten. Gemeente en corporaties stellen voor de periode 2011–2014 ieder 5 miljoen euro beschikbaar. Samen investeren we 9 miljoen euro in de wijken voor leefbaarheid en participatie (via de wijkteams). In het kader van NLA 2.0 dragen we samen 1 miljoen euro bij aan wijkvoorzieningen in het kader van Zorgen voor Morgen (Steun- en informatiepunten, ondersteuning vrijwilligers, e.d.).

We maken - binnen bandbreedtes - afspraken over de woningbouwopgave voor de komende jaren. Daarbij sluiten we aan op de structuurvisie Wonen. Omdat we weten dat er veel onzekerheden zijn willen we ons niet al te zeer vastleggen op kwantitatieve afspraken, maar ons vooral richten op kwalitatieve doelstellingen. Om te kijken of we deze doelstellingen halen zetten we een monitor op.

Duurzaamheid heeft een stevige plek gekregen in de samenwerkingsafspraken. Voor de corporaties gaat het daarbij in eerste instantie om energiebesparing en betaalbaar wonen, waarbij grote winst is te halen in de aanpak van de bestaande woningvoorraad. Als het gaat om nieuwbouw zullen we in eerste instantie projecten opzetten voor energie-neutrale woningen om van te leren en inspiratie uit te putten. Gemeente en corporaties zullen samenwerken om te komen tot het aanboren van duurzame energiebronnen.

Organisatie.

We schuiven de organisatie van krachtwijken De Hoogte en Korrewegwijk (Mooi Blijven Wonen) en NLA 2.0 in elkaar. Daarmee zorgen voor meer samenhang en focus in de projecten die in de krachtwijken worden uitgevoerd.

We passen, waar nodig, de overlegstructuur met corporaties aan op de aard van de afspraken die we in NLA 2.0 maken. We maken een lange termijn agenda voor het Bestuurlijk Overleg.

Inspiratie.

Succes kan ook leiden tot gewenning. We vinden het in Groningen zo langzamerhand normaal dat gemeente en corporaties vanuit een gemeenschappelijk gevoelde verantwoordelijkheid afspraken maken, om te voorkomen dat het gevoel van vanzelfsprekendheid leidt tot sleetsheid. De inspiratie die er op tal van plaatsen is, bijvoorbeeld in de wijken, halen we op en maken we tastbaar. Want inspiratie leidt tot inspiratie. Tot enthousiasme, energie en daadkracht. Mensen maken Stad!

Wijkgericht werken in de gemeentelijke organisatie.

Voor veertien NLA-wijken hebben we samen met de corporaties wijkperspectieven gemaakt, die met het NLA 2.0 ter vaststelling worden aangeboden aan de raad. De wijkperspectieven zijn geschreven op basis van een stevige analyse per wijk en een groot aantal gesprekken met bewoners en professionals in de wijk. We schetsen in het wijkperspectief een gedeeld toekomstbeeld van de verschillende wijken, waarmee we richting geven aan de inzet van gemeente en corporaties in de komende tijd. Het wijkperspectief geeft richting, maar in hoeverre het eindbeeld gerealiseerd kan worden is natuurlijk afhankelijk van veel factoren, zoals beschikbaarheid van middelen.

De wijkperspectieven geven richting aan het werk van de wijkteams (waarin bewoners, gemeente, corporaties en anderen samenwerken). Voorstellen van bewoners kunnen worden getoetst aan het wijkperspectief. Maar het wijkperspectief draagt ook de onderwerpen aan waarover het wijkteam met buurtbewoners in gesprek gaat bij de aanwending van het wijkbudget.

Uiteraard is stedelijk beleid van invloed op de wijken en andersom. Het wijkperspectief schetst een gedroomd beeld over de wijk in 2020, vanuit de analyse van de wijk. Maar dit perspectief moet worden geplaatst in het kader van bovenwijkse, stedelijke ontwikkelingen. In een bijlage bij de wijkperspectieven wordt de relatie tussen stedelijke en wijkthema's beschreven.

Op basis van de wijkperspectieven maken we de komende tijd een begin met het opstellen van uitvoeringsprogramma's per wijk. In deze programma's willen we ook het stedelijk beleid een vertaalslag geven naar de afzonderlijke wijken (b.v. Wmo in vitale buurten, CJG's, OGGz). Wijkprogramma's (te beginnen in de NLA-wijken) moeten leiden tot meer focus op de belangrijkste onderwerpen per wijk bij bewoners, organisaties en gemeente. Criteria zijn daarbij: inspirerend, energiegevend, quick wins in doelmatigheid en efficiëntere en effectievere werkuitvoering.

Financiën.

Zoals gezegd: voor de periode 2011-2014 willen we in totaal 10 miljoen euro beschikbaar stellen voor wijkteams en wijkvoorzieningen Zorgen voor Morgen. De corporaties dragen 5 miljoen euro bij. Het gemeentelijk deel van eveneens 5 miljoen euro zal als volgt worden gedekt:

- Vrijval NLA 2007 – 2010: 150 duizend euro structureel, gekapitaliseerd 2 miljoen euro.
- ISV, 2 miljoen euro.
- Inzet bewonersbudgetten WWI (restant vouchergelden), 1 miljoen euro.

De vrijval NLA 2007 – 2010 van 150 duizend euro komt voort uit de 500 duizend euro structurele middelen Nieuw Beleid 2007 die destijds is toegewezen voor Lokaal Akkoord Sociaal en Fysiek. De inzet van deze middelen voor NLA 2.0 sluit geheel aan bij de inzet zoals destijds is bedoeld.

De ISV-middelen worden gedekt uit herprioritering van reeds voor de wijkvernieuwing beschikbaar gestelde ISV I en ISV II middelen.

1 Miljoen euro vanuit bewonersbudgetten WWI betreft een restantbedrag uit de subsidies van 2008 en 2009 en 2010 en een toegezegde subsidie voor 2011. Uit de subsidies in de genoemde vier jaren heeft tot nu toe een aantal toewijzingen plaatsgevonden van aanvragen in het kader van Goed Idee Plus. De bewonersorganisaties konden zich vinden in deze bestemming van de WWI-subsidie.

De ISV-middelen en de subsidie voor het bewonersbudget WWI lopen qua financiering via het Gemeentefonds. Wij stellen voor om de technische begrotingswijziging mee te nemen bij Voortgangsrapportage 2011-I. Dan nemen wij ook de ruil van structurele middelen in incidentele middelen mee.

Vervolg.

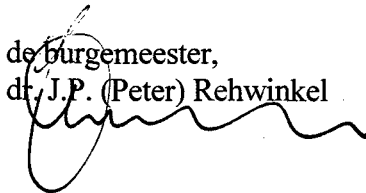
De tekst van NLA 2.0 wordt ook voorgelegd aan de Raden van Commissarissen en huurders van corporaties. Daarnaast overleggen we met diverse groepen zoals de ouderenraad, het huurdersplatform, het platform zelforganisaties en welzijnsinstellingen. Rond de uiteindelijke ondertekening van NLA 2.0 zullen we een feestelijke bijeenkomst organiseren.

Gelet op het vorenstaande stellen wij u voor te besluiten:

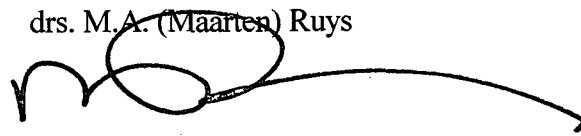
- I. kennis te nemen van de samenwerkingsafspraken met de Groninger corporaties voor de periode 2011-2014: het Nieuw Lokaal Akkoord 2.0 en eventuele wensen en bedenkingen kenbaar te maken;
- II. de kosten ad 5 miljoen euro voor de NLA-periode 2011-2014 te dekken uit 2 miljoen euro resterende middelen van NLA-I, 2 miljoen euro ISV en 1 miljoen euro WWI;
- III. de bijbehorende begrotingswijziging mee te nemen in Voortgangsrapportage 2011-I;
- IV. de wijkperspectieven voor 14 NLA-wijken vast te stellen als richtinggevend document voor de gemeentelijke inzet in deze wijken.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

Nieuw Lokaal Akkoord 2.0

Mensen maken Stad!

Samenwerkingsovereenkomst 2011-2014

Gemeente Groningen en Groninger corporaties
Nijestee
Lefier
De Huismeesters
Woonstade
Patrimonium

Inhoud

1	Doorgaan onder veranderende omstandigheden	3
1.1	Inleiding	3
1.2	Ontwikkelingen	3
1.3	Toekomst	4
2	Ambities	5
2.1	De kracht van mensen aanspreken: Mensen maken Stad!	5
2.2	Verbinding maken in de wijk	5
2.3	Samen richten op kwaliteit van wonen	7
2.4	Wonen verduurzamen	10
2.5	Huisvesting voor iedereen	12
3	Samenwerkingsafspraken	13
3.1	Sneller bouwen	13
3.2	Woonruimteverdeling	14
3.3	Organisatie	16
3.4	Nieuw elan	16

1 Doorgaan onder veranderende omstandigheden

1.1 Inleiding

In 2007 zetten de gemeente Groningen en de corporaties in de stad, hun handtekening onder het Nieuw Lokaal Akkoord (NLA). Het is niet onopgemerkt gebleven. Het NLA heeft veel voor Groningen betekend. De woningbouwopgave in de periode 2007-2010 is ruimschoots vervuld, er is – samen met bewoners – flink geïnvesteerd in wijken waar mensen graag wonen, op tal van nieuwe manieren is invulling gegeven aan Vertrouwen in de Buurt, er is een impuls gegeven aan energiebesparing van bestaande woningen en de samenwerking bij de huisvesting van kwetsbare groepen is uitstekend.

We zijn trots op de manier waarop we samenwerken. We weten elkaar goed te vinden, delen in hoofdlijnen de visie op de ontwikkelingen van de stad en zijn ons ervan bewust dat we samen het verschil kunnen maken in de wijken. We zoeken naar manieren om bewoners bij hun omgeving te betrekken en met hen samen te werken aan leefbare wijken. Op het wijkniveau is de samenwerking tussen medewerkers van gemeente en corporaties verder gegroeid en bijna vanzelfsprekend geworden.

De aanpak in Groningen is ook in het land niet onopgemerkt gebleven. In recente rapportages aan de Tweede Kamer komt Groningen goed uit de bus. Uit de Leefbaarometer blijkt bijvoorbeeld dat de laatste 12 jaar grote stappen vooruit zijn gemaakt m.b.t. de leefbaarheid in wijken. In 1998 woonde nog 34,7% van de Stadgers in een wijk waar de leefbaarheidscore laag of matig was. Tien jaar later was dit percentage teruggebracht tot 7%. Een verbetering die nergens anders zo groot is.

De looptijd van het Nieuw Lokaal Akkoord eindigde in 2010. Gemeente en corporaties willen doorgaan met de samenwerking. De evaluatie van de lopende afspraken in maart 2009 was positief. Wel vragen de veranderende omstandigheden om aanpassingen. In dit document maken we nieuwe afspraken, zeg maar een 'update'. NLA wordt NLA 2.0.

1.2 Ontwikkelingen

Sinds 2007, het jaar waarin het NLA van start ging, is er veel veranderd. In de stad, in het land en zeker ook wereldwijd. Verschillende ontwikkelingen zijn van invloed op het NLA en dwingen tot aanpassingen.

Economische crisis en de stagnerende woningmarkt

De economische crisis, die Nederland sinds 2008 trof, heeft grote invloed op de woningmarkt. De prijs van huizen staat onder druk. Mensen wachten af met het kopen van een woning, woningen staan langer te koop en de verkoop van nieuwbouwwoningen verloopt moeilijker dan voorheen. Aan de aanbodzijde zijn de afgelopen twee jaar investeringsbeslissingen uitgesteld, ook door de Groningse corporaties.

Inmiddels lijkt het consumentenvertrouwen weer te stijgen, maar het herstel verloopt moeizaam. Het kabinet heeft geen voornemens om de woningmarkt rigoureuus te hervormen. Voor de korte termijn kan dit rust geven. De hypotheekrenteaftrek wordt niet afgeschaft. We zullen in de komende tijd merken welke effect de maatregelen in de huurmarkt hebben in Groningen.

Europese regelgeving

Vanaf 1 januari 2011 gelden er nieuwe regels over het toewijzingsbeleid van de woningcorporaties. Woningen die onder de sociale huurgrens vallen moeten voor tenminste 90% worden toegewezen aan huishoudens met een inkomen tot maximaal € 33.614. Binnen de resterende ruimte kunnen

gezinnen met een hoger inkomen een sociale huurwoning toegewezen krijgen, waarbij vooral gekeken zal worden naar urgentie of maatschappelijk belang. De Groninger corporaties hebben de inkomenstoets vanaf januari 2011 ingevoerd. Over de precieze wijze van invulling van de 10% zullen we een gemeenschappelijke afspraak maken, zodat voor woningzoekenden in de stad duidelijkheid bestaat.

Investeringskracht corporaties

De financiële speelruimte van corporaties wordt kleiner. Door overheidsmaatregelen, zoals de invoering van de integrale vennootschapsbelastingheffing, een inflatievolgend huurbeleid en een verschuiving van gemeentelijke belastingen naar de eigenaar van woningen, verliezen de corporaties aan investeringskracht. Als het aan het kabinet ligt moeten zij ook een bijdrage doen aan de kosten van de huurtoeslag. De corporaties worden hierdoor gedwongen hun ambities bij te stellen en een pas op de plaats te maken.

De financiële positie van corporaties, maar ook nieuwe regelgeving, zullen gevolgen hebben voor de woningproductie in de stad. De afgelopen jaren namen de corporaties maar liefst 75% van deze productie voor hun rekening. De vrees bestaat dat corporaties veel minder in de gelegenheid zullen zijn om m.n. vrijesectorhuur- en koopwoningen te bouwen.

Krimp in de regio

Na jaren van vanzelfsprekende groei, krijgen het Noorden en Oosten van onze provincie te maken met bevolkingsdaling of krimp. Niet alleen het aantal inwoners daalt, maar ook de opbouw van de bevolking verandert. Jonge mensen en gezinnen trekken weg. In gebieden met krimp zien we leegstaande of onverkochte huizen. Voorzieningen zoals winkels, sportclubs en scholen zijn steeds moeilijker in stand te houden. Uiteindelijk komt de leefbaarheid van de gebieden in de knel. Ook in de stad gaan we hiervan de gevolgen merken. De stad blijft groeien in een krimpende omgeving. Gemeente en corporaties zullen zich in de komende NLA-periode bezinnen op de vraag hoe Stad en Ommeland elkaar van dienst kunnen zijn en elkaar kunnen versterken vanuit de eigen kwaliteiten.

Rijksbeleid

In de komende jaren zien wij een aantal ontwikkelingen die een effect zullen hebben op de stad en de wijken: het wegvallen van Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV), de maatregelen m.b.t. van de onderkant van de arbeidsmarkt (participatiebudget, sociale werkvoorziening), de decentralisatie van de jeugdzorg van provincie naar gemeenten en wijzigingen in de AWBZ en de WMO. Gemeente en corporaties zullen de ontwikkelingen nauwgezet volgen en bespreken wat zij samen kunnen doen om de gevolgen op te vangen of de kansen te benutten.

1.3 Toekomst

Verhevigde samenwerkingsagenda

De komende jaren zullen we dicht bij onszelf moeten blijven en werken vanuit onze eigen kracht. In een tijd dat bezuinigingen onvermijdelijk zijn is dat des te meer nodig. We willen stevig in de etalage zetten wat we *wel* hebben. Als er ergens mensen bij elkaar wonen die optimisme kunnen organiseren dan is dat wel in Groningen. We zijn goed in staat om mensen die dat echt nodig hebben te ondersteunen. De schaal van Groningen en de sterke samenwerkingsverbanden moeten we juist in deze tijd optimaal benutten. Er is geen andere stad waar groei en krimp zo naast elkaar ligt. We gaan in de stad en in het noorden nog meer verbindingen leggen, oftewel; een verhevigde samenwerkingsagenda.

Scenario's

We richten onze organisatie flexibel in zodat we kunnen inspelen op ontwikkelingen. Om te kijken naar onze veranderende samenleving gaan we verschillende scenario's onderzoeken. Minder geld betekent slimmer organiseren. Uiteindelijk zijn we positief over ontwikkelingen die we gaan doormaken. Wij zetten samen onze schouders eronder, van goed, naar beter, best!

2 Ambities

We willen nog heel veel in Groningen. NLA 2.0 is ambitieus. We willen de kracht in de samenleving aanspreken, verbinding maken in de wijk, samen richten op de kwaliteit van wonen en het wonen verduurzamen.

2.1 De kracht van mensen aanspreken: Mensen maken Stad!

NLA 2.0 stelt bewoners van Groningen in staat het leven in hun straat, buurt en wijk te verbeteren. Bewoners krijgen middelen om ideeën en dromen voor hun eigen omgeving uit te voeren. Kernwoorden hierbij zijn decentraal, gemeenschapszin, kleinschaligheid en herkenbaarheid.

We leven niet meer in de tijden van de grote, centraal aangestuurde projecten, bedacht achter bureaus. NLA 2.0 moet vooral vorm krijgen in de straten, de buurten en de wijken van de stad. We willen richting geven aan en ruimte maken voor mensen die werken aan betere woningen en een betere woonomgeving. Bewoners dragen er aan bij dat Groningen de beste stad is om in te wonen. Het motto van NLA 2.0 is "Mensen maken Stad!".

Het ziet er naar uit dat het Rijk zich steeds verder terugtrekt. Meer en meer zijn we in Groningen op onszelf aangewezen. Dat hoeft niet verkeerd te zijn. Groningen is een middelgrote, krachtige stad, met een sterke gemeenschapszin. We zijn weerbaar en als het moet, kunnen we onszelf redden. Als het ergens kan, kan het in Groningen.

We gaan uit van de kracht die schuilt in de samenleving. Veel mensen kunnen zichzelf uitstekend redden. Die kracht willen we aanspreken. Dat betekent tegelijkertijd dat we scherpere keuzes maken. Onze inzet richten we sterker op de groep die het echt nodig heeft, zodat mensen in een zwakke positie niet buiten de boot vallen. De komende jaren staan veel voorzieningen voor juist deze groep onder druk. We zetten ons in voor deze mensen, niet toevallig ook de primaire doelgroep van de corporaties.

2.2 Verbinding maken in de wijk

Het werk van veertien wijkteams heeft de afgelopen jaren veel opgeleverd voor de leefbaarheid in de buurten en de samenwerking tussen de partijen in de wijk. Daarmee blijven we doorgaan. De opdracht van wijkteams blijft om verbinding te maken met bewoners van de wijk, de vraag op te halen en om samen met bewoners projecten te realiseren die bijdragen aan prettig samenwonen. De wijkperspectieven geven richting aan hun inzet.

Gemaakte afspraken

In 2007 zijn veertien wijkteams van start gegaan. Zij hadden als opdracht om te werken aan de leefbaarheid van de wijk en om invulling te geven aan het uitgangspunt van Vertrouwen in de Buurt. Projecten moeten niet alleen bijdragen aan een prettige buurt, maar projecten dienen ook als middel om in gesprek te komen met buurtbewoners en hen te betrekken bij hun leefomgeving. Voor de wijkteams was in de periode 2007-2010 maximaal 20 miljoen euro beschikbaar.

Evaluatie

Wijkteams hebben op tal van manieren de vraag van bewoners opgehaald: inloopmarkten, wijkstemdagen, met een theekar of toekomstbus de wijk in, De Fanfare van Selwerd, de dialoogmethode of de deliberatieve methode. Wijkteams waren een herkenbaar aanspreekpunt voor bewoners die initiatief wilden nemen of die wilden bijdragen aan de leefbaarheid in hun wijk. De

betrokkenheid van bewoners is gegroeid, evenals het besef dat je zelf een positieve bijdrage kunt leveren aan je woonomgeving .

In totaal zijn zo'n 400 projecten gerealiseerd: van het inrichten van speelplekken tot huisbezoek aan ouderen; van opruimacties van brandgangen tot bijdragen aan een buurtrestaurant. De snelheid waarmee wijkteams tot actie kunnen overgaan, wordt door de bewoners positief gewaardeerd. Een overzicht met een korte omschrijving van de projecten is beschikbaar.

Bij de evaluatie van maart 2009 is gesteld dat de uitvoering van stedelijke programma's in de toekomst niet meer afhankelijk zouden mogen zijn van bijdragen uit wijkbudgetten. Concreet gold dit voor BSLim, Zorgen voor Morgen en Buurtbemiddeling. Verder werd gesteld dat we meer samenhang moeten brengen in de besteding van de verschillende budgetten die voor bewoners beschikbaar zijn (zoals Goed Idee en leefbaarheidsbudgetten van corporaties).

Nieuwe afspraken

We blijven doorgaan met wijkteams in dezelfde wijken. Alleen het wijkteam voor Korrewegwijk - De Hoogte wordt gesplitst in twee afzonderlijke wijkteams. Dus vanaf 2011 werken we met 15 wijkteams. Voor de periode 2011-2014 stellen we tweemaal 5 miljoen euro beschikbaar. De gemeente 5 miljoen en de gezamenlijke corporaties 5 miljoen. Dit geld is beschikbaar voor wijkbudgetten en voor een bijdrage aan wijksteunpunten (Stips) in de NLA-wijken.

Wijkperspectieven

Voor de NLA-wijken (m.u.v. Hoogkerk) hebben gemeente en corporaties wijkperspectieven gemaakt. Op basis van een stevige analyse van cijfermateriaal en gesprekken met bewoners en professionals in de wijken, schetsen wij hierin voor de verschillende wijken een gedeeld toekomstperspectief. Wijkperspectieven geven focus en richting aan de besteding van de wijkbudgetten, maar ook aan de overige inzet van gemeente en corporaties.

Het wijkperspectief wordt door de wijkteams gebruikt om voorstellen van bewoners te toetsen. Maar het wijkperspectief biedt ook de mogelijkheid om zaken in de wijk te agenderen. Als bijvoorbeeld het thema jongeren prominent in het wijkperspectief staat, kan het wijkteam initiatief nemen om met bewoners te bespreken welke maatregelen voor jongeren gewenst zijn.

De basishouding van het wijkteam is "actief luisteren" naar de buurt: het zoeken van contact, het tonen van interesse en het geven van vertrouwen.

Wijkbudgetten

De wijkbudgetten voor de komende NLA-periode zijn over vijftien wijken verdeeld op basis van twee criteria. Er is een onderscheid gemaakt tussen grote en kleine wijken (aantal woningen lager of hoger dan 2.500) en er is een onderscheid gemaakt naar de zwaarte van de ontwikkelopgave (op grond van de wijkanalyses). Zo zijn de wijken ingedeeld in vier categorieën.

- Grote zware wijken: Selwerd, Paddepoel, De Wijert, Beijum, Lewenborg, Oosterpark, Korrewegwijk (7)
Kleine zware wijken: De Hoogte en Oosterhoogebrug (2)
Grote lichte wijken: Vinkhuizen, Corpus den Hoorn (2)
Kleine lichte wijken: Kostverloren, Grunobuurt, Hoogkerk, Tuinwijk (4)

Er worden drie standaardbedragen toegewezen als wijkbudget voor de periode 2011-2014:

1. Grote zware wijken (7) hebben een wijkbudget van maximaal 900.000 euro.
2. Kleine zware wijken en grote lichte wijken (4) hebben een budget van maximaal 450.000 euro.
3. Kleine lichte wijken (4) hebben een wijkbudget van maximaal 225.000 euro.

Wijk	Budget 2011-2014
Beijum	€ 900.000
Corpus den Hoorn	€ 450.000
Grunobuurt	€ 225.000

Hoogkerk ¹	€ 100.000
De Hoogte	€ 450.000
Korrewegwijk	€ 900.000
Kostverloren	€ 225.000
Lewenborg	€ 900.000
Oosterhoogebrug	€ 450.000
Oosterpark	€ 900.000
Paddepoel	€ 900.000
Selwerd	€ 900.000
Tuinwijk	€ 225.000
Vinkhuizen	€ 450.000
De Wijert	€ 900.000
	€ 8.875.000

¹ Hoogkerk neemt op eigen verzoek genoeg met € 100.000

Daarnaast blijven verschillende leefbaarheidsbudgetten van gemeente en corporaties bestaan (zoals Goed Idee, Goed Idee+, Annie Takfonds, Wijert Wensen en andere budgetten en fondsen). In de NLA-wijken zullen de wijkteams bijhouden welke aanvragen er voor de verschillende budgetten worden gedaan, zodat er per wijk enig overzicht ontstaat.

Wijkvoorzieningen

Voor wijkvoorzieningen in het kader van Zorgen voor Morgen en WMO (Stips, stimulering vrijwilligersinzet, mantelzorg) is voor de komende vier jaar een bijdrage van viermaal 250.000 euro beschikbaar. Over buurtbemiddeling is eerder een aparte afspraak gemaakt, waarin gemeente en corporaties de kosten voor 2011 en 2012 delen. Aan de Stuurgroep Zorgen voor Morgen vragen we te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn voor de Stips (als wijkvoorziening) om zelf inkomsten te genereren, zodat zij vanaf 2015 geen bijdrage vanuit het NLA meer nodig hebben.

Wijkteams

Begin 2011 gaan de wijkteams hun eigen functioneren evalueren, met twee leden van de Stuurgroep Wijkvernieuwing. Het wijkteam bespreekt het eigen functioneren, de samenstelling, de rolverdeling binnen het team, de deelname van bewoners en de wijze waarop het wijkteam zich positioneert in de wijk. Zo nodig leidt deze bespreking tot bijstellingen.

2.3 Samen richten op kwaliteit van wonen

Het Nieuw Lokaal Akkoord van 2007 was erop gericht een extra impuls te geven aan de woonkwaliteit in de stad. We spraken af om flinke aantallen goede en betaalbare woningen te bouwen. De nieuwe afspraken over de woningbouw hebben een ander karakter. Vanwege onzekerheid over de toekomst van de woningmarkt en over de investeringskracht van de corporaties, ligt er in de nieuwe afspraken een grotere nadruk op kwaliteit, dan op kwantiteit. Dit sluit aan bij de gemeentelijke woonvisie.

Gemaakte afspraken

In het NLA is afgesproken dat de corporaties in de periode 2007-2017 jaarlijks 800 woningen bouwden, waarmee ze zorgden voor een flinke bijdrage aan de woningbouwproductie. We spanden ons hier gezamenlijk voor in. Van de 800 woningen moesten ongeveer 500 verrijzen in de wijkvernieuwingswijken. Hiervan waren 300 à 400 woningen ter vervanging van verouderde of versleten woningen. Van de nieuwe woningen werden er circa 350 als sociale huurwoning gerealiseerd. In deze periode werden jaarlijks maximaal 250 sociale huurwoningen verkocht.

Evaluatie

De afspraken zijn in belangrijke mate gerealiseerd. De corporaties hebben hiermee in de NLA-periode circa 75 procent van de woningen in de stad Groningen gebouwd. Ontwikkelingen zoals de

economische crisis, de verminderde vraag naar woningen, maatregelen vanuit Europa en Rijksbeleid nopen tot het maken van andersoortige afspraken.

Nieuwe afspraken

Van belang is dat we in het NLA duidelijke kwalitatieve doelstellingen formuleren om de gezamenlijke koers vast te leggen, met als afgeleide daarvan een kwantitatieve opgave in bandbreedtes. Het gaat ons de komende periode dus niet zozeer om het realiseren van bouwprojecten, maar om het goed bedienen van de woningmarkt in de brede zin. De afspraken zijn dynamischer en meer gericht op het proces. We houden gezamenlijk de vinger aan de pols van de woningmarkt. We richten ons veel meer op het waarom in plaats van het wat.. Als voorbeeld: het gaat er niet om dat er 4.500 jongereneenheden worden gerealiseerd, maar we zetten ons er voor in dat jongeren binnen drie maanden een goede en geschikte woonruimte in de stad kunnen vinden.

Structuurvisie Wonen

Basis voor de nieuwe afspraken is de structuurvisie Wonen, die eind 2009 door de gemeenteraad is vastgesteld. Deze visie is opgesteld in nauwe samenwerking tussen de gemeente en de corporaties. Uitgangspunt hierin is dat we iedereen 'zo veel mogelijk naar zijn zin in onze stad willen laten wonen'. Dat betekent dat we meer de nadruk leggen op kwaliteit. We willen woningen toevoegen waar vraag naar is én die nog niet aanwezig zijn, ook om doorstroming op gang te brengen.

Kwaliteit

Kwaliteit is een belangrijke insteek voor de nieuw te maken afspraken. Kwaliteit is een breed begrip; we verstaan er verschillende dingen onder. Als we ons richten op kwaliteit bedoelen we dat we woningen toevoegen in bepaalde segmenten van de voorraad waar we tekorten hebben gesignaleerd. Dat wordt hieronder uitgewerkt voor jongeren, ouderen en gezinnen.

Maar we richten ons ook op een kwaliteit van woningen, die moeten voldoen aan de eisen van deze tijd en op een kwalitatief goede manier van nieuw bouwen, die zorgt voor duurzame en toegankelijke woningen, ook voor mensen met een beperking. Voor de nieuwbouw hebben we hiertoe het Groninger Woonkeur ontwikkeld. Ook voor de komende jaren willen we daaraan vasthouden. Groninger Woonkeur is een plus op ondermeer het landelijk bouwbesluit.

Een goede woonkwaliteit betekent ook voldoende aandacht voor groen en water, goede parkeeroplossingen die de druk op de openbare ruimte verminderen, goede voorzieningen die aansluiten op de wensen van gebruikers en een goede toegankelijkheid van de leefomgeving voor alle bewoners van deze stad.

Woningmarktmonitor

Het is van belang dat gemeente en corporaties vanuit gedeelde informatie met elkaar in gesprek zijn over de beoordeling van de woningmarkt. Op deze manier werken we aan een gedeeld draagvlak om zonodig (kwalitatieve) doelstellingen gezamenlijk aan te scherpen of bij te stellen. Om te zorgen voor identieke informatie zetten we een woningmarktmonitor op.

Voor deze monitor meten we op drie verschillende niveaus:

1. Doelstellingen: In hoeverre worden (kwalitatieve) doelstellingen gehaald? Zijn ze nog valide of is bijstelling gewenst?
2. Productie: Hoeveel woningen zijn er gebouwd, met welke kwaliteit? Wat zijn de succes- en faalfactoren? Wat zijn de prognoses?
3. Externe randvoorwaarden: Welke randvoorwaarden zijn van invloed op de positie van de gemeente en corporaties?

Hierbij maken we gebruik van:

- Informatie uit het woonruimteverdeelsysteem (wachtlijsten, slaagkansen, aantal actief woningzoekenden, ontwikkeling omvang doelgroep van beleid). Hiermee meten we de druk op de sociale huur in verschillende woonsegmenten en wijken.

- Verkoopgegevens van nieuwe projecten en verhuurbaarheid vrije sector (naar analogie van de verkoopmonitor Hoogvliet). Hiermee leren we van het succes van nieuwbouwprojecten: wat betekent dit voor nieuwe ontwikkelingen?
- Verhuisbewegingen. Het doel hiervan is om te leren 'wat mensen beweegt'.
- Externe ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op de woningmarkt (ontwikkelingen rondom hypotheekrenteaftrek, rijksmaatregelen voor de corporatiesector, bevolkingsprognoses).

Jaarlijks bespreken

Minimaal een keer per jaar wordt de balans opgemaakt en worden de resultaten van de monitor besproken in het Bestuurlijk Overleg. De voorbereiding ligt bij de Werkgroep Bouwopgave en de stuurgroep Woningbouw. Aan de hand van de monitor bespreekt het BO of de gestelde doelen nog actueel zijn en of er bijstelling noodzakelijk is.

De nadruk bij het Bestuurlijk Overleg ligt op de na te streven kwalitatieve doelstellingen. In de Stuurgroep Woningbouw wordt besproken welke woningbouwopgave daaruit voortvloeit. Het is van belang om elkaar in de stuurgroep op de hoogte te houden van de voortgang van projecten. Het is aan de risicodragende opdrachtgever zelf om op grond van de beschikbare kennis besluiten te nemen over de eigen productie.

Nieuwe bouwafspraken

We denken dat er jaarlijks tussen de 950 en 1.350 nieuwe woningen gebouwd dienen te worden om een gezonde woningmarkt te houden. Vooralsnog gaan we er vanuit dat de corporaties de komende vier jaar tenminste de helft van deze productie (475 tot 675 woningen) voor hun rekening nemen, gelet op de bekende plannen.

Gemeente en corporaties hebben gezamenlijk een onderzoek naar de woningmarkt uitgevoerd (demografische gegevens én ervaringscijfers uit het verleden). Op basis van dit onderzoek formuleren we een opgave voor drie doelgroepen in bandbreedtes.

Nieuwbouw voor jongeren

We zien een kwalitatieve en kwantitatieve woningbehoefte onder jongeren. Dit omdat het aantal jongeren (door de groei van de Universiteit en de Hanzehogeschool) de komende jaren gaat toenemen in de stad. Maar we zien ook dat jongeren meer en meer een zelfstandige wooneenheid wensen, waarbij de locatie van groot belang is. In de nota BouwJong! is een opgave geformuleerd van in totaal 4.500 eenheden tot en met 2015, oftewel jaarlijks 900 (tijdelijk en permanent, zelfstandig en onzelfstandig).

De corporaties spreken af jaarlijks 250 tot 500 zelfstandige eenheden toe te voegen. Dit kan door (tijdelijke) nieuwbouw, maar ook door andere segmentering in de bestaande voorraad en door ombouw van bijvoorbeeld kantoorpanden. De bestaande plannen voorzien tot 2014 in totaal in 1.100 zelfstandige eenheden en een niet exact bekend aantal onzelfstandige eenheden.

Doel: jongeren snel (binnen ongeveer 3 maanden) een goede kwalitatieve woning bieden in de stad

Opgave corporaties: 250 tot 500 zelfstandige eenheden per jaar

Nieuwbouw voor gezinnen

Gezinnen willen graag wonen in een grondgebonden woning, in of aan de rand van de stad. We willen voorkomen dat gezinnen wegens het gebrek aan geschikte woningen ervoor kiezen om in een andere regio te gaan wonen. We schatten in dat de komende periode jaarlijks 300 tot 400 gezinswoningen per jaar kunnen worden toegevoegd, in zowel huur als koop, waarvan de helft in de bestaande stad. Na 2015 is Meerstad op stoom en stijgt het aanbod in de groenstedelijke uitleg aanzienlijk.

Doel: Vasthouden van gezinnen aan de stad

Opgave corporaties: 150 tot 250 woningen per jaar, in koop en (sociale) huur

Nieuwbouw voor ouderen

Er is een toenemende behoefte onder ouderen om zo lang mogelijk zelfstandig te blijven wonen. Dat kan vaak in de eigen woning, maar niet altijd. De aanwezigheid van voorzieningen is ook van belang om zelfstandig te kunnen blijven wonen. We willen ouderen verleiden de overstap te maken naar een meer geschikte woning. Vaak laten zij daarbij een woning achter die geschikt is voor een gezin. Gezien de matige vergrijzing én het feit dat ouderen veel minder mobiel zijn, is de ambitie voor deze groep vooral kwalitatief. Jaarlijks kunnen voor deze groep circa 250 woningen worden toegevoegd, waarvan de corporaties ongeveer de helft voor hun rekening kunnen nemen.

Doel: ouderen zo lang mogelijk zelfstandig laten wonen

Opgave corporaties: 75 tot 150 gelijkvloerse woningen per jaar, dichtbij voorzieningen.

Sloop

We gaan onverminderd door met een verbeterslag in de sociale huur. In belangrijke mate kan dit door grondige kwaliteitsverbetering (in combinatie met duurzaamheidsmaatregelen), maar voor een deel zal er ook moeten worden gesloopt. Net als in het huidige Lokaal Akkoord spreken we af dat sloop en nieuwbouw van sociale huur met elkaar in evenwicht zijn.

Doel: matige kwaliteit in de sociale huur verminderen.

Opgave corporaties: slopen van 150 tot 250 woningen per jaar.

Verkoop

De verkoop van woningen willen we vanuit twee invalshoeken stimuleren. Enerzijds om aan de behoefte te voldoen van eigen woningbezit door particulieren. Anderzijds om financiële middelen beschikbaar te krijgen voor onze volkshuisvestelijke doelen. Gezien de ontwikkelingen in de woningmarkt verwachten we minder vraag naar koop van sociale huurwoningen. De inschatting is dat er de komende NLA-periode 150 tot 250 woningen per jaar verkocht kunnen worden.

Doel: voorzien in behoefte eigen woningbezit en financiële middelen vrijmaken

Opgave corporaties: verkoop van 150 - 250 sociale huurwoningen per jaar

Duurzame kwaliteitsverbetering

De komende tien jaar gaan de corporaties 8.000 tot 10.000 woningen duurzaam verbeteren. Voor de komende NLA-periode is dit 3.500 tot 4.000 woningen, dus gemiddeld 875 tot 1.000 per jaar.

Nieuwe jaarlijkse opgave	
Nieuwbouw	475 - 900
Duurzame kwaliteitsverbetering	800 - 1.000
Sloop	150 - 250
Verkoop	150 - 250

2.4 Wonen verduurzamen

De aandacht voor duurzaamheid is de laatste jaren toegenomen. De gemeente Groningen heeft de ambitie uitgesproken dat de stad in 2035 energieneutraal is. De corporaties willen hieraan een bijdrage leveren, vanuit hun eigen doelstellingen. Energielasten bepalen voor een groot deel de woonlasten. Energiebesparing draagt in toenemende mate bij aan betaalbaar van wonen. De ambities van gemeente en corporaties op het terrein van duurzaamheid zijn hoog. Samen kunnen we meer. Bij de realisatie van deze ambities speelt de technologische ontwikkeling en de financiële armslag vanzelfsprekend een belangrijke rol.

Het Groninger woningaanbod moet goed passen bij de kwalitatieve woningbehoefte van de inwoners. Ons streven is dat in 2025 alle corporatiewoningen in Groningen lage woonlasten hebben en een gezond binnenmilieu. (Grote, vooroorlogse monumentale panden worden hierin niet

meegeteld). Dat betekent dat in 2025 woningen die (onnodig) veel energie verslinden niet meer voor komen. De doelstellingen lopen van gemeente en corporaties lopen gelijk op: met een stevige investering in energiebesparende maatregelen in de bestaande woningvoorraad dragen de corporaties in belangrijke mate bij aan de energie- en CO₂-doelstellingen van de gemeente.

Uiteraard stellen we ook eisen aan de nieuwbouw. We werken er naartoe dat de nieuwbouwwoningen van corporaties na 2025 minimaal energieneutraal zijn: de energie die ze nodig hebben, wekken ze zelf op. Een deel van de woningen kan zelfs energieleverend zijn. Door woningen flexibel en demontabel te maken, kunnen ze in de toekomst eenvoudiger worden aangepast aan nieuwe woonbehoeftes. Grootschalige (en milieuvriendelijke) sloop is dan minder vaak nodig.

We streven er verder naar dat het in 2025 financieel aantrekkelijk is om zowel in de bestaande bouw als de nieuwbouw grote energetische ingrepen te plegen. Daarom gaan gemeente en corporaties samen voor 2014 nieuwe financieringsconstructies bedenken. Ook bij het inrichten en ontwerpen van de woonomgeving en de openbare ruimte moet duidelijker rekening worden gehouden met duurzaamheid. Voor 2014 willen we dit bij twee projecten (nieuwbouw of grootschalige kwaliteitsverbetering) uitproberen.

In 2025 passen we duurzame energiesystemen structureel toe in zowel nieuwbouw als de bestaande woningvoorraad. In 2014 willen we dat 20 procent van de nieuwe en verbeterde woningen gebruik maken van duurzame energiesystemen. Woningen die energiezuiniger zijn, verbruiken niet per se veel minder energie. Ook het *woongedrag* van de bewoner is hierop van invloed. De bewoners moeten inzicht krijgen in wat zij zelf kunnen doen om hun energiegebruik en daarmee hun energierekening zo laag mogelijk te houden. Bij alle kwaliteitsverbeteringen gaan we bewoners stimuleren energiezuinig te wonen.

We zetten samen een praktisch systeem op voor het uitwisselen van kennis en inzichten op het gebied van duurzaam wonen. De NLA-werkgroep Duurzaamheid speelt hierin een centrale rol. We zoeken naar de synergie in de samenwerking bij het ontwikkelen van duurzame energiebronnen en de distributie van duurzaam opgewekte energie. Het is een gezamenlijke opgave om de mogelijkheden te verkennen.

Nieuwe afspraken

We zijn ervan overtuigd dat in de komende jaren de grootste resultaten op het gebied van energiebesparing kunnen worden geboekt in de bestaande woningvoorraad. Hiertoe formuleren we de volgende resultaatafspraken: in de periode 2011-2014 worden **3.500 tot 4.000** corporatiewoningen met energielabel D of slechter duurzaam verbeterd tot **minimaal energielabel C**. Dit is inclusief vervangende nieuwbouw bij sloop van verouderde woningen.

Als het gaat om nieuwbouw willen we de komende jaren vooral ook gebruiken om van elkaar te leren. We gebruiken de kennis en mogelijkheden van gemeente en corporaties om in 2012 plannen te maken voor de bouw van **minimaal 100** energieneutrale woningen in de sociale huursector. Voor 2014 start de bouw van deze woningen. We beschouwen deze opgave als een belangrijke stimulans voor energieneutraal bouwen in de toekomst.

Naast energiebesparing is de ontwikkeling van duurzame energiebronnen een gedeelde ambitie. In 2014 is een start gemaakt met de kwaliteitsverbetering van **minimaal 100** corporatiewoningen naar **energierekening 0** wat betreft warm tapwatergebruik/ stookgebruik. Dit gebeurt door het toepassen van duurzame energie of door efficiënte warmte-uitwisseling, met voorkeur voor zonnewarmte. Daarnaast streven we ernaar om de komende NLA-periode bij 20% van de nieuw gebouwde, gerenoveerde en verbeterde woningen gebruik gemaakt van duurzame energie (zon, wind, bodemwarmte, restwarmte, enz.). Ook hier onderzoeken we hoe gemeente en corporaties een vruchtbare samenwerking kunnen inrichten.

Om het gebruik van duurzame energie te stimuleren streven we ernaar dat in 2014 10 tot 20% van de daken van nieuwbouw, gerenoveerde en verbeterde corporatieve woninggebouwen gebruikt voor de winning en exploitatie van zonne-energie. Verder dragen we er samen zorg voor dat voor 2014 wordt gestart met een grootschalige duurzame, schone, energievoorziening (bijvoorbeeld zonne-energie, restwarmte of geothermie) die aansluit op bestaande woningen in NLA-wijken.

Tot en met 2012 doet de gemeente samen met corporaties, bovenlokale overheden en marktpartijen onderzoek naar mogelijke financieringsvormen die energetische ingrepen en investeringen in de bestaande bouw en de nieuwbouw structureel aantrekkelijk maken. Daarbij wordt ook gekeken naar vernieuwende, succesvolle constructies, zoals het Duits model voor zonne-energie, leaseconstructies voor daken voor zonne-energie en duurzame vastgoedwaardering. Corporaties bieden tegen huurverhoging aantrekkelijke geriefsverbeteringspakketten aan hun huurders aan, gericht op energie(kosten)besparende maatregelen en/of het gebruik van duurzame energie. De huurder kan zelf kiezen of hij een dergelijk pakket aanschaft.

Bij het maken van het stedelijk ontwerp voor nieuwe woongebieden (en waar mogelijk voor herstructureringsgebieden) besteden we aandacht aan duurzaamheid, vooral voor energiereductie en opwekking van duurzame energie, voor **ecologie** en voor integraal water- en groenbeheer.

De Werkgroep Duurzaamheid zal de prestatieafspraken monitoren en aan het Bestuurlijk Overleg een voorstel voorleggen over de gewijzigde taakstelling.

2.5 Huisvesting voor iedereen

We werken in Groningen uitstekend samen om kwetsbare groepen te huisvesten. Onze ambitie blijft om iedereen een dak boven zijn hoofd te bieden.

We zijn tevreden over de afspraken die er op zijn gericht om te voorkomen dat mensen op straat komen te staan. De samenwerking met de betrokken partijen, zoals de Stichting Huis is effectief. Het preventief beleid en het tweedekansbeleid, inclusief het Proefwonen, blijken goed te werken. In Groningen werken we actief samen aan het voorkomen van huisuitzettingen. Een uitgezet huishouden krijgt gegarandeerd nieuwe woonruimte op voorwaarde van begeleiding. Bij Proefwonen blijft de woning het eerste jaar op naam van de begeleidende instelling.

We blijven vasthouden aan de strikte regels voor urgentie, ook nu het door een afname van wijkvernieuwingsurgenten gemakkelijk is geworden zeker 75 procent van de woningen voor reguliere verhuur beschikbaar te houden. Voor speciale situaties hebben we als achtervang de hardheidsclausule.

3 Samenwerkingsafspraken

Om onze ambities te bereiken, zijn goede samenwerkingsafspraken nodig tussen gemeente en woningcorporaties. Afspraken over het versnellen van de woningbouw, over de woonruimteverdeling en over het vergroten van de betrokkenheid van de medewerkers.

3.1 Sneller bouwen

In het Nieuw Lokaal Akkoord zijn afspraken gemaakt om de bouwstroom te versnellen. Deze zijn in 2008 herijkt en vervat in nieuwe samenwerkingsafspraken. We evalueren de werkwijze (projecten voortgangsoverleg), de samenwerkingsafspraken en de afspraken over stapeling bouwkosten.

Gemaakte afspraken

We hebben een gemeenschappelijk belang om sneller te bouwen. Daarmee kunnen we eerder tegemoet komen aan de vraag en we besparen geld, wat we kunnen investeren in de wijken. Om sneller te kunnen bouwen, hebben we in het NLA enkele procesafspraken gemaakt. Bij elk bouwproject waarbij gemeente en een of meerdere corporaties betrokken zijn, houden we een startbijeenkomst. In deze startbijeenkomst worden de randvoorwaarden geformuleerd waarbinnen een bouwproject moet worden gerealiseerd. Op deze manier voorkomen we dat er gedurende het proces aanpassingen nodig zijn vanwege “nieuwe” voorwaarden, waaraan moet worden voldaan. Ofwel: helderheid aan het begin van het bouwproces.

De uitkomst van de startbijeenkomst wordt vervat in een document: de ‘bouwveloppe’. Hierin staan alle randvoorwaarden voor het bouwproject en een overzicht van wie waarvoor verantwoordelijk is. Voor elk project wordt een medewerker van loket Bouwen & Wonen als vaste accountmanager aangewezen. Met regelmaat komen alle senior projectleiders bijeen voor het periodieke voortgangsoverleg (PVO). Hierin wordt de voortgang van alle lopende bouwprojecten besproken en worden zoveel mogelijk knelpunten ter plekke opgelost.

Sneller bouwen = beter bouwen = goedkoper bouwen

We zijn positief en tevreden over de kwaliteit van de samenwerking. We onderkennen allemaal dat vertraging de grootste kostenverhogende factor is. Sneller bouwen betekent beter bouwen én goedkoper bouwen. Naast dit gezamenlijke belang, hebben we echter ook te maken met verschillen in belang tussen gemeente en corporaties. De onderlinge samenwerking kan nog verbeterd worden. De relatieve rust door de marktomstandigheden van nu geven ons de tijd om hierover na te denken en verdere actie te ondernemen.

De open houding die zo kenmerkend is voor de samenwerking tussen gemeenten en corporaties op bestuurlijk en strategisch niveau, vertaalt zich niet altijd op uitvoerend niveau. Dat is verklaarbaar maar niet gewenst. We zullen er aan werken dat het gezamenlijk belang voor de stad, dat met het Nieuw Lokaal Akkoord vorm krijgt, breder binnen gemeentelijke en corporatieve organisaties wordt gedragen. Voor NLA 2.0 is het cruciaal dat de opdracht “sneller bouwen” breed wordt onderkend. Interne communicatie binnen de gemeente en de corporaties kan hieraan bijdragen. We stimuleren een pro-actieve houding; wie vindt dat er iets beter kan, moet initiatief nemen.

Nieuwe afspraken

- Aandachtspunt:* *Het samenwerkingsdocument moet worden geactualiseerd vanwege de invoering van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) op 1 oktober 2010.*
- Verbeterafpraak: De Kerngroep PVO krijgt de opdracht het afsprakenkader te actualiseren.
- Aandachtspunt:* *Niet iedere betrokkene blijkt op de hoogte van de samenwerkingsafspraken.*
- Verbeterafpraak: Nut en noodzaak van het PVO en de andere samenwerkingsafspraken worden opnieuw onder de aandacht gebracht van de deelnemende projectleiders. Ook wordt het belang van een goede voorbereiding op het PVO benadrukt.
- We bieden de projectleiders periodiek een ontwikkelaanbod aan, bestaande uit trainingen en opleidingen. Alleen een projectleider met een ‘stempeltje’ mag een rol spelen in een NLA-project. Daarnaast stimuleren we een proactieve opstelling, omdat dit essentieel is in de samenwerking.
- Aandachtspunt:* *Het blijkt in de praktijk lastig om vanuit het globale NLA de stap te maken naar een akkoord dat ten grondslag ligt aan een concreet project en dat de input vormt voor de startbijeenkomst.*
- Verbeterafpraak: De betrokken leden van de Stuurgroep Woningbouw organiseren voorafgaand aan de start van elk project een projectaftrap. In deze bijeenkomst krijgen de projectleider/projectontwikkelaar en de accountmanager (voor het gebied, het project of de corporatie) een gezamenlijke opdracht. Dit gesprek wordt ook gebruikt om de kwaliteit van het samenwerkingsteam te verkennen en om vast te stellen wat de positie van de teamleden in de eigen organisatie is. Daarna bereiden de projectleider/ontwikkelaar en de accountmanager samen de startbijeenkomst voor, conform het afsprakenkader.
- Aandachtspunt:* *We kunnen meer leren van de ervaringen in de verschillende projecten.*
- Verbeterafpraak: De trekker van het PVO gaat op zoek naar rode draden in de ervaren knelpunten. Hij bedenkt een manier om de lessen die hieruit getrokken kunnen worden, te delen met de projectleiders.

3.2 Woonruimteverdeling

In Groningen is de woonruimteverdeling gedelegeerd aan de corporaties, gebaseerd op de Huisvestingsverordening. Deze verordening is door de gemeenteraad vastgesteld.

Evaluatie

Woonruimteverdeelmiddel

Het huidige woonruimteverdeelmiddel levert voor alle partijen een zeer grote tevredenheid op. Er zijn weinig klachten, het systeem is eenvoudig en helder en mede daardoor goedkoop. We blijven hechten aan de uitgangspunten van transparantie, keuzevrijheid en eigen verantwoordelijkheid van de woningzoekende. Nieuwe regelgeving gebiedt ons om tenminste 90% van de sociale huurwoningen aan te bieden aan gezinnen met een gezamenlijk inkomen van maximaal € 33.614. Dit belemmert de keuzevrijheid die wij willen bieden. We zullen ons beraden op de wijze waarop we in de stad de ruimte invullen die er is voor toewijzing aan gezinnen met een hoger inkomen. Urgentie zal daarbij een belangrijke factor zijn.

Actieve woningzoekenden

We vinden het wenselijk dat woningzoekenden actief moeten zoeken of een vraag om hulp moeten stellen. Ook vinden we het belangrijk om te werken met zo weinig en zo minimaal mogelijke spelregels. Onze hardheidsclausule biedt voldoende ruimte om in specifieke situaties tot een oplossing te komen. De bijzondere manier waarop Patrimonium deel neemt aan de gezamenlijke afspraken (zelfde spelregels, transparantie achteraf, maar vooraf bepaalt de verhuurder) accepteren we en levert geen problemen op.

Werkgebied

We hebben stedelijke samenwerkingsafspraken en vinden het belangrijk dat onze afspraken blijven gelden voor het woningmarktgebied Stad Groningen (dus inclusief Meerstad en exclusief Hoogezand, Slochteren en de wijdere omgeving). Lefier onderschrijft deze keuze. We gaan er van uit dat Woonstade ook na een fusie voor het Groningse deel mee blijft doen in onze gezamenlijke afspraken.

Samenwerking

De beleidsgroep Woonruimteverdeling en de gebruikersgroep WRV zijn goed bemand. Zij blijven onderwerpen rond de woonruimteverdeling agenderen. Zij zijn er nadrukkelijk niet voor de woningbouwprogrammering. De voorzitters van beide werkgroepen gaan meer inhoudelijk afstemmen. Met de huidige bezetting zijn we ook goed in staat om adequaat in te spelen op wijzigingen in (Haags) beleid.

Nieuwe afspraken

Woonruimteverdeelmiddel

Verbeteringen van het woonruimteverdeelsysteem zijn bedoeld om het systeem makkelijker te maken, de informatie voor woningzoekenden te verbeteren, het eigen zoekgedrag te faciliteren en het verhuurproces te versnellen.

We vragen de beleidsgroep Woonruimteverdeling om:

1. Een update te maken van de beschrijving van procedures en ervoor te zorgen dat deze actueel blijft en bekend is.
2. Voorstellen te doen tot verbetering van het gebruik van de hardheidsclausule.
3. Voorstellen te doen om te komen tot eenduidige definities, zodat er overeenstemming is over de beelden die ontstaan in rapportages.
4. voor de zomer van 2011 voorstellen voor te leggen aan het BO om realistische cijfers te kunnen geven over woningmarkt en wachttijden.

We willen meer bekendheid geven aan hoe de woonruimteverdeling in Groningen geregeld is. We gaan de rapportages over de woonruimteverdeling ook actief onder de aandacht brengen van diegenen die voor gemeente en corporaties werken aan de programmering van nieuwbouw en verbetering (werkgroep woningbouwprogramma), mede om te laten zien waar de vraag in de markt zit.

Tweedekansbeleid

1. De Beleidsgroep Woonruimteverdeling gaat bespreken of we aanvullende afspraken moeten maken voor twee groepen die opvallen bij kwetsbare personen: bijzondere gezinnen en alleenstaande vaders met zorg voor kinderen.
2. De Beleidsgroep Woonruimteverdeling blijft de afspraken met onze partners uit de zorg- en hulpverlening permanent evalueren. Samen met onze partners beoordelen zij de effecten voor korte en langere termijn.

3.3 Organisatie

De organisatie van het Nieuw Lokaal Akkoord blijft zich kenmerken door openheid en vertrouwen in de samenwerking. We maken goed gebruik van de kennis en ervaring die in de verschillende organisaties voorhanden is. Bijdragen aan het NLA 2.0 worden geleverd vanuit reguliere inzet van corporaties en gemeentelijke diensten.

De organisatie voor NLA 2.0 is slank en transparant. Een programmaleider, met ondersteuning, zorgt voor de voorbereiding van bestuurlijk overleg en stuurgroepen. Hier ligt ook de verantwoordelijkheid voor de financiën en de contacten en afstemming met de wijkteams.

Als we drie niveaus van besluitvorming onderscheiden is het Bestuurlijk Overleg (wethouders en corporatiedirecteuren) verantwoordelijk voor het strategisch niveau, de stuurgroepen Wijkvernieuwing en Woningbouw (management) voor het tactisch niveau en de wijkteams en uitvoerend medewerkers voor het operationeel niveau. We dragen er zorg voor dat alle niveaus op een heldere manier met elkaar zijn verbonden.

Met het NLA 2.0 hebben we een nieuw afsprakenkader. We zullen ons buigen over de vraag of de rol- en taakverdeling tussen de stuurgroep Wijkvernieuwing en de stuurgroep Woningbouw nog adequaat is. Met name de rol van de stuurgroep Woningbouw in relatie tot de monitoring van de woningmarkt zal helder moeten worden omschreven. Ook voor de NLA-werkgroep Duurzaamheid is een bezinning op de taakstelling nodig, vanwege de aangescherpte afspraken.

We dragen zorg voor een lange termijn agenda voor het Bestuurlijk Overleg en een betere afstemming tussen de verschillende stuur- en werkgroepen. De programmaleider en de voorzitters van stuurgroepen en beleidsgroep WRV doen hiertoe een voorstel.

We gaan de organisatie van de Krachtwijken-aanpak (Mooi Blijven Wonen) aanpassen en meer in lijn brengen met de organisatie van het NLA 2.0. Het programma voor Mooi Blijven Wonen zal ook beter ingebed worden in de bestaande structuur in de wijk.

3.4 Nieuw elan

Iedere dag opnieuw, iedere minuut van de dag, maken mensen onze stad. Wat maken ze precies, en waarom maken ze de stad zoals ze is? We voelen en weten dat Groningen bijzonder is, dat de samenwerking die in Groningen bestaat tussen gemeente, corporaties, instellingen en bewoners uniek is en dat er iets is dat ons allemaal inspireert om iedere dag weer te werken aan de stad. Maar wat is dat 'iets' eigenlijk? Waar begint en eindigt onze inspiratie en welk elan delen we? Realiseren we ons wel dat we samen een hele hoop goede dingen doen?

Mensen maken Stad!

Onder het motto 'Mensen Maken Stad!' willen we op zoek naar de bevlogenheid die het Nieuw Lokaal Akkoord óók is – naast een groot aantal goede afspraken. Waarom maken mensen stad? Waarom maak ik stad? Laten we het elkaar vertellen!

Bevlogenheid verbindt

Onze visie is dat bevlogenheid verbindt. Persoonlijke bevlogenheid, bevlogenheid van een groep, gedeelde of unieke bevlogenheid: verschillende ervaringen vertellen ons dat het delen ervan leidt tot wezenlijk contact, begrip en inspiratie. We willen een proces organiseren dat zowel inspiratie ophaalt als inspiratie geeft. Er is al veel elan en 80 procent van wat we doen, doen we goed. We willen dit ophalen en bundelen en daarmee inspiratie bieden voor de 20 procent die nog beter kan.

Leiderschap inspireert

Het gaat ook om leiderschap. Leiderschap om te zorgen voor inspiratie die tegelijkertijd persoonlijk is en toch gedeeld wordt. Dat wordt bewerkstelligd door een gezamenlijk beeld van de werkelijkheid, van hoe het is in de wijken en wat belangrijk en waardevol is en wat niet. Binnen de structuur van het NLA willen we dit zowel horizontaal als verticaal dichterbij elkaar brengen (bijv. bestuurders onderling, wijkteamleden onderling, maar ook binnen de interne organisatie). Welke visie delen we? Hoe handelen we steeds op basis van die visie? Hoe bepalen we onze verantwoordelijkheid en hoe nemen we die? Wie ben ik en hoe maak ik stad? Dat zijn de vragen die daarbij horen.

Inspiratie uit verhalen

We laten ons inspireren door de mensen die de stad maken. Hen vragen wat ze drijft. Die kleine dingen die van grote waarde zijn. Zo ontstaat een waardevolle verzameling van verhalen, een overkoepelend beeld van de gemeenschappelijke visie en een stimulans om leiderschap en inspiratie nog meer te tonen. Onze motieven hierbij:

- Verbondenheid aan onze stad. We dragen bij aan de stad waar we trots op zijn.
- We acteren in het hier en nu: daar kunnen we zelf iets betekenen.
- We stimuleren anderen om zelf een rol te willen spelen.

Dit mondt uit in het nieuwe elan waarmee het Nieuw Lokaal Akkoord 2.0 tot een succes wordt.

Go with the flow...

Een synoniem van bevoegenheid is flow. Een flow is wat we willen creëren. Een flow van gebeurtenissen, uitingen, ophoepjes, berichten, films, gesprekken, tweets, beelden, teksten... van alles dat bijdraagt aan het doorgeven van verhalen. Als een olievlek verspreiden we zo de inspiratie van de mensen die stad maken. We maken daarbij gebruik van bestaande structuren en middelen. De grootsheid zit in de uitbreiding van de olievlek, niet in de middelen die we willen inzetten. We denken een periode van twee jaar nodig te hebben om te komen tot het punt waarop de olievlek zich vanzelf uitbreidt. Oftewel, gedurende twee jaar helpen we de flow een handje.

Inspiratiemakelaar

Om dit proces te helpen organiseren stellen we iemand aan, een aanjager. Laten we deze persoon eerst inspiratiemakelaar noemen, totdat we een betere naam hebben. Voor een periode van twee jaar, twee tot drie dagen per week, gaat iemand activiteiten organiseren om de inspiratie die er is vorm te geven en te delen. En om die inspiratie vervolgens weer te laten inspireren ...

Wijkperspectief 2020 Oosterparkwijk

- ALTIJD EEN GOEDE DAG -

INLEIDING

De Oosterparkwijk ligt dicht bij de binnenstad en wordt begrensd door het UMCG en de Petrus Campersingel, het Oosterhamrikkanaal, het Van Starckenborghkanaal en het Eemskanaal. De wijk bestaat uit een vijftal mooie afgebakende woonbuurten; de Gorechtbuurt, de Vogelbuurt, de Bloemenbuurt, de Florabuurt en de Damsterbuurt. Ieder van deze buurten heeft een eigen aantrekkelijke architectonische stijl en daardoor een heel eigen karakter. Het Blauwe Dorp, de Wielewaalflat, de Zaagmulderflat en het Pioenpark zijn aangewezen als rijksmonument dan wel gemeentelijk monument. Daarnaast kent de Oosterparkwijk verschillende beschermde stadsgezichten: de Petrus Campersingel en de Bloemenbuurt. In de Oosterparkwijk wonen ongeveer 10.000 mensen. Elk van de buurten heeft zijn eigen sfeer en bevolkingsopbouw. Tachtig procent van de wijkbewoners is van westerse komaf.

De Oosterparkwijk in 2010: op het goede spoor

De Oosterparkwijk is een mooie stadswijk waarin de afgelopen tien jaar hard is gewerkt aan vernieuwen en opknappen. Een wijk waar in tien jaar tijd al veel veranderd is, zowel in uiterlijk als in sfeer. Van oudsher vormen bewoners van de Oosterparkwijk een hechte gemeenschap. Typerend is dat bewoners hier gemakkelijk contact met elkaar maken en dat elkaar groeten heel normaal is. Deze wijkcultuur is in sommige buurten sterker voelbaar dan in andere. De buurtidentiteit die vroeger sterk was, is dat nu niet overal meer. Eerst was er aarzeling over de wijkvernieuwing en de nieuwe bewoners, nu is men 'gewend' aan elkaar. Daardoor is over het algemeen de burenbetrokkenheid tussen oude en nieuwe bewoners in de wijk goed.

De wijk werd diverser, er zijn meer gezinswoningen en dus gezinnen, bijgekomen. Zelfs zozeer, dat hoger opgeleiden, 'stedelijke gezinnen' en singles in de Oosterparkwijk het beeld zijn gaan bepalen. De 'nieuwe' Oosterparkers zijn stadsbewoners.

Dit neemt niet weg dat in een aantal straten in de wijk sociale problematiek aanwezig is gebleven: meer lage inkomens, hoge werkloosheid, drugs- en alcoholproblemen, huiselijk geweld, en psychiatrie. Dit vraagt om een gerichte inzet op straat-, en soms woning- of persoonsniveau. Het is in het kader van 'Zorgen voor Morgen' voor de ouderen in de wijk nodig dat er voldoende geschikte woningen zijn, de woonomgeving is aangepast en de noodzakelijke ondersteuning beschikbaar is. Door de veranderende samenstelling van de wijk is het belangrijk de voorzieningen (bijvoorbeeld scholen en welzijn) mee te laten ontwikkelen. Er is geen natuurlijke centrale plek in de wijk waar de verschillende groepen in de wijk elkaar tegen komen. En waar gezien de diversiteit van de wijk iedereen ook wat van z'n gading kan vinden. Ondanks de feitelijke veranderingen die al in de wijk hebben plaatsgevonden is het imago, sinds tien jaar geleden, niet of nauwelijks veranderd. Daarin is nog een grote stap te maken.

De ankerpunten van de Oosterparkwijk zijn:

- Ligging vlakbij stadscentrum
- Wijk met historie en fraaie architectuur en veel openbaar groen
- Levendige buurten met veel verschillende groepen mensen in verschillende levensfasen
- Betaalbaar
- Dorpse en rustige sfeer in de buurten
- Onvoldoende (goede) voorzieningen voor de verschillende doelgroepen
- In delen van de wijk sociale problemen, werkloosheid

De Oosterparkwijk in 2020: altijd een goede dag!

In de Oosterparkwijk wonen veel verschillende mensen op een prettige manier samen. Hier wonen zowel jonge als oudere mensen, gezinnen en singles met uiteenlopende achtergronden. Ook studenten en starters hebben hun weg naar de verschillende buurten van de Oosterparkwijk gevonden. Oorspronkelijke Oosterparkers én nieuwe stadjsers voelen zich hier thuis. Iedereen krijgt hier de ruimte om zichzelf te zijn en op zijn eigen manier van het leven te genieten. Kortom: altijd een goede dag!

Het vele groen in de wijk biedt bewoners de gelegenheid om elkaar te ontmoeten en te ontspannen. Je vindt hier oude hoge bomen, rijk begroeide oevers met bankjes, trapveldjes, wandelpaadjes en uiteraard het prachtige Oosterpark.

In de Oosterparkwijk is de dynamiek van de binnenstad nooit ver weg. Lopend of met de fiets, je staat zo op de Grote Markt en midden in het Groningse stadsleven. Dat maakt het makkelijk om in het weekend, een vrij uurtje, op weg naar huis, of op een mooie avond te genieten van alles wat de binnenstad te bieden heeft.

Goed wonen

In 2020 is goed te zien dat er veel veranderd is in de wijk. Onder andere De Velden, De Stadswerf en de woningen aan het Oosterhamriktracé zijn gebouwd. In delen van de wijk, bijvoorbeeld de Bloemenbuurt, zijn huurwoningen gerenoveerd en/of verkocht. Ook voor ouderen zijn er voldoende geschikte woningen in de wijk. Het Wielewaalplein en Linnaeusplein zijn vitale wijkpleinen met aantrekkelijke winkels. In de buurten zijn horecavoorzieningen neergestreken. Er zijn geschikte ruimtes voor ZZP'ers, waar (beginnende) ondernemers elkaar ontmoeten. De voorzieningen in het Oosterpark zijn eigentijds en bedienen de verschillende groepen mensen die in de wijk wonen. Toch is iets van het karakter van de wijk bewaard gebleven: saamhorigheid en elkaar kennen zijn niet verdwenen.. Het maakt de Oosterparkwijk tot wat het is.

Meer doen met het groen

Het overal aanwezige groen geeft de Oosterparkwijk ruimte en pracht. Bewoners van de wijk en daarbuiten gebruiken het groen volop, bijvoorbeeld om te sporten, te picknicken, te spelen of een evenement te bezoeken. Het hondenpoepprobleem is aangepakt door maatregelen van de gemeente en de verantwoordelijkheid van bewoners met hun honden. Nu is het weer goed verblijven in het gras. In de parken kent elk seizoen zijn eigen charme. Het mobiele paviljoen met horecagelegenheden, waar telkens wat anders te doen is, blijft voor verrassingen zorgen.

Sterk verbonden met de binnenstad

Eigenlijk begint de Oosterparkwijk bijna op de Grote Markt: via de nieuwe fietsbrug rij je zo naar het hart van de Oosterparkwijk. De tram kwam uiteindelijk niet door de wijk, maar bewoners weten de opstap bij de Zaagmuldersbrug te vinden. En met de fiets, bus of zelfs lopend, ben je zo in de binnenstad. De fietsroutes zijn prima en veilig. De verkeersontsluiting van de wijk is goed, maar het parkeren is nog steeds niet gemakkelijk. Gelukkig is het openbaar vervoer goed geregeld en de binnenstad onder handbereik.

Aanpak van sociale problemen

Door consequent in zetten op werk en meedoen, hebben veel bewoners een sprong vooruit kunnen maken. De overlast en sociale problemen in sommige straten zijn sterk verminderd. Waar voorheen de balans in een straat wel eens doorschoot naar de verkeerde kant, is nu, door een effectieve inzet van buurtwerkers, de buurt betrokken bij een gezamenlijke aanpak van problemen. Zo is het evenwicht in deze straten hersteld. Sommige bewoners hebben blijvend hulp nodig. Buurtwerkers weten precies om wie het gaat en organiseren samen de nodige ondersteuning.

Groeten en ontmoeten

De gezelligheid in de wijk heeft nieuwe vormen gekregen: anno 2020 vinden bewoners elkaar, de gemeente, corporaties en instellingen via het internet. De wijk-webcommunity is de meest gebruikte van de stad. Daarnaast zoeken Oosterparkers elkaar op in een eetcafé, in het koffie- en theehuis, bij de buurtkapper, in het nieuwe ondernemerstrefpunt, sportend op een van de vele groene plekken in de wijk of gewoon op een bankje in het park. Er vinden heel wat straat- en buurtactiviteiten plaats. Waar ooit het stadion stond, voetballen de kinderen nu op straat. Typerend zijn ook de vele bankjes in vrolijke voortuinen.

Waar het tussen burens niet lekker loopt, lost men het samen op, of komt een van de buurtwerkers langs om een gesprek aan te knopen. Ook de buurtagent is een graag geziene verbinder in de wijk. Door de wijkvernieuwing heeft de wijk een nieuw evenwicht met veel nieuwe bewoners gevonden.

Voor elk wat wils: voorzieningen in de buurt

De voorzieningen in de stad zijn onder handbereik. In de wijk zelf zijn ook functies neergestreken met een stedelijke uitstraling. Voor een wijk met zoveel kinderen als de Oosterparkwijk is het niet verwonderlijk dat het Centrum voor Jeugd en Gezin de beste en bijzonderste is van de stad. De wijk profiteert van de ligging dichtbij het UMCG. Zo wonen veel medewerkers van het UMCG in de Oosterparkwijk en vinden steeds meer medisch gerelateerde ondernemingen in de wijk een aantrekkelijke plek om zich te vestigen.

In het hart van de wijk is een nieuwe voorziening gekomen, waar veel te ontdekken valt: over jezelf, over anderen en over de wereld. Uitstekend onderwijs, opvang, ontmoeting en cultuur gaan hier hand in hand. Ook zijn er uitgebreide mogelijkheden om te sporten bijgekomen. Of je nu met je hoofd of met je handen werkt, er is wat uitdagends te beleven. Dat maakt dit gebouw ook tot geliefde plek voor veel wijkbewoners om op enig moment in de week even langs te komen.

Conclusie: Moderne stadswijk

In 2020 is de Oosterparkwijk een wijk waar veel verschillende mensen bij elkaar wonen. Dat geeft de wijk haar charme. Lopend door de verschillende buurten zie je de gezinnen uit de Gorechtbuurt, onskent-ons gezelligheid in de Bloemenbuurt en Vogelbuurt, en een mooie rustige woonomgeving in de Florabuurt en Damsterbuurt.

De Oosterparkwijk is ontstaan vanuit het idee dat vooruitgang voor brede groepen in de samenleving mogelijk moet zijn. Een groene en ruim opgezette wijk, betaalbare woningen, en goede (publieke) voorzieningen. Deze stevige basis heeft ervoor gezorgd dat de wijk zich heeft kunnen ontwikkelen, zonder haar identiteit te verliezen. Van echte volksbuurt tot sterke stadswijk met een eigen smoel. Iedereen wil wel in de Oosterparkwijk wonen!

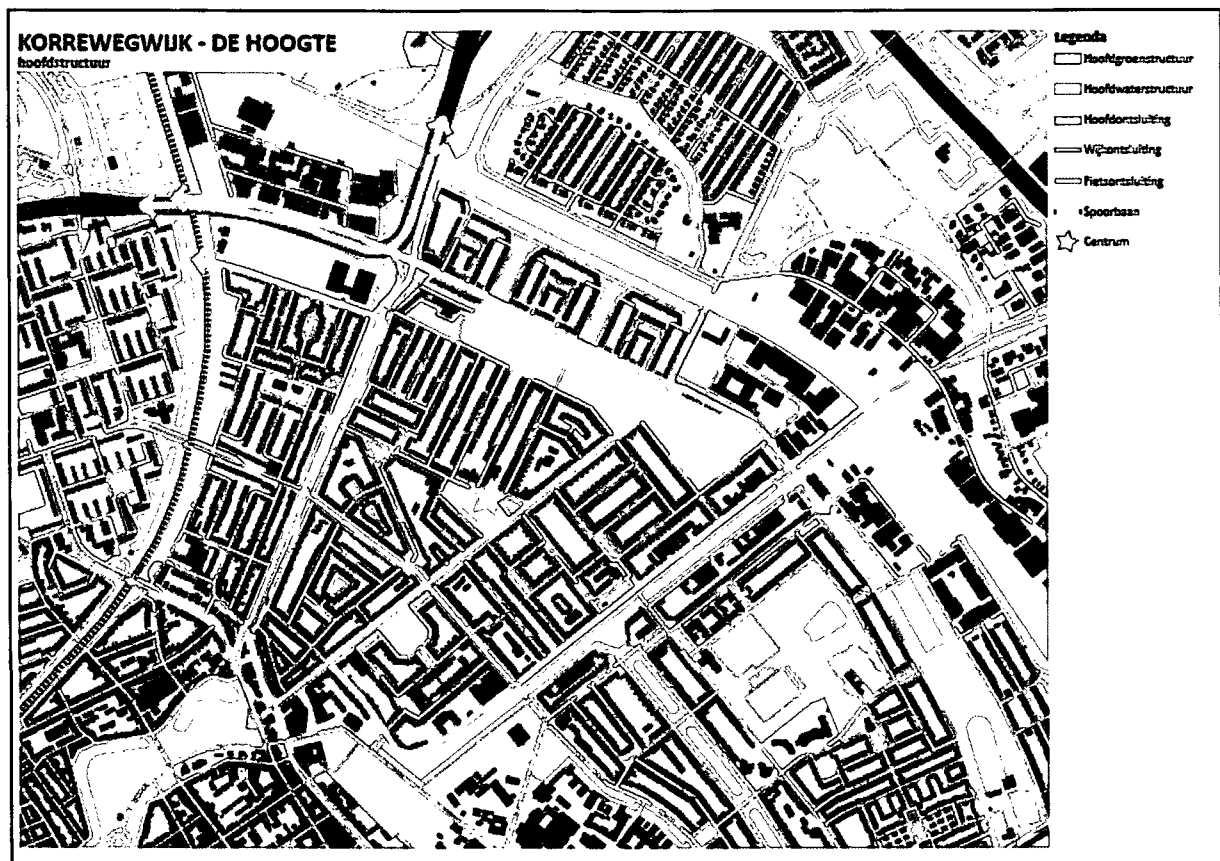
Wijkperspectief De Hoogte

Inleiding: de wijk in 2010

Profiel van de Hoogte

De Hoogte ligt ingeklemd tussen het spoor, de ringweg en de Bedumerweg en bestaat uit verschillende subbuurten: het tuindorp De Hoogte en de Selwerderwijken (noord en zuid). Delen van de wijk werden gebouwd in de jaren '20 van de vorige eeuw, andere delen dateren van kort na de oorlog. De Hoogte was de eerste wijk die buiten de toenmalige stad werd gebouwd. De wijk is gebouwd binnen een lus van het (nu verdwenen) Selwerderdiepje op de plek waar zich een hoogte bevond (vandaar de naam). Tijdens de voorbereiding van de bouw trof men resten aan van de borg het Cortinghuis. Door deze vondst heeft tuindorp De Hoogte zijn huidige vorm gekregen, namelijk een burcht (de Cortingschool) met daarom heen een soort vestingmuur die werden gevormd door straten als de Borgwal en Poortstraat. De Hoogte is met 3200 inwoners een vrij kleine wijk, dicht bij de binnenstad. Goed ontsloten, zowel met de auto als het openbaar vervoer goed bereikbaar. De woningen in De Hoogte zijn voor het overgrote deel in bezit van woningcorporatie De Huismeesters. Het gaat om goedkope woningen in de sociale huursector.

Het meest noordelijk ligt het Tuindorp De Hoogte, een vooroorlogse volksbuurt met van oudsher sterke onderlinge banden. De karakteristieke architectuur en de stedenbouwkundige opzet maken het Tuindorp tot een beschermd stadsgezicht. De andere subbuurten, Selwerderwijk-noord en -zuid zijn grotendeel naoorlogs. De sociale samenhang is hier minder groot. De meeste mensen die in de Selwerderwijken wonen, hebben weinig binding met de wijk. Er wonen veel jonge mensen in De Hoogte. Het aantal éénpersoonshuishoudens en samenwonenden zonder kinderen ligt boven het stedelijke gemiddelde. In de wijk wonen ook meer niet-westerse allochtonen dan in de rest van de stad (15%), maar er is in de wijk nauwelijks sprake van problemen die te maken hebben met etniciteit.

De Hoogte in 2010

Volhouden en extra inzetten

Voor veel stadgers met een kleine beurs is De Hoogte een prima wijk om te wonen. Tuindorp de Hoogte is een karakteristieke en architectonisch fraaie volksbuurt. De wijk bestaat grotendeels uit sociale huurwoningen. In De Hoogte moeten we aandacht blijven schenken aan de forse en complexe sociale problematiek bij bewoners. Een gerichte inzet is nodig met ook nieuwe instrumenten. We willen onderzoeken welke fysieke ingrepen kunnen bijdragen aan het verder versterken van de wijk. Er is zorg om het opvoeden en opgroeien van de jeugd. Wel is het goed om te zien dat er veel jongeren worden bereikt en meedoen aan activiteiten in de wijk. Het is belangrijk om dat vast te houden en uit te bouwen. De drukte in de wijk, het hoge verloop en de verschillende leefstijlen vragen veel van de woonomgeving. Meer dan in andere wijken staat de kwaliteit van de openbare ruimte onder druk. De aanleg van de tram biedt kansen voor een ontwikkeling in de omgeving van het Noorderstation. Momenteel wordt er extra geïnvesteerd in De Hoogte. Veelal via projecten of incidentele bijdragen. Het is belangrijk om na te denken over een toekomstig basisniveau voor de voorzieningen en functies in de wijk wanneer de geldstromen verminderen.

Uitdagingen voor de Hoogte

- ➔ Architectonische en stedenbouwkundige kwaliteit, wijk met historie
- ➔ Complexe sociale problematiek/multi-probleemgezinnen/jeugd
- ➔ Kwaliteit woonomgeving/openbare ruimte
- ➔ Eenzijdigheid woningvoorraad en inpassing stedelijke projecten
- ➔ Kwaliteit en basisniveau voorzieningen (Borg, speeltuin, school)
- ➔ Bewonersparticipatie

De Hoogte in 2020: Springplank!

De Hoogte als springplank

In de Hoogte is teruggegrepen op de inspirerende principes die golden bij de bouw van Tuindorp de Hoogte: *veilige beslotenheid, elkaar kennen, gezelligheid, groen, zelf onderhouden van het groen, trots op het 'dorp'*, dat met liefde en ambachtelijke kwaliteit is gebouwd. Deze waarden hebben een eigentijdse invulling gekregen.

In de Hoogte vind je snel een goedkope woning. Dat maakt dat er relatief veel mensen wonen die niet veel geld te besteden hebben of problemen hebben. De voorzieningen in de wijk zijn hierop prima toegesneden. Zo is de wijk een goed en veilig onderkomen, en ook een springplank om je weer een stapje verder te helpen. Bewoners krijgen, waar nodig, een aanbod op maat van de vaste werkers in de buurt. Een opstap naar werk, opleiding, dagbesteding, hulpverlening of in contact komen met anderen. De Borgwal en de school zijn de aders van de wijk. Een plek om te spelen, te ontmoeten of laagdrempelig informatie of hulp te krijgen.

Eenvoud, eerlijkheid en echtheid, dat typeert de bewoners. En dat typeert ook de aanpak in De Hoogte. Er is een stevige structurele basis in de wijk. Er zijn weinig projecten, wel een beperkt aantal vaste instellingen en gezichten die een langdurige relatie met de buurt en buurtbewoners opgebouwd hebben. *Kennen en gekend worden*: zo gaat dat in De Hoogte. Werkers werken vanuit eenzelfde kader en volgens dezelfde pedagogische principes. Zij genieten vertrouwen in de buurt, en het is helder wat de regels zijn. Bewoners worden geholpen waar nodig, maar vooral uitgedaagd zelf de handschoen op te pakken en initiatief te ontplooiën.

Wijk met historie

Tuindorp de Hoogte is nog steeds een sociale volksbuurt, met bewoners die recht voor z'n raap zijn. In de Selwerderwijken vind je snel een goedkope woning, een plek voor jezelf. De Cortingborg is een nieuwe buurt, voornamelijk voor gezinnen, in De Hoogte. Verkoop, nieuwbouw en renovatie heeft de wijk zichtbaar beter gemaakt. Er zijn nieuwe bewoners komen wonen, die de wijk diverser en evenwichtiger maken. Principes van vroeger zijn, in eigentijdse vorm, teruggekeerd. De Selwerderwijken, Tuindorp de Hoogte en Cortingborg maken samen de Hoogte tot wat 'ie is.

De openbare ruimte is met aandacht verbeterd. Het Hoogteplein en Cortingplein zijn opgeknapt. Her en der in de wijk zie je groen, speeltoestellen, ontmoetingsplekjes, vogelhuisjes, picknickbankjes, geveltuintjes. Dat maakt de wijk groener en 'vriendelijk' van aanzien.

Bewoners en passanten uit de stad wandelen graag langs de doorgaande groene zone langs het spoor vanaf het NS station naar het landelijk gebied. De mogelijkheden voor bedrijvigheid in De Hoogte zijn beperkt, wel hebben kunstenaars, vormgevers (ateliers) en andere zzp-ers een plek. Het NS-station en plein heeft met de komst van de tram een enorme metamorfose doorgemaakt; met een aantal kleine winkels en horeca is het nu een dynamisch knooppunt tussen wijken.

Kwaliteit woonomgeving / openbare ruimte

Het schoon en netjes houden van het groen en de openbare ruimte in De Hoogte gaat niet vanzelf. Dat vraagt permanente aandacht van de gemeente, corporaties en de bewoners. Er is structurele inzet, met hulp van bewoners, voor schoonmaak, onderhoud en beheer van de openbare ruimte. En omdat het er netjes uitziet, blijft het netjes. Aandacht loont! Gemeente, corporatie en bewoners slagen er samen in het zo te houden. Met schoonmaakacties, milieustewards en lentekriebel-acties is het ook nog leuk om daaraan te werken en kom je nog eens een buurtgenoot tegen. Door de vele groene (gevel)tuintjes is Tuindorp De Hoogte een paradijs voor vogels en egels. De Hoogte ligt ook niet voor niets op de grens met het groene Ommeland. Ook de Selwerderwijken hebben een impuls gehad.

Veel goedkope woningen, nieuwe impulsen

Met de bouw van de Cortingborg is een nieuwe buurt gecreëerd. De Hoogte blijft een wijk met een blijvend groot aanbod van goedkope sociale huur. De kwaliteit van de woningen en de openbare ruimte in de Selwerderwijken heeft een impuls gekregen.

De woningbouwcorporaties hebben, waar nodig, extra aandacht besteed aan het zorgvuldig huisvesten van

nieuwe bewoners, zoals gezinnen. In portieken en straten is een evenwichte samenstelling ontstaan en daardoor is er minder sprake van zorg en overlast. Buurtagent, stadswachten en buurtbeheerders zijn vertrouwde gezichten in de wijk.

Voorzieningen als Springplank, school als middelpunt

In de Hoogte staan de beste voorzieningen, die bemenst worden door ervaren, vaste krachten. De kracht van de aanpak schuilt in: eenvoud, vaste gezichten, zichtbaarheid, duidelijke regels en grenzen, eenduidige aanpak door alle instellingen gezamenlijk. Werkers in de wijk gaan Er Op Af, spelen soepel in op wensen en problemen. Wat ze vooral goed lukt, is onderwerpen oppakken die de bewoners van De Hoogte raken. Dat resulteert in enthousiaste betrokkenheid, en vertrouwen dat initiatieven ergens toe leiden.

Structurele aandacht gaat uit naar opvoeden en met respect met elkaar omgaan. Dat gebeurt consequent en overal in de buurt: met ouders en kinderen, op school, op straat en in de speeltuin. Met een enthousiast nieuw team is de school weer het middelpunt van de wijk.

Nadat De Borg en speeltuin in een gebouw zijn gevestigd, is er een hoop veranderd. Structurele inzet vanuit buurtwelzijn en Centrum voor Jeugd en Gezin maken dat er een overzichtelijk en stevig activiteitenprogramma is. Kinderen en jongeren hebben daarin zelf ook een taak, niets is vrijblijvend, er zijn duidelijke regels. Als je bereid bent je in te zetten, kan er een heleboel. Zo zijn er goede sportfaciliteiten in de wijk.

Meedoen en erbij horen

In De Hoogte zijn bewoners op tal van manieren actief. Zoals in een beheerteam, bij school of in de speeltuin. Bewonersorganisatie en werkgroepen leiden een bloeiend bestaan, al steken de meeste bewoners liever de handen uit de mouwen, dan dat ze uren vergaderen.

Werk is en blijft de manier om mee te doen aan de samenleving. Toeleiding naar werk, opleiding en vrijwilligerswerk zijn dan ook de zaken waar de aandacht naar uitgaat. De wijkconsulent van SoZaWe kent de buurtbewoners, en weet van hun kwaliteiten gebruik te maken. Daar waar werk nog niet of niet meer aan de orde is, is er een interessant aanbod aan vrijwilligersklussen. Met als mooi bij-effect dat er tal van initiatieven in de wijk snel daadwerkelijk kunnen worden uitgevoerd. Dat wordt gewaardeerd door andere buurtbewoners.

Samenvatting

Veilige beslotenheid, elkaar kennen, gezelligheid, groen, zelf onderhouden van het groen, trots op het 'dorp': dat zijn oude principes die je opnieuw terugvindt in De Hoogte. Met de komst van de Cortingborgh en de renovatie van Tuindorp De Hoogte zijn veel nieuwe gezinnen in de wijk komen wonen en is er veel veranderd. Er is samen met bewoners geïnvesteerd in het aanzien en onderhoud van de woonomgeving. Deze aandacht loont: het is en blijft mooier, groener en netter.

Door de goede voorzieningen is de wijk een goed en veilig onderkomen, en ook een springplank om je weer een stapje verder te helpen. Bewoners krijgen, waar nodig, een aanbod op maat van de vaste werkers in de buurt. Een opstap naar werk, opleiding, dagbesteding, hulpverlening of in contact komen met anderen. De Borgwal en de school zijn de aders van de wijk.

Eenvoud, eerlijk en echtheid: dat typeert de bewoners en de aanpak in de wijk: er is een stevige structurele basis in de wijk. Werkers genieten vertrouwen in de buurt, en het is helder wat de regels zijn. Bewoners worden geholpen waar nodig, maar vooral uitgedaagd zelf de handschoen op te pakken en initiatief te ontplooiën. Dat heeft succes: op allerlei manieren zijn bewoners actief.

Wijkperspectief Kostverloren

- Gemoedelijk Kostverloren -

INLEIDING

KOSTVERLOREN 2010

De naam van de wijk Kostverloren is ontstaan door de naam van de herberg die vroeger op de kruising Friesestraatweg/Jan van Goyenlaan stond. In 1912 werd Kostverloren bij de gemeente Groningen gevoegd. De wijk werd in de jaren daarna uitgebreid tot aan het Hoendiep. Het huidige Kostverloren wordt begrensd door de spoorlijn, het Hoendiep en de Friesestraatweg. De wijk heeft ruim 2.100 inwoners. Jongeren tussen 20 en 24 jaar vormen 32 procent van de bevolking tegenover 26 procent gemiddeld in de stad. Gezinnen met kinderen zijn duidelijk ondervertegenwoordigd, maar de trend is dat het aantal gezinnen met jonge kinderen toeneemt.

Kostverloren is een wijk waar de wijkvernieuwing duidelijk veel ten positieve heeft veranderd. Nieuwe woningen en het opknappen van de winkelstrip zijn hiervan voorbeelden. Zorg voor de openbare ruimte blijft geboden en ook de verkeersveiligheid aan de randen van de wijk kan op onderdelen worden verbeterd. De wijk kent goede voorzieningen maar het is zaak om de bemensing hiervan niet uit het oog te verliezen. Voor de komende jaren is het van belang om de wijk niet geheel los te laten en te bekijken hoe en in welke mate een aantal voorzieningen in stand kunnen worden houden.

De uitdagingen in Kostverloren zijn:

- A. Woningen voor ouderen
- B. Professionele bemensing van de voorzieningen
- C. Verbinding leggen tussen diverse groepen bewoners

D. Verkeersveiligheid

KOSTVERLOREN 2020

Wijkvernieuwing: punten op de i!

In Kostverloren kun je spreken van geslaagde wijkvernieuwing. De puntjes staan op de i en het is nog steeds gemoedelijk wonen in Kostverloren.

A. Goed wonen en oud worden in de wijk

Er zijn in de wijk veel benedenwoningen geschikt voor ouderen. Woningen en binnentuinen zijn opgeknapt en zodanig aangepast dat ouderen daar langer kunnen blijven wonen. Niemand wil graag weg uit de buurt, want alles wat je nodig hebt is onder handbereik.

Woningcorporatie Nijestee heeft prachtige nieuwbouwwoningen, soms met lift, en bedrijfsruimten gerealiseerd. De F. van Mierisstraat en de J. Vermeerstraat zijn de meest geschikte plek in de wijk voor nieuwbouw van gezinswoningen. Kleine portiekflatwoningen kunnen daar worden vervangen door leeftijdsbestendige woningen.

De woonboten in het Hoendiep zijn opgeknapt. Het Hoendiep is nu een aantrekkelijke plek om een ommetje te maken.

De winkelstrip ziet er mooi uit, bewoners komen hier graag om een boodschapje te doen. Investeren in een duurzame wijk loont; jonge gezinnen van buiten de buurt hebben zich in Kostverloren gevestigd. Door extra investeringen in jongerenhuisvesting is overlast voor omwonenden afgenomen, terwijl de positie van Groningen als studentenstad is gehandhaafd.

Het vertrek van de Suikerunie in 2009 heeft gevolgen gehad voor de buurt. Het tijdelijke gebruik van het Suikerunieterrein levert verrassende activiteiten op, waar bewoners van Kostverloren graag een kijkje gaan nemen.

B. Vaste plekken en gezichten in de wijk

Kostverloren is klein, waardoor niet alle voorzieningen in de wijk zelf kunnen worden ingericht. Gelukkig is er de “maat van Kostverloren”: slimme constructies om toch hetzelfde te bereiken met minder middelen. Zo is het Stipje een gevleugeld begrip: een voorziening waar jong en oud terecht kan met vragen, gerund door hiervoor opgeleide vrijwilligers/wijkbewoners.

De voorzieningen en de daaruit voortvloeiende activiteiten worden georganiseerd op en vanuit verschillende locaties in de wijk. Gewaardeerde voorzieningen voor jong en oud zijn basisschool de Petteflet, speeltuin en buurtcentrum Van Ostade en Buiten Schoolse Opvang “Schildersbuurt”. Zij weten elkaar te vinden in een goed functionerend Vensterschoolverband, en zijn daardoor in staat snel op vragen van de bewoners van Kostverloren in te spelen.

Kinderen groeien op in een veilige en stimulerende omgeving. Ouders vinden ondersteuning in hun opvoedingstaak door een sterke sociale omgeving. Omgangsregels en afspraken zijn door professionals binnen het Vensterschoolverband afgestemd met ouders. Zo zijn er duidelijke regels en grenzen, die door de vaste gezichten in de wijk worden uitgedragen en bewaakt. Binnen- en buitenschoolse activiteiten zijn kwalitatief goed. Kinderen kunnen zich optimaal ontwikkelen en hun talenten ontplooiën. De jongeren uit Kostverloren en de omliggende wijken bezoeken met plezier het activiteiten aanbod. Buiten rondhangen is er niet

meer bij: er is genoeg te doen. Daarnaast is er waardering van de buurtbewoners voor de projecten waarbij de jongeren zich inzetten om de wijk netjes en leefbaar te houden.

C. Verbinding leggen tussen diverse groepen bewoners

In Kostverloren is veel gelegenheid om buurtgenoten te treffen: het ontmoetingscentrum van Huurdervereniging Nijestee, het Van Ostadepark, groenstroken, hondenspeelveld, Rembrandt van Rijnstraat, winkels en vensterschool. Je loopt elkaar dan ook snel tegen het lijf. Dat verklaart de gemoedelijkheid van Kostverloren. Er zijn regelmatig activiteiten die diverse groepen bewoners bij elkaar brengen. Ook de digitalisering van informatievoorziening gaat door. Een zeer actief clubje bewoners neemt het voortouw om ook andere groepen te laten participeren in hun woon- en leefomgeving. Zo zijn er veel kleine initiatieven waarbij bewoners verantwoordelijkheid nemen bij het beheer en onderhoud van hun directe groene omgeving.

D. Veilig over straat voor jong en oud(er)

In Kostverloren loop je veilig naar school en naar andere voorzieningen. Cruciale verkeersknelpunten zijn aangepakt en de verkeersveiligheid is verbeterd. Door de aanleg van nieuwe fietspaden en bruggen fiets je gemakkelijk vanuit Kostverloren naar school, werk of buitengebied. Daardoor is de nabijheid van Binnenstad, Schildersbuurt, Zeeheldenbuurt, Vinkhuizen en Paddepoel beter voelbaar.

De openstelling voor autoverkeer van de brug in de Admiraal de Ruyterlaan ontsluit aan de overkant van het Hoendiep een groot nieuw woon- en kantoreengebied.

Conclusie

In Kostverloren is het succes van de wijkvernieuwing blijvend zichtbaar. Door de constante aandacht, zijn de puntjes op de i gezet.

Het is goed wonen en oud worden in de wijk. Er zijn voldoende woningen voor senioren en belangrijke voorzieningen zijn onder handbereik. De maat van Kostverloren betekent gemoedelijkheid en kleinschaligheid. Binnen- en buitenschoolse activiteiten zijn zodanig goed, dat kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen. Bewoners van Kostverloren ontmoeten elkaar op tal van plekken, jong en oud kent elkaar. In Kostverloren loop of fiets je veilig naar school en naar andere voorzieningen.

Kortom: het is aangenaam wonen in Kostverloren. Bewoners maken samen met de gemeente, corporatie en andere instellingen de leus "Gemoedelijk Kostverloren" waar.

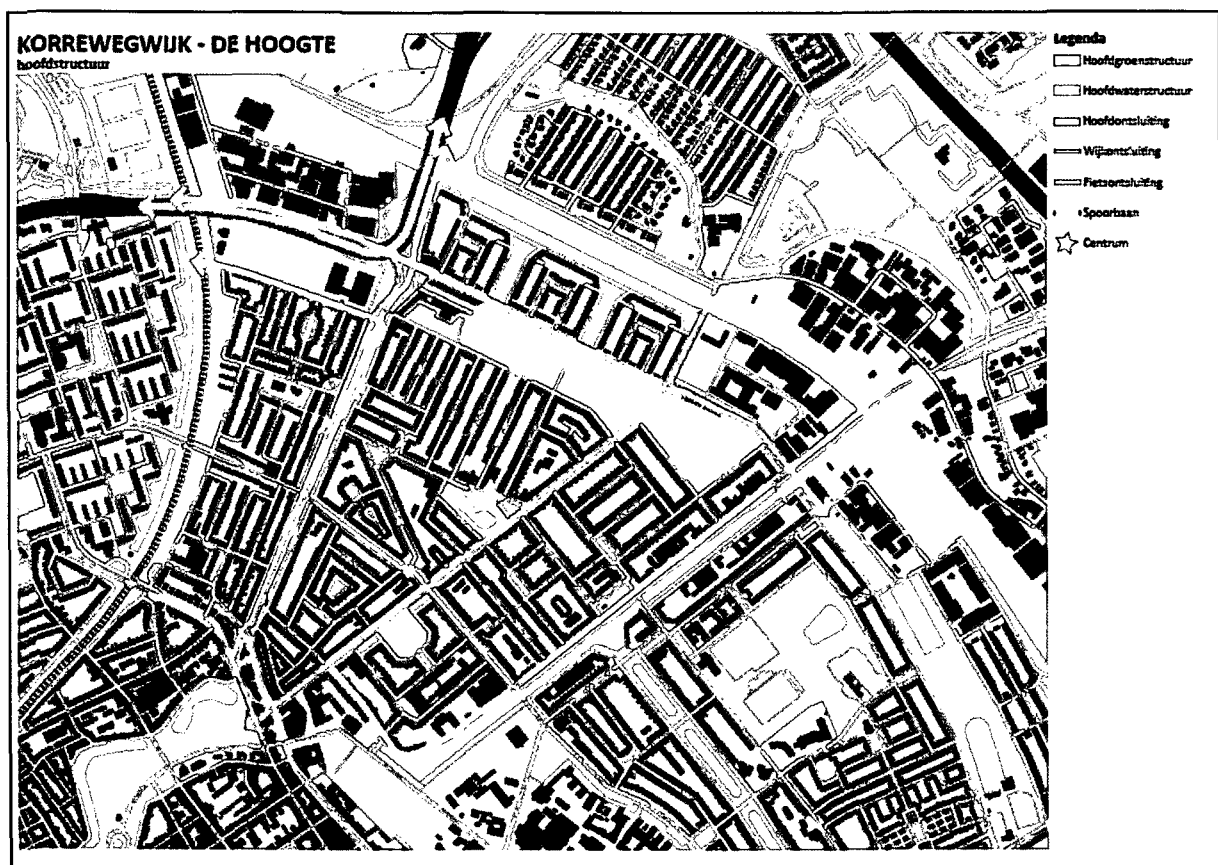
Wijkperspectief Korrewegwijk

Inleiding

Profiel van de Korrewegwijk

De Korrewegwijk is een (grotendeels) vooroorlogse wijk, dicht bij de binnenstad. Het is een wijk met veel voorzieningen, zoals winkels, scholen en speelplekken. De stedenbouwkundige structuur is helder en de architectuur is op veel plaatsen de moeite waard: grote delen van de wijk zijn aangemerkt als beschermd stadsgezicht. Aan de westkant wordt de wijk begrensd door de Bedumerweg, een drukke verkeersontsluiting, die zorgt voor een harde scheiding met de aanliggende wijk, De Hoogte. Dwars door de wijk loopt de Korreweg, die vooral betekenis heeft als fietsverbinding met aanliggende wijken. Dagelijks passeren hier ruim 14.000 fietsers. Aan de Oostkant ligt het Oosterhamriktracé. Nu nog vooral onbestemd bedrijvengebied met een busbaan, maar in de toekomst moeten hier veel woningen worden gebouwd en gaat de tram hier rijden.

Er wonen 13.000 mensen in de Korrewegwijk. Maar liefst 41% is tussen 20 en 29 jaar (voor de hele stad is dat 26%) en daarmee heeft de wijk een erg jonge bevolking. In samenhang hiermee is het aandeel éénpersoonshuishoudens hoog, bijna 50%. Ook het percentage samenwonenden zonder kinderen is met 25% hoger dan het stedelijke gemiddelde. Het aandeel ouderen ligt onder het stedelijk gemiddelde en het aandeel niet westerse allochtonen boven het stedelijk gemiddelde van de stad. Het is een stedelijke, dynamische wijk, met een groot aantal ondernemers en zelfstandigen zonder personeel (zzp-ers). Ook zijn er de laatste jaren steeds meer studenten in de Korrewegwijk komen wonen.

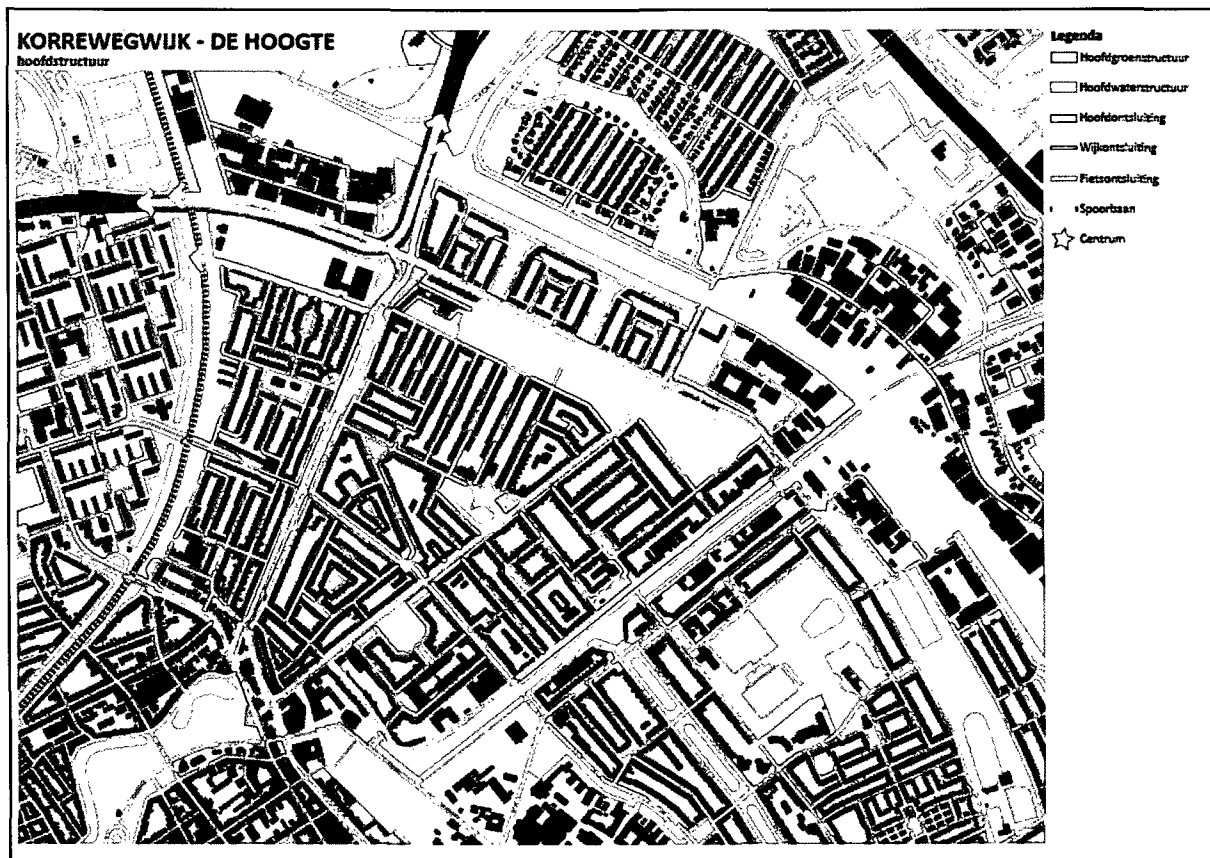
De Korrewegwijk in 2010

De Korrewegwijk is een dynamische wijk met over het algemeen een jonge bevolking. Er is de afgelopen jaren veel geïnvesteerd in de kwaliteit van woningen. Uitgangspunt daarbij was dat de wijk in grote mate beschikbaar zou blijven voor mensen die zijn aangewezen op huurtoeslag. Het niveau van de voorzieningen, zoals scholen en winkels, is goed. Sommige winkels hebben het moeilijk. Het gebruik van de sociaal culturele voorzieningen kan worden verbreed. Er is een aantal straten dat te maken heeft met toename van complexe sociale problematiek. Dit vraagt om een gerichte inzet met ook nieuwe instrumenten. Naast sociale inzet zijn ook fysieke investeringen nodig, zoals niveauverbetering, renovatie en nieuwbouw. Voor de opgroeiende jeugd is blijvend aandacht nodig. De drukte in de wijk, het grote verloop (o.a. door de vele studenten) en de verschillende leefstijlen stellen hoge eisen aan de woon- en leefomgeving. Meer dan in andere wijken laat de kwaliteit van de openbare ruimte en de sociaal-culturele voorzieningen te wensen over.

Er is veel programmatische aandacht voor de wijk. Vanuit de wijkvernieuwing, het NLA, de krachtwijken-aanpak en vanuit het stedelijk beleid. Afstemming en samenhang vragen aandacht. Dit geldt temeer als we beoogde infrastructurele maatregelen (tram, Oosterhamriktracé, woningbouw) daarbij in aanmerking nemen. We weten dat projectmatige aandacht op een zeker moment eindigt. Daarom is het belangrijk na te denken over een toekomstig basisniveau van voorzieningen en functies in de wijk. De Korrewegwijk heeft nog jaren van energie en inzet nodig om de krachtwijk te worden die zij in zich heeft.

De uitdagingen voor de Korrewegwijk

- ➔ Dynamiek in de wijk, levendigheid, stedelijkheid, kwaliteit architectuur, stedenbouwkundige kwaliteit
- ➔ Kwaliteit en basisniveau voorzieningen in het hart van de wijk (Floreshuis, jeugdvoorzieningen, school)
- ➔ Kwaliteit woonomgeving/onderhoud en beheer openbare ruimte
- ➔ Samenstelling woningvoorraad en inpassing stedelijke projecten
- ➔ Complexe sociale problematiek/multiprobleemgezinnen/jeugd
- ➔ Veiligheid en zorg

De Korrewegwijk in 2020: Ruimte geven!

Ruimte geven aan kwaliteit en talent

Anno 2020 is de Korrewegwijk bruisend als altijd. Studenten, starters, gezinnen en anderen vinden hier de plek, dichtbij de binnenstad, om hun talent te ontwikkelen. De energieke sfeer in de stadswijk nodigt uit om midden in het leven te staan. Er is altijd wat te doen, en je bent in een mum van tijd in de binnenstad. Een stadse wijk, met een voorkeur voor eigentijdse 'dorpse' betrokkenheid. Er is een tolerante en positieve sfeer. Wel zijn er duidelijke grenzen, waardoor het ook prettig samenleven blijft. De basis in de wijk is goed op orde: de wijk is schoon, heel en veilig.

De Korrewegwijk is een wijk met vele gezichten en diverse buurtjes, elk met een eigen sfeer en identiteit. Er is ruimte voor diversiteit. Verschillende mensen en uiteenlopende levensstijlen geven elkaar de ruimte om hun leven te leiden. Dat leidt tot veel initiatief van bewoners en wederzijdse inspiratie. Er blijkt heel wat verborgen talent in de buurt te zitten, dat een bijdrage levert aan de verdere ontwikkeling van de wijk. Ouders die zich inzetten voor de school, ZZP'ers met kleine bedrijfjes, kunstenaars die open ateliers organiseren, creatievelingen die activiteiten organiseren. Er is volop ruimte voor positieve ervaringen. Een vaste groep van wijkprofessionals weet de talenten van wijkbewoners aan te boren. Zo wordt een idee al snel werkelijkheid, als je zelf de handschoen oppakt. Niet voor niets ontstond de wijkstemdag hier, inmiddels kun je het wijkteam wel een ideeënmachine noemen!

Dynamische wijk: ruimte voor iedereen

De schoonheid van de Korrewegwijk is tijdloos. De architectuur, de heldere stedenbouwkundige structuur, en de fraaie verschillende bijzondere plekken in de wijk, geven de wijk haar eigen typerende identiteit. Van een pittoresk hofje tot prachtig groen Bernoulliplein. De mooie afgebakende buurten in de wijk hebben elk hun eigen sfeer en trekken allerlei soorten mensen aan.

Sommigen komen bij toeval, doordat ze hier een goede goedkope woning kunnen krijgen. Stadse gezinnen wonen graag in de levendige, beetje eigenzinnige wijk waar moderne en hedendaagse architectuur zich afwisselt met de sfeer en authenticiteit van de vooroorlogse architectuur. Voor anderen biedt de wijk een tijdelijk onderkomen: studenten komen en gaan. Hun periode in de buurt met een mix van culturen, leeftijden en inkomensgroepen zullen ze echter niet snel vergeten. Naast hun studentenleven doen veel studenten ook iets voor de buurt: van het mee-organiseren van kinderactiviteiten tot schoonmaakacties. Vele ZZP'ers, creatievelingen en gezinnen komen er omdat de sfeer en het hoge voorzieningenniveau in de wijk hen aanspreekt: 'lekkere stadse drukte'! De Korreweg is zelfs de drukste fietsroute van Europa. Gelukkig is de veiligheid prima in orde, en functioneren verkeersknooppunten zoals aan het Boterdiep en de Floresstraat/Korreweg prima. Er gebeuren dan ook nauwelijks ongelukken. Er is een hoop levendigheid in de wijk; eetcafés, winkeltjes, ontmoetings- en speelplekken.

Hart van én voor de wijk

De voorzieningen in de Korrewegwijk zijn bijzonder en uitnodigend. Hier geen standaard buurtcentrum! Wel plekken waar altijd wel iets bijzonders te beleven valt. Centraal in de wijk is het nieuwe O3 gekomen. Daar is ruimte voor Ontmoeten, Ontwikkelen en Ondernemen. Wijkbewoners eten er een hapje, kinderen bezoeken een kookclub, ondernemers worden er op weg geholpen met een eigen bedrijfje, men volgt er een cursus of wordt ondersteund op weg naar werk. Volop keuze uit een verrassend aanbod aan activiteiten voor jong en oud. Wat leuk is, is dat oude en nieuwe wijkbewoners de weg naar O3 weten te vinden. Werkers uit de wijk hebben hier hun kantoor gevonden, en er is een informatiepunt gerealiseerd. En voor het onderscheidende kunst- en cultuuraanbod is het Paleis om de hoek.

Handig dat je meteen voor je boodschappen niet alleen bij één van de supermarkten terecht kunt, maar ook bij de bloemenzaak, kapper en een goede drogist. De ondernemers slaan al jarenlang de handen ineen; het parkeren is goed geregeld en ze doen goede zaken. Bewoners en ondernemers zorgen er samen voor dat er vaak wat te doen is rond de Floresvijver; een concert, een buurtpicknick of een kinderactiviteit. Dat er veel bewoners uit andere culturen wonen, maakt dat de wijk bijzondere activiteiten biedt. Zo wordt al jaren het Suikerfeest samen gevierd.

Ook aan de Beren is een dergelijke dynamische plek, en in het Paleis genieten bewoners van kunst en cultuur 'om de hoek'. Op de grens met CIBOGA loopt winkelend publiek af en aan. Gelukkig heeft ook de Kop van de Korreweg geprofiteerd van CIBOGA. Er zijn veel kleine, gezellige winkeltjes die je niet overal treft. Het winkelcentrum aan de Oosterhamriklaan is klein, maar voorziet goed in de dagelijkse boodschappjes van de omwonenden. Het avontuurlijke Molukkenpark wordt in de weekenden en namiddagen intensief gebruikt. Kinderen leven zich fysiek uit op deze 'natuurlijke' speelplek. Ouders genieten in het zonnetje van een drankje. Overigens is er volop keuze aan speelplekken in de buurten. Ook de sportevenementen worden druk bezocht. Via de wijkwebsite is te zien welke activiteiten er zijn. Zo weet je precies wat er te doen is in de buurt: bijv. bij het CJG, Het Pand, Jasmijn, O3, op de (venster)scholen en bij speeltuin DIB.

Prima openbare ruimte

De Korrewijkwijk wordt intensief 'bewoond', de verschillende functies zitten dicht op elkaar en worden veelvuldig gebruikt. Daarom is er, door gemeente, corporatie en bewoners, een stevige structurele inzet op schoonmaak, onderhoud en beheer van de openbare ruimte. En omdat het er netjes uitziet, blijft het netjes. Bewoners nemen ook hun verantwoordelijkheid. Samen met buurtbeheerders zorgen zij voor extra schoonmaakacties en brengen mensen op de been om de boel schoon, heel en veilig te houden. Dit komt de sociale veiligheid en betrokkenheid in de buurt ten goede. De wijk is ook groener geworden, o.a. door kleurrijke geveltuinen in de straten, die er op initiatief van bewoners zijn gekomen.

Sociale en veilige wijk

In de Korrewijkwijk kan je terecht voor een gevarieerd en goed woningaanbod; een authentieke eengezinswoning of een modern appartement. Er is ook duidelijk plek voor goedkoop wonen: de Korrewijkwijk bestaat voor een flink deel uit sociale woningbouw. In sommige straten wonen veel mensen waar wat mee aan de hand is: psychische problemen, verslaving, huiselijk geweld, werkloosheid. Met gerichte inzet onder het motto 'Er Op Af', pakken instellingen de individuele en collectieve problemen aan. Bewoners worden uitgedaagd om de handschoenen op te pakken, voor iedereen die het wil, is er een tweede kans. Wel zijn er duidelijke grenzen, het moet ook prettig wonen blijven voor de burens. De ErOpAf-aanpak zie je terug in bijvoorbeeld buurtbemiddeling, buurtconferenties ('hoe kan ik mijn buurman af en toe handje helpen bij zijn problemen?'), stratenaanpak en de inzet van vertrouwenspersonen (ervaringsdeskundigen). In de Korrewijkwijk geen veelheid aan projecten meer, maar een paar vaste gezichten, die de buurt en buurtbewoners goed kennen, snel zaken weten te regelen en elkaar weten te vinden. Wat goed werkt is dat ze daardoor precies weten, wie ze waarvoor moeten vragen; zo doen heel wat buurtgenoten vrijwilligersklusjes. Er is een goede balans tussen de draagkracht en de draaglast van de wijk.

Veiligheid is een basisvoorwaarde voor een leefbare wijk. In de loop van de jaren is een vanzelfsprekende aanpak ontwikkeld. Instellingen zijn laagdrempelig aanwezig in het veiligheidspan (ViB). Daarbij komt het goed uit dat de vaste gezichten in de wijk snel doorhebben wat er speelt in de buurtjes en er onmiddellijk op inspelen als zich problemen voordoen. In straten weten mensen wie er naast ze woont. Niet om voortdurend bij elkaar op de koffie te gaan, maar als wat mis is, help je elkaar of spreek je elkaar aan. Er is een grote tolerantie. Iemand die anders is, wordt hier niet meteen als bedreigend gezien.

Op het gebied van onderwijs biedt het verlengde schoolconcept ieder wat wils. Kinderen die extra zorg nodig hebben, krijgen het beste wat mogelijk is. Kinderen van werkende ouders hebben er prima opvang. De scholen lopen voorop in de Vensterschool 3.0 ontwikkeling en staan letterlijk en figuurlijk middenin de wijk. Ouders, kinderen en leerkrachten zijn betrokken bij 'hun' school.

Stedelijke wijk

De randen van de wijk zijn tot volle bloei gekomen. In de Indische Buurt staan nieuwe woningen. De Oosterhamrikzone herken je bijna niet meer. Een bijna mondain 'boulevardgevoel' overvalt je als je met de tram langs het Oosterhamrikkanaal zoekt. Woningen voor gezinnen voorzien in de behoefte van de nieuwe stedeling. Stedelijk, maar veilig ingeklemd tussen de fraaie Professorenbuurt en het Oosterpark. De dynamiek zie je ook terug in het verkeer. Gelukkig zijn tram en fiets de belangrijkste vervoersmiddelen van de wijkbewoners en bezoekers. Het UMCG is zeer goed bereikbaar met de tram via de P&R bij Karding, zodat er maar beperkt autoverkeer door de wijk komt. De wijk is op een goede manier verbonden met het nieuwe CIBOGA-terrein. De fietsroutes naar de binnenstad zijn prima.

Samenvatting

Eenvoud in de aanpak, diversiteit in de wijk. Zo kun je de dynamische Korrewegwijk schetsen. De basis is prima in orde, de Korrewegwijk is in 2020 schoon, heel en veilig. De woonomgeving is gevarieerd, levendig en vooral niet te burgerlijk; geen standaard woonwijk. De architectuur en stedenbouw zijn belangrijke kwaliteiten; een vooroorlogse wijk met sfeer en karakter, afgewisseld met moderne en hedendaagse architectuur. De buurten zijn eigzinnig met een mix van culturen, leeftijden, inkomensgroepen en woningtypen. Wel is het prettig als een paar mensen in de straat of buurt op je lijken. Stadse gezinnen hebben hun plek gevonden in koopwoningen. Het voorzieningenniveau in de buurt is hoog; cultureel en ander vermaak is op fietsafstand aanwezig.

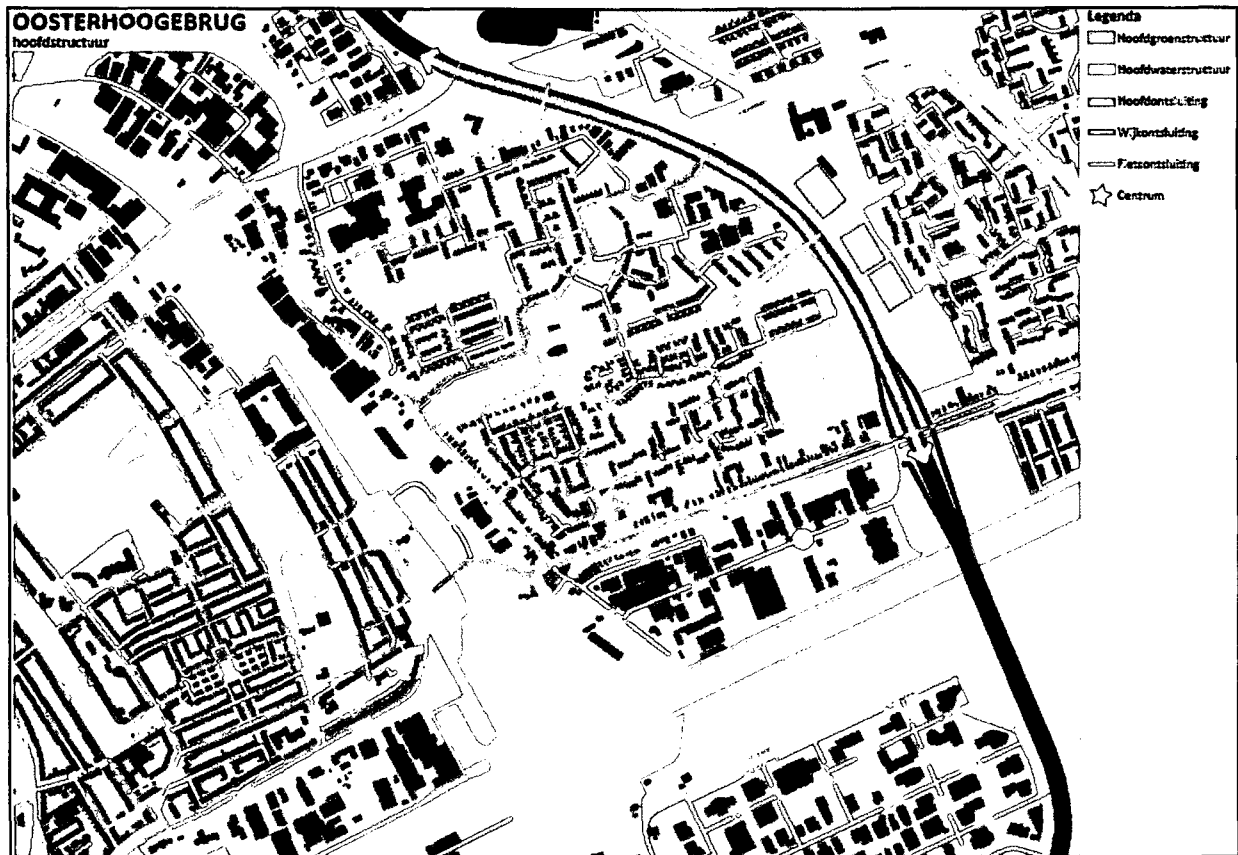
De openbare ruimte is netjes en er zijn plekken voor ontmoeting. Voor veel wijkbewoners is een zetje in de goede richting nodig. Daarin wordt uitstekend voorzien. Als er problemen zijn, gaan werkers Er Op Af. Korte lijnen, goede samenwerking en vaste gezichten, kenmerken de aanpak.

Daarnaast zijn er tal van initiatieven en plekken die de wijk zo levendig en bijzonder maken. Bewoners hebben de ruimte genomen om de wijk z'n bruisende karakter uit te bouwen, en om de wijk beter te maken. Studenten, ZZP'ers, straatcomités en kunstenaars zorgen voor belevenissen in de buurt. In de Korrewegwijk woon je niet alleen, daar *sta je midden in het leven!*

Oosterhoogebrug / Ulgersmaborg: Dorps wonen in stad.

De wijk in 2010

Het voormalige dorp Oosterhoogebrug aan het Damsterdiep en de nieuwbouwwijk uit de jaren '80 Ulgersmaborg vormen nu de wijk Oosterhoogebrug / Ulgersmaborg. De wijk is ingesloten door het Eemskanaal en het Van Starckenborghkanaal, de ringweg en het Heerdenpad. Door deze afbakening is de wijk een dorp midden in de stad. Die uitstraling heeft het ook. Het is hier rustig, gezellig en goeddelijk. Totaal wonen in Oosterhoogebrug / Ulgersmaborg 3600 mensen.

Het oude dorp

In de oude kern van Oosterhoogebrug staan veel kleine woningen die niet meer van deze tijd zijn en dat geldt ook voor de woonomgeving. Er bestaat een risico tot verloedering. In Oosterhoogebrug wonen veelal de 'oude dorpelingen'. Deze mensen wonen hun hele leven al in Oosterhoogebrug en zullen niet verhuizen. Daardoor is er nauwelijks doorstroming in de woningen. Het resultaat: de wijk vergrijsst. Maar liefst 36% van de inwoners is tussen de 45 en 64 jaar. Ook wonen er veel 65-plussers. Op deze vergrijzing is de wijk niet voorbereid. Er zijn namelijk weinig voorzieningen voor ouderen.

De gezinswijk

Ulgersmaborg kenmerkt zich door een heldere stedenbouwkundige structuur. Dit gedeelte is ruim opgezet met veel laagbouwoningen en veel groen. In Ulgersmaborg wonen vooral gezinnen met kinderen. Maar in de gezinswoningen blijven mensen ook vaak wonen als de kinderen eenmaal uit huis zijn. Daardoor is er ook in Ulgersmaborg weinig doorstroming in de woningen.

Voorzieningen: het hart van de wijk

Bewoners zijn heel tevreden met basisvoorzieningen zoals groen, straatverlichting en speelvoorzieningen. Veel winkels heeft de wijk niet. Bewoners zijn aangewezen op de stad. Dat is niet erg. Dit zijn bewoners gewend. Bovendien ben je in 10 minuten in de binnenstad. Een dorpskern heeft de wijk niet, dit zou wel goed passen bij het dorps karakter.

Dat Oosterhoogebrug / Ulgersmaborg een echte gezinswijk is blijkt wel uit de voorzieningen in de wijk. Er is een grote basisschool in Oosterhoogebrug en aan de rand van Ulgersmaborg zit voortgezet onderwijs. In de wijk is voldoende speelgelegenheid voor kinderen. Uniek voor de wijk is kinderboerderij De Beestenborg met haar grote ledenaantal.

Het wijkcentrum is vooral een buurtcentrum waar verschillende verenigingen gebruik van maken. Bewoners zijn heel betrokken bij hun buurt en bij elkaar en daarom ook bereid een oogje in het zeil te houden.

Jongeren

Voor jongeren is er in de wijk heel weinig te doen. De jeugdsoos in wijkcentrum De Schakel wordt momenteel niet gebruikt omdat hiervoor geen vrijwilligers zijn. In vergelijking met andere wijken is er weinig overlast door jongeren. Wel is er een groep van ongeveer 20 jongeren die voornamelijk rondhangt rondom de buurtsuper en/of de Oosterhoogebrugschool. Dit is vervelend, zij laten namelijk troep achter en bewoners voelen zich door deze jongeren geïntimideerd.

Het perspectief: de wijk in 2020

Oosterhoogebrug / Ulgersmaborg blijft een dorp. Er is een nieuwe dorpskern ontstaan, de huidige kern rondom de school, winkel (AH) en De Schakel is vernieuwd. Er is een goede verbinding tussen de Pop Dijkemaweg en het nieuwe centrale hart van de Oosterhoogebrug. Ook de verkeersontsluiting naar de kern is verbeterd. En overal in de wijk wordt 30 km per uur gereden.

Ook is er een nieuwe Vensterschool. De Pop Dijkemaweg is getransformeerd in een aantrekkelijk woongebied. De woningen zijn energiezuinig gemaakt door diverse ingrepen.

Het woonzorgcentrum aan de Pop Dijkemaweg is een multifunctioneel centrum waar alle bewoners uit de wijk elkaar ontmoeten. Hier vinden diverse sociaal culturele activiteiten plaats voor jong en oud. Niet alleen voor feesten en partijen kan men er terecht maar er worden ook diverse cursussen gegeven waaronder computerlessen door jongeren aan de ouderen.

Bewoners zijn betrokken bij hun wijk. Er is een grote groep vrijwilligers die zich inzet voor Oosterhoogebrug / Ulgersmaborg. Vrijwilligers organiseren activiteiten op het plein en werken mee aan het onderhouden en beheren het groen in de wijk. Het levendige dorps karakter wordt zowel door de sfeer als door haar sociale karakter van de mensen bepaald. Oosterhoogebrug / Ulgersmaborg vormen een samenhangend geheel dat zich laat typeren als duurzaam, schoon, heel en veilig.

De uitdagingen voor het wijkperspectief zijn:

- het nieuw bruisend hart
- een volledige Vensterschool
- jongeren op hun eigen plek
- een nieuw woonzorgcentrum
- goed duurzaam wonen

OOSTERHOOGEBRUG / ULGERSMABORG HEEFT EEN ACTIEF EN BRUISEND HART

1. Het nieuwe hart van de wijk

De wijk is volledig gerevitaliseerd. Er zijn tal van nieuwe voorzieningen. Hiermee is een nieuwe dorpskern ontstaan. Het bruisende hart van de wijk heeft winkeltjes zoals een kapper, bloemist, drogist, etc. Het nieuwe multifunctionele woonzorgcentrum staat aan de woonstraat Pop Dijkemaweg, waar nog maar 30 km per uur mag worden gereden. Op het pleintje daarvoor is van alles te doen: een wijkmarkt en festiviteiten voor jong en oud. Deze activiteiten dragen bij aan de sociale cohesie in de wijk. Bewoners zijn betrokken en denken en helpen mee activiteiten te ontplooiën.

In het multifunctionele woonzorgcentrum is een gezondheidscentrum gevestigd met een breed aanbod waaronder een huisarts, consultatiebureau, tandarts maar bijvoorbeeld ook de maatschappelijk juridische dienstverlening. Het Steun- en informatiepunt (Stip) heeft een optimale samenwerking met de Centra voor Jeugd en Gezin (CJG) in Lewenborg en Oosterparkwijk waar iedereen tot 23 jaar terecht kan. Daar gaan ouders met ontwikkeling- en opvoedingsvragen naar toe. Het openbaar vervoer rijdt frequent naar de binnenstad.

2. Vensterwijk activiteiten

De nieuwe basisschool de Oosterhoogebrugschool is een Vensterschool. In de school is een bibliotheek en alle vormen van kinderopvang te vinden. In de wijk zijn voldoende speel- en sportplaatsen voor kinderen. De Beestenborg werkt nauw samen met de Vensterschool op het gebied van educatie- en speelmiddagen. Ook biedt De Beestenborg stageplaatsen aan voor jongeren en dagbesteding voor mensen met een beperking. Het Kardingengebied is dichtbij en sport voor jong en oud is onderdeel geworden van het levenspatroon.

De Vensterschool Oosterhoogebrug, het multifunctionele woonzorgcentrum en De Beestenborg vormen belangrijke pijlers onder het concept Vensterwijk Oosterhoogebrug / Ulgersmaborg.

3. Jeugdsoos De Kelder

De jeugd heeft zijn eigen plek. De jeugdsoos 'de Kelder' in de nieuwe Schakel draait weer volop. Jongeren kunnen in de soos een drankje drinken, naar muziek luisteren en 'chillen'. Doordat ze nu in de wijk een eigen plek hebben, hangen ze niet meer rond in de wijk. Het jongerenwerk is activerend en daarmee is het een activiteitencentrum voor jongeren door jongeren geworden.

OOSTERHOOGEBRUG / ULGERSMABORG IS GESCHIKT VOOR OUDEREN

4. Woonzorgcentrum aan de Pop Dijkemaweg

Aan de Pop Dijkemaweg staat het woonzorgcentrum. Het woonzorgcentrum biedt zelfstandige woonruimte en zorg voor ouderen en gehandicapten. Met het wijkcentrum De Schakel in het woonzorgcentrum is het een multifunctioneel centrum; een plek waar ontmoeten centraal staat. De Schakel heeft een nieuw onderdak gevonden zonder haar eigen identiteit in te hoeven leveren.

In het woonzorgcentrum zit het Stip. Bij het Stip kunnen alle wijkbewoners vanaf 23 jaar terecht met al hun vragen over wonen, welzijn en zorg. Het Stip is ook front-Office voor alle vrijwilligers in de wijk waar vraag en aanbod van diensten (tuinonderhoud, boodschappen, klussen e.d.) op elkaar wordt afgestemd. Ook op het gebied van e-care en e-health kunnen bewoners terecht bij het Stip. Het gevestigde gezondheidscentrum maakt het multifunctionele woonzorgcentrum compleet.

OOSTERHOOGEBRUG / ULGERSMABORG IS DUURZAAM WONEN

5. Wonen

In het oude gedeelte van Oosterhoogebrug zijn de woningen verbeterd en energiezuinig gemaakt. Ook aan de Pop Dijkemaweg bepalen woningen het beeld. Bewoners steken steeds meer de handen uit de mouwen als het gaat om het beheer van groen in de wijk. Duurzaamheid van de woningvoorraad staat hoog in het vaandel; zowel het corporatieve bezit als de particuliere voorraad is energiezuinig. Zonnepanelen op daken bepalen het beeld van de wijk Oosterhoogebrug / Ulgersmaborg. Doordat vele ouderen nu in het woonzorgcentrum wonen zijn de vrijgekomen woningen uitermate geschikt voor zgn. starters op de woningmarkt.

Tenslotte op verzoek van de bewoners: twee korte virtuele wandelingen (varianten):

1)

Als je bij Albert Heijn de Leeuwenburgstraat oversteeft sta je direct op een nieuw winkelplein. Op dit winkelplein treffen we ondermeer een kapperzaak, een makelaardij, een cafetaria en een bloemenwinkel aan. Boven de winkels wordt gewoond. Het geheel heeft een dorps en levendig karakter en vormt het nieuwe hart van Oosterhoogebrug / Ulgersmaborg.

Via de Madeliefstraat kun je drempelloos naar het multifunctionele woonzorgcentrum aan de Pop Dijkemaweg lopen. Aan de Madeliefstraat ligt de nieuwe Oosterhoogebrugschool.

2)

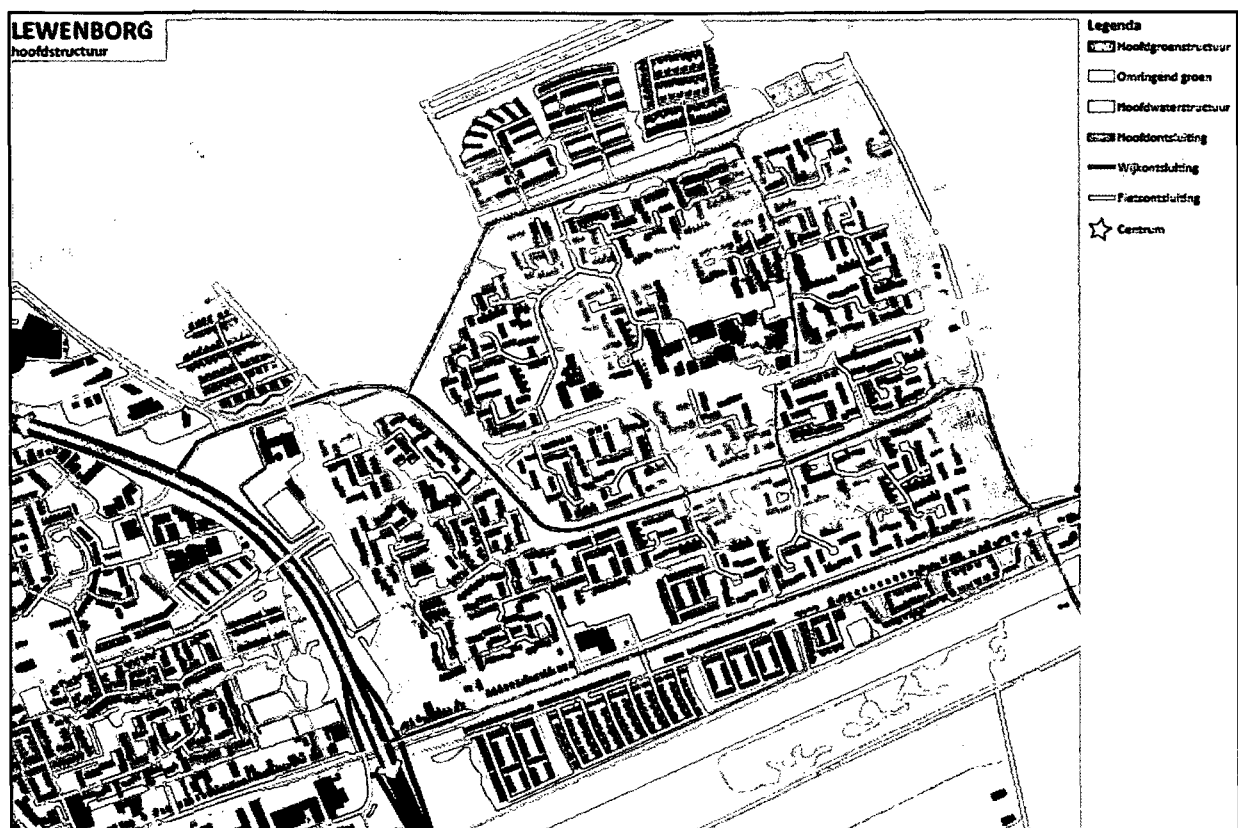
Wie vanaf de Akeleiweg op de Pop Dijkemaweg oploopt is even zijn oriëntatie kwijt. De oude Pop Dijkemaweg is nauwelijks nog te herkennen; het straatbeeld wordt bepaald door de ranke woontoren van het multifunctionele woonzorgcentrum.

Voordat je hier ben zijn we prachtige eengezinswoningen gepasseerd en aan de Oostersluiszijde van de straat is eveneens een in twee verdiepingen uitgevoerde nieuwe Oosterhoogebrugschool gebouwd. De oude woningen aan de Pop Dijkemaweg zijn gerenoveerd, het weinige verkeer rijdt 30 km per uur.

Lewenborg voor het leven

De wijk in 2010

Lewenborg is een echte jaren '70 wijk. Gebouwd buiten de stadsring en destijds dus een buitenwijk van Groningen. Lewenborg moest daarom een complete wijk zijn. Inwoners van de wijk moesten er voor alles terecht kunnen: scholen voor de kinderen, een compleet winkelcentrum, sportvoorzieningen en natuur voor de ontspanning. Lewenborg is nu een echte stadswijk, want de stad ligt inmiddels tegen de wijk aan. Lewenborg heeft zo het aangename van de stad en het gemeedelijke van een dorp. Met bijna 10.000 inwoners is Lewenborg één van de grootste en tevens groenste wijken van de stad. De bevolkingssamenstelling is in de loop der jaren veranderd. Ten opzichte van het stedelijk gemiddelde groeit het aantal samenwonenden zonder kinderen sterk. Dat betekent dat het aantal ouderen de komende jaren zal toenemen. Er wonen in de wijk relatief ook veel jongeren tussen 18 – 24 jaar. Lewenborg is de wijk met de goedkoopste grote gezinswoningen. Hier wonen veel eenoudergezinnen en gezinnen met een relatief laag inkomen.

Wijkvernieuwing: Lewenborg compleet

Begin jaren '90 ging het imago van Lewenborg achteruit. Daarom zijn grote onverhuurbare wooncomplexen (Toplicht, Kombuis en Sloep) vervangen door woningen. Verder is de wijk waterrijker door de aanleg van de Lewenborgsingel, het winkelcentrum is gerenoveerd, het wijkcentrum Het Dok is verbouwd, de sporthal is herbouwd en is er een nieuw Gezondheidscentrum en een nieuw Vensterhuis in de wijk. De laatste is een unieke voorziening. In het Vensterhuis bevindt zich o.a. het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG). In CJG staan de opvoeding en het opgroeien centraal in de ontmoeting met ouders en kinderen tot 23 jaar. Het consultatiebureau is onderdeel van het CJG. Ook is er een peuterspeelzaal, een kinderdagverblijf en een zwemschool gevestigd. De fysieke wijkvernieuwing ligt op koers. In vergelijking met het stedelijk gemiddelde verwachten veel bewoners (49%) dat de wijk er de komende jaren nog meer op vooruit zal gaan.

Jeugdproblematiek: meelopers en harde kern

Lewenborg is de wijk met het hoogste aantal hulpverleningsindicaties. Er woont een groep jongeren met zware problemen die voor zichzelf weinig perspectief zien. Het zijn jongeren die hulp nodig hebben. De groep bestaat uit een harde kern met daarom heen, in wisselende samenstelling, de zogenaamde meelopers. Deze groepen zorgen voor steeds meer overlast in de wijk, ze vertonen normenloos gedrag en laten zich nergens op aanspreken.

Om deze jongeren hulp te bieden en de veiligheid in de wijk te vergroten is het project Noorddijk Paraat gestart. Dit is een aanpak waarbij buurtagenten en andere professionals samenwerken om de jeugd uit de anonimiteit halen en voorkomen dat overlast ontaardt in crimineel gedrag.

Overlastjongeren krijgen lik op stuk, gevolgd door een persoonlijk begeleidingsplan, waarbij ook de thuis- en schoolsituatie een rol kan spelen.

Het is zorgwekkend dat onaangepast gedrag zich op steeds jongere leeftijd manifesteert.

Groen wonen

Lewenborg is ruim, groen en waterrijk. Vanuit de wijk ben je snel in het buitengebied van Groningen: het Bevrijdingsbos, het Kardingegebied of de Ommelanden. Uniek is het groene Le Roy-gebied. Geen natuurgebied, geen plantsoen of park, maar openbaar groen dat groeit en verandert onder invloed van de natuur en bewoners.

Betrokkenheid bij de wijk

De bewoners van Lewenborg hebben lang moeten wachten op de fysieke wijkvernieuwing en zijn daardoor terughoudend, het vertrouwen moet eerst terug gewonnen worden. Er zijn diverse werkgroepen waar bewoners in participeren. In vergelijking met andere wijken ligt hier nog een uitdaging.

De uitdagingen voor Lewenborg zijn:

- A. Veiligheid
- B. Betrokken, actief en gezond
- C. Voorzieningen
- D. Een groene omgeving
- E. Lewenborg is goed wonen voor iedereen

LEWENBORG IN 2020

Lewenborg voor iedereen!

De fysieke wijkvernieuwing is volledig afgerond: op de Kombuislocatie staan woningen, bij de sporthal zijn appartementen gebouwd en het beheer van de woonomgeving is op orde.

De wijk is compleet: een plezierige woonwijk om te wonen.

Het aantal jongeren in Lewenborg is groot in vergelijking met andere wijken. De inzet op het niveau van kinder-, jeugd-, jongeren-, buurtsport- en randgroepwerk is als basisvoorziening in de wijk aanwezig. Ouders en professionals werken samen in het oplossen van jeugdproblematiek. De investering in opvoedkracht van ouders helpt de jeugdproblematiek bij de kern aan te pakken. Alle partijen in de wijk zorgen samen voor een veilig en sociaal klimaat, waar participatie centraal staat. Lewenborg is een wijk om op te groeien en om te blijven wonen. Een wijk voor jongeren, gezinnen én senioren. Lewenborg is veilig, gezellig, actief, groen en goed wonen voor iedereen!

A. LEWENBORG IS VEILIG

Van vreedzame school naar vreedzame wijk

Versterking van de opvoedkracht leidt tot meer sociaal gewenst gedrag. In de wijk is een gedragscode afgesproken door alle professionals die werkzaam zijn met of voor kinderen. Ouders zijn hier ook bij betrokken. Partners werken intensief met elkaar samen.

Kinderen en professionals werken mee aan het programma 'van Vreedzame school naar Vreedzame wijk'. Als gevolg hiervan is er minder overlast en is de betrokkenheid van bewoners, ondersteund door het opbouwwerk, toegenomen. Er heerst een veilig en sociaal leefklimaat, waarin participatie centraal staat. De vreedzame wijk staat voor respectvol met elkaar omgaan en is daarmee een alternatief voor de straatcultuur. Kinderen gaan constructief om met conflicten en zijn betrokken bij hun omgeving. Ouders, leerkrachten, professionals en vrijwilligers voelen een gedeelde opvoedingsverantwoordelijkheid bij de jeugd en het pedagogisch beleid bij wijkinstellingen is versterkt. Vrijwilligers van alle leeftijden zetten zich in voor de wijk. Ook mensen zonder werk doen vrijwilligerswerk en dragen daarmee hun steentje bij aan de samenleving. Er heerst een onderlinge sociale betrokkenheid.

De Vensterwijk Lewenborg is een samenwerkingsverband van instellingen die kinderen van 0 – 15 jaar en hun ouders begeleiden naar een vreedzame wijk.

Veilige straten

Gevoelens van onveiligheid hebben ook te maken met de uitstraling van de openbare ruimte en van de woningen. De gevels van woningen en de tuinen in diverse straten zijn opgeknapt. De straten hebben een prettige uitstraling. De corporaties, eigenaren en gemeente slaan periodiek de handen ineen om dit niveau vast te houden. Hierdoor onderhouden bewoners met plezier hun eigen tuin. De straten zien er schoon, heel en veilig uit waardoor bewoners zich niet meer onveilig voelen in hun eigen straat.

Verkeersveiligheid

De verkeerssituaties rond de scholen zijn veilig. Kinderen kunnen zelfstandig naar school. De wijkring is aangepakt zodat er geen sluipverkeer is en er niet te hard gereden kan worden. De hoofdentrees van de wijk markeren duidelijk de toegang tot de wijk.

B. LEWENBORG IS GEZELLIG, ACTIEF EN GEZOND

Gezamenlijke activiteiten

Het programma 'vreedzame school' draagt niet alleen bij aan de veiligheid. Alle scholen zijn betrokken bij activiteiten in de wijk en nemen zelf ook initiatieven. Er is een compleet en gevarieerd aanbod van activiteiten voor de diverse leeftijdsgroepen. Het Centrum voor Jeugd en Gezin initieert en ondersteunt activiteiten die de opvoedkracht van ouders versterken. De vensterwijk Lewenborg, een samenwerkingsverband op het gebied van onderwijs, gezondheid, sport, zorg en welzijn, draagt bij aan de ontwikkelingskansen van kinderen en jongeren.

Wijkcentrum Het Dok

Iedereen weet wijkcentrum Het Dok te vinden! Hier is van alles te doen voor kleine kinderen, jeugd én volwassenen. De Huiskamer en het aanbod van het kinder- en jongerenwerk is volledig toegesneden op de vraag. Elke middag zijn er kinderactiviteiten en gezamenlijke activiteiten, waaronder koken. Er is een geluidsarme ruimte waar muzikanten en bandjes kunnen oefenen. Deze ruimte gebruikt Het Dok ook als soos/disco. In Het Dok geven diverse verenigingen cursussen, er zijn bijeenkomsten voor senioren, je kunt er internatten en er is een bibliotheek. Organisaties zoals Stiel, MJD, De Zijlen, de Boei en bewonersorganisatie de Scheepsraad hebben een plek in Het Dok. Het Dok is een laagdrempelige ontmoetingsplek voor bewoners uit de diverse culturen.

Sporten en spelen

Wijkbewoners, leerlingen van omliggende scholen en leden van de sportverenigingen Lewenborg sporten in de nieuwe sporthal en of in het sportcentrum Karding. De sporthal heeft geen wachtlijsten. De jeugd maakt in de wijk gebruik van diverse voetbalkooien, basketbalveldjes en tennisvelden. Kinderen spelen op goed ingerichte schoolpleinen of op één van de vele speelplekken in Lewenborg, aangepast aan de wensen van de tijd. Bij tijd en wijle zijn er professionals aanwezig op de pleinen en speelplekken om het sporten en spelen te stimuleren. Ouderen en kinderen met een beperking beleven veel plezier in de beweegspeeltuin.

De Gezondheidsmonitor laat zien dat de wijk aanzienlijk beter scoort dan rond de eeuwwisseling.

C. LEWENBORG IS COMPLEET

Winkelcentrum en Gezondheidscentrum

Het winkelcentrum trekt veel mensen aan, ook van buiten de wijk, Het Gezondheidscentrum is verder uitgebreid met een tandarts, tandtechniker en ook een opticien-, hoor- en voetspecialist.

Scholen

Van basisschool tot voortgezet onderwijs, alle soorten onderwijs zijn aanwezig in de wijk. Ook alle vormen van kinderopvang zijn aanwezig. Door maatschappelijke stages van het voortgezet onderwijs in de wijk is er meer synergie tussen onderwijs en het maatschappelijk leven.

Bereikbaarheid

Lewenborg is zowel met de auto, het openbaar vervoer als de fiets goed bereikbaar. De bussen rijden nu langs het Gezondheidscentrum. Ook de aanleg van de tram heeft voordeel opgeleverd voor de wijk. Door deze snelle verbinding, zonder overstap, is men snel in de binnenstad. Door duidelijke bewegwijzering is er niemand meer die 'verdwaald' in de wijk.

D. LEWENBORG IS GROEN

LeRoy, het eeuwige park

Het convenant dat de Stichting Le Roy met de gemeente heeft gesloten werkt! Bewoners zijn trots op dit unieke groene hart van de wijk. Zij geven zelf vorm aan hun eigen groene leefomgeving. Sommigen doen dit incidenteel en individueel, anderen zitten in werkgroepen. Kinderen spelen, ontdekken en beleven avonturen in de natuur van het Le Roy gebied. Scholen gaan regelmatig vanuit het Le Royhuis met hun leerlingen dit natuurgebied in om te leren over flora en fauna. Het Le Roy gebied bestaat inmiddels al een halve eeuw. Dit unieke concept van groen dat groeit en verandert onder invloed van tijd, natuur en bewoners, staat op de stedelijke kaart.

E. LEWENBORG IS GOED WONEN VOOR IEDEREEN

Betaalbaar wonen

In Lewenborg is het betaalbaar wonen voor iedereen. Er zijn voldoende levensloopbestendige woningen en voor wie het nodig heeft is er zorg aanwezig. Trotse Lewenborgers wonen graag hun hele leven in de wijk. Ook wonen in duurdere koopwoningen op de Kombuislocatie is mogelijk geworden. Lewenborg is een wijk met een gedifferentieerd woningaanbod waar het, ook dankzij een adequaat toewijzingsbeleid, prettig wonen is.

Samenwerking

Alle samenwerkingsverbanden zoals de Vensterwijk, Zorgen voor Morgen, het Centrum voor Jeugd en Gezin, Meldpunt Overlast en Zorg e.d. zijn op elkaar afgestemd. Het wijkteam heeft de regie en bereikt alle doel- en leeftijdsgroepen.

Het Steun- en Informatie Punt (Stip) is een vraagbaak voor iedereen op het gebied van wonen, welzijn en zorg en de front-office voor alle vrijwilligersorganisaties. Daarnaast zit in het Stip ook een consultant van Sociale Zaken en Werkgelegenheid om mensen weer aan het werk te helpen of te begeleiden naar scholing..

Project Solink

Het project Solink heeft vorm gekregen. Er wonen (alleenstaande) ouderen in ruime woningen, waar vaak wel een kamer vrij is. Ouderen kunnen zich soms eenzaam voelen en in een sociaal isolement terecht komen. Het project Solink biedt de mogelijkheid voor ouderen om een student een kamer in huis aan te bieden. Zo heeft de student op een relatief goedkope manier kost en inwoning in de stad en heeft de oudere weer sociale contacten.

CONCLUSIE

De fysieke wijkvernieuwing is afgerond. Er wordt voortdurend geïnvesteerd in de sociale samenhang. Lewenborg is een plezierige woonwijk met een goed imago. Een complete wijk waar het goed en betaalbaar wonen is voor iedereen. Een groene wijk waar de woonomgeving goed op orde is. De vreedzame samenleving heeft vorm gekregen: er is minder overlast en bewonersbetrokkenheid is sterk toegenomen. Kortom: **in Lewenborg kan én wil je je hele leven wonen!**

Wijkperspectief Beijum

Profiel van de wijk in 2010

De wijk kent een bevolkingssamenstelling met een grote gevarieerdheid in gezinssamenstelling, leeftijdsopbouw, en culturele afkomst. Er wonen veel gezinnen met kinderen (meer dan 40%), waarvan veel eenoudergezinnen (> stedelijk gemiddelde), steeds meer senioren en veel jongeren. In Beijum en Lewenborg woont 1/3 deel van de jongeren van de stad. Er lijkt een tendens zichtbaar te worden, waarbij hoger-en middenkader verhoudingsgewijs de wijk vroegtijdig verlaat. Door de culturele diversiteit heeft Beijum de naam "Multiculturele Kleurrijke Wijk".

Karakteristiek voor Beijum is de woonervenstructuur.

Tevens kenmerkt Beijum zich door veel en gevarieerd groen.

In Beijum zijn veel vrijwilligers die zich nauw betrokken voelen bij hun wijk en op verschillende gebieden actief zijn. Er zijn een groot aantal werkgroepen (*zie onderaan). Enthousiasme voor de wijk is voelbaar in netwerken en samenwerkingsverbanden van professionals en bewoners.

Het motto van Beijum in 2020

Beijum staat bekend om haar daadkracht en samenwerking "De Beijum-Practice werkt":
Geen woorden maar daden. Beijum is die kleurrijke en dynamische wijk van de stad waar mensen graag wonen en samen leven.

Trotse en actieve bewoners, die samen met een energiek netwerk van professionals zich blijven inzetten voor een veilige, groene en betaalbare woonomgeving.

Het perspectief: De wijk Beijum in 2020

De uitdagingen voor het wijkperspectief zijn:

De wijk heeft in 2020 al haar kwaliteiten omgezet in daden. Ze zijn hier in hun onderlinge samenhang beschreven, waarbij is uitgegaan van een gewenst scenario.

1. De woonervenstructuur is opgeknapt, en wordt goed onderhouden in de Beijumse "buurtbeheer –structuur". Senioren blijven in de wijk, met een gerust hart in eigentijdse seniorenwoningen
2. Het wijkpark Groene Long is de trots van Beijum
3. Jongeren ervaren de wijk als springplank voor de toekomst, agressief gedrag is verleden tijd
4. Beijum munt uit in interculturele participatie en heeft een sterk netwerk van buurtbewoners en professionals
5. Beijum is compleet: De twee pleinen zijn ontwikkeld tot winkelplein met krachtige zelfstandige ondernemers op West en een Cultureel Buurtvoorzieningenplein op Oost

1. BEIJUM IS PRETTIG WONEN VOOR IEDEREEN

De karakteristieke woonerven in Beijum zijn opgeknapt. Wat opvalt, is dat bewoners zelf bepalend zijn in het realiseren van de eigen sfeer en uitstraling van hun heerd. De openbare ruimte is netjes, er zwerven geen winkelwagens meer in de heerden, tuinen zijn goed onderhouden en auto's staan geparkeerd op daarvoor bestemde parkeerplekken. Wat netjes is, blijft netjes. De heerden worden dagelijks goed onderhouden. Dankzij het nieuwe buurtbeheer, waarin bewoners hun eigen verantwoordelijkheden nemen: "Een schone, nette en prettige woonomgeving! Dat doe je zelf". Er zijn voldoende levensloopbestendige woningen voor senioren met goede ouderenvoorzieningen. Voor de oudere bewoner is er voldoende ondersteuning wat betreft zorg, activiteiten, en plaatsen in de wijk om in binnen- en buitenruimtes prettig te verblijven met leeftijdsgenoten. In het nieuwe Innersdijk ontmoeten ouderen elkaar en anderen in de culturele theaterzaal, de Brasserie.

Op de beide pleinen is het een dagelijks treffen van ouderen op de aantrekkelijke zitjes, bij de jeux-de-boule baan of in het Wijkpark. Zowel de woonerven als de omgeving van de scholen zijn verkeersveilig. Kinderen spelen veilig op straat en gaan zelfstandig naar school. In Beijum kun je prima parkeren. De politie beboet streng op foutparkeren. Kriskras parkeren door de wijk, in heerden en bij winkelcentra behoort tot het verleden.

2. BEIJUM: DE GROENE WIJK MET GROENE LONG

Beeldbepalend voor het imago van de wijk is De Groene Long. Bewoners zijn trots op het herinrichtingsplan wat is uitgevoerd. Bereikbaarheid, recreatie en ontspanning, ecologie, diervriendelijkheid gaan in dit wijkpark hand in hand. Het park staat bekend als "Het Noorderplantsoen van het Noorden". De voorzieningen zoals wijkboerderij Boerderijum, de wijkspeeltuin, kinderwerktuinen, het Centrum voor natuur en duurzaamheidseducatie, de Wiershoeck, het Pedalpark en het Trefpunt met Ambiente versterken elkaar. Ze zijn voor jong en oud goed bereikbaar en toegankelijk. De structuur van Beijum bij de Wibenaerd is aangepast. De wijk is niet zo gesloten meer waardoor het voor Beijumers uit dat deel van de wijk nog aantrekkelijker is om naar het Kardingegebied te gaan. Beijum staat bekend als DE groene wijk in een bijzonder recreatief gebied.

3. BEIJUM: SPRINGPLANK VOOR IEDEREEN, JONGEREN IN HET BIJZONDER

Opgebouwde netwerken en samenwerkingsverbanden van Politie, MJD, Stiel, Gemeente, corporaties, en bewonersorganisaties die bijdragen aan de aanpak van de jeugdproblematiek, hebben een duurzaam karakter. Veiligheid is niet alleen een taak van politie en andere professionals, ook jeugdige en andere bewoners dragen bij aan leefbaarheid en veiligheid. In de afgelopen jaren hebben Noorddijk Paraat en De Wijk als Speelplaats zich ontwikkeld van project tot vanzelfsprekende werkwijze: "Jongeren Paraat". Overlastjongeren weten als geen ander dat zodra er sprake is van agressief gedrag op straat, er direct lik op stuk volgt. Jongeren en hun opvoeders kennen hun verantwoordelijkheden vanuit de

verplichte begeleidingsplannen. Binnen de basisscholen en vervolgoopleidingen zijn deze speciale programma's ontwikkeld gericht op jongeren die buiten de boot dreigen te vallen. Het motto in Beijum is: in de jeugd blijven investeren en de jeugd kansen bieden OOK IN DE EIGEN WIJK. Er is aanbod aan opleiding, diverse stageplekken en werk in de wijk. Het nieuwe Innersdijk, supermarkten, de bibliotheek, de Wiershoeck, Boerderijum, de buurthuizen hebben jeugdstage- en werkplekken in hun werkbeleid opgenomen. De preventieve manier van werken aan jeugdproblematiek in Beijum is alom bekend. Een samenwerking van scholen, professionals en bewoners-(organisaties). Dit is ondermeer zichtbaar in structurele voorlichting, onder andere door middel van films en workshops waar jongeren aan deelnemen. Jongeren dragen ideeën aan voor hun eigen tijdsbesteding en jongerencultuur. Het Sociaal cultureel werk helpt de jeugd hun programma's vorm te geven. Oude en nieuwe stijlen op sportief en creatief gebied worden toegepast. Overlast op de winkelpleinen behoort tot het verleden.

In de wijk Beijum is de drempel om werk te vinden drastisch verlaagd. De wijk heeft een eigen bureau voor bemiddeling en begeleiding, gericht op de arbeidsmarkt. Je kunt hier terecht met al je vragen over werken, maar ook opleiding/cursussen en stageplekken. Bij dit bureau kom je erachter wat je kunt en wilt. Ook in de wijk zelf. Eigen initiatieven van bewoners, zoals het oprichten van een naaiatelier of inbrengwinkel, worden gestimuleerd. Dit bureau helpt dromen van bewoners waar te maken. Het Centrum voor Jeugd en Gezin vormt een spil in de wijk op het gebied van zorg en opvoeding. Ouders kunnen hier terecht met al hun vragen over opvoeden. Voor alle kinderen van 0 tot 23 jaar. Het CJG kan met ervaring en geduld ouders ondersteunen bij de zorg en opvoeding van hun kinderen.

4. BEIJUM MUNT UIT IN INTERCULTURELE PARTICIPATIE, EN EEN STERK NETWERK VAN BUURTBEWONERS EN PROFESSIONALS

Veel culturen in Beijum zijn in 2010 ooit gestart met samenwerken. Zij stonden aan de wieg van het bijzondere imago van Beijum: kleurrijke interculturele participatie. Samen met Afghanen, Marokkanen, Antillianen, West-Afrikanen, Nederlanders, Quine Bizau, Kongo en andere culturen is het project wat begon als "Plek voor Iedereen" uitgemond in een vanzelfsprekende manier van samenwerken en samen leven. De Beijum Practice: met energie en enthousiasme samenwerken. Alleen dan kunnen ideeën en activiteiten voor leefbaarheid, veiligheid, integratie, de woonomgeving, goed onderhoud en beheer van de grond komen.

5. BEIJUM IS COMPLEET

Winkelcentrum West biedt een diversiteit aan zelfstandige ondernemers. Zij vormen gezamenlijk een levendig, sociaal winkelplein. Naast de supermarkt en drogist vind je bijvoorbeeld het naaiatelier, een Marokkaans eethuis, en de Toko. Je komt hier graag je boodschappen doen en anderen ontmoeten. Er is veel aanloop en bedrijvigheid. Plein Beijum Oost is een echt buurt- en voorzieningenplein. Een gezellig, groen en cultureel ontmoetingsplein waar jong en oud heen trekt om elkaar te ontmoeten en te genieten van een groot aanbod aan culturele activiteiten. Deze zijn te vinden aan het plein en in het Nieuwe Innersdijk. Kunstpand 49 zet samen met bewoners en kunstenaars Community Art in. Het Kunstpand zelf is een dynamische kunst- en cultuur plaats op het plein. Hier geven diverse culturele instellingen workshops, is er regelmatig een expositie en zijn atelierruimtes beschikbaar. Aan het plein zit het gezondheidscentrum, de huisarts, de apotheek, de fysiotherapeut, tandarts en de dierenarts. In het wijkcentrum De Wegwijzer werken diverse instellingen samen. De bibliotheek is het centrum voor multimedia, digitale dienstverlening en informatievoorziening.

SAMENVATTING

In 2020 is het imago van Beijum naar buiten: de bruisende gezins- en jongerenwijk, groen, en multicultureel. De kwaliteiten van de wijk zijn optimaal tot bloei gekomen. Bewoners hebben veel contact met elkaar en de vrijwilligersinzet is groot: "De Beijum Practice werkt"!! Participatie van bewoners samen met professionals is niet alleen bekend in Beijum, maar door de hele stad. Het is in Beijum mooi en betaalbaar wonen in een recreatieve groene woonomgeving met kwalitatief goede voorzieningen voor jong én oud. Beijum is kleurrijk, dynamisch, actief én betrokken en heeft een gezonde plaats op de regionale woningmarkt.

** Bruisend Beijum, pleingroep Beijum Oost, ouderenwerkgroep, werk- en Klankbordgroep Groene Long, de BOB, Plek voor Iedereen (multiculturele werkgroep), Kunstpand "Pand 49", jongeren groep "Pedalpark", Heerdcomitees als Froukemaheerd, Renschelheerd en Holmsterheerd.*

Wijkperspectief 2020 Grunobuurt

- NIEUW STEDELIJK WONEN -

INLEIDING

Achtereenvolgens wordt een kort beeld geschetst van de wijk in 2010 waarna, direct na het overzicht van de wijk, het perspectief in 2020 wordt gegeven. Dit perspectief is opgesteld in samenwerking met meerdere partijen en is de oploop naar de "UITDAGINGEN". Deze worden vervolgens globaal uitgewerkt en moeten gezien worden als leidraad voor de jaarprogramma's tussen 2010 en 2020 voor corporaties, gemeentelijke diensten en de betrokken instellingen.

Grunobuurt 2010

De Grunobuurt is een kleine woonwijk in het zuiden van de Stad. De wijk is gelegen tussen de spoorlijn Groningen-Leeuwarden, de Paterswoldseweg, de A7 en het Hoornsediëp. De naam is afgeleid van de voormalige woningbouwvereniging Gruno (nu Nijestee), die hier het merendeel van de woningen in eigendom had. De meeste straten zijn genoemd naar wetenschappers, zoals de Kamerlingh Onnesstraat, de Snelliusstraat en de Stephensonstraat. Aan deze laatste naam (de uitvinder van de stoomlocomotief) is te zien, dat het noordelijke gedeelte van de buurt gebouwd is ten behoeve van werknemers van het spoor. Aan de oostkant grenst de buurt aan het Hoornsediëp. Aan de Parkweg staat het majestueuze schoolgebouw waarin nu de openbare basisschool de Starter en het buurtcentrum zijn gehuisvest. De buurt heeft ongeveer 2.300 bewoners.

Grunobuurt – Noord zal een complete metamorfose ondergaan: in dit deel van de wijk wordt door woningbouwcorporatie Nijestee een zeer ambitieus woningbouwprogramma uitgevoerd. Honderden woningen zijn gesloopt. Daarmee verdween ook de sociale samenhang. De in 2009 begonnen nieuwbouwoperatie heeft een lange looptijd, voortdurende veranderende bevolkingssamenstelling en vraagt al die jaren om zorgvuldige begeleiding.

Grunobuurt 2020

De Grunobuurt heeft een fantastische doorstart gemaakt. Het noordelijke deel bleek eind 20^e eeuw niet te redden ondanks pogingen om door renovaties deze karakteristieke woonbuurt te redden. Hoe zou de sociale samenhang opgebouwd kunnen worden en, was sloop en nieuwbouw wel de oplossing? Ja, dat was het zeker. Het door corporatie, bewoners en gemeente gezamenlijk opgestelde en erg ambitieuze wijkvernieuwingsplan voor het noordelijk deel van de Grunobuurt is gerealiseerd. Nieuwe bewoners van Gruno zijn zowel jong als oud, actief, dynamisch en stedelijk georiënteerd. De diverse doelgroepen wonen niet in aparte buurtjes maar door elkaar. Door de grote diversiteit in de 500 nieuw gebouwde woningen, van sociale huur tot dure koop, zo nauw met elkaar te verweven is het ook gelukt de sociale samenhang terug te brengen.

In een opnieuw vorm gegeven stedelijke structuur geeft een dynamische en zeer gedifferentieerde groep bewoners opnieuw betekenis aan buurtgebondenheid. Buurtgebondenheid geldt voor de hele Grunobuurt, van spoor tot A7. Een paar belangrijke voorzieningen als basisschool en buurtcentrum zitten weliswaar alleen in het zuidelijk deel maar worden door de hele buurt gebruikt.

Daar waar in 2010 HWK (Het Wilde Klupje) en de Wijkraad Grunobuurt Zuid vooral voor eigen belangen opkwamen werkt nu een groep bewoners nauw samen met corporatie en gemeente. De groep is van zeer uiteenlopende pluimage, op diverse terreinen zijn werkgroepen actief en zij zorgt voor een leefbare wijk met een sterke sociale cohesie. Zij maken volop gebruik van nieuwe media zoals bijvoorbeeld de community-site van de wijk. Juist door differentiatie is er eenheid in de wijk. Maatschappelijke tegenstellingen zijn er wel maar worden opgelost. De specifiek ontworpen ontmoetingsplekken in de wijk alsook gebouwde voorzieningen als buurtcentrum en school zorgen voor een programma aanbod waar de buurt beter van wordt. Men leert elkaar kennen en door aandacht voor elkaar ontstaat begrip.

Uitdagingen GRUNOBUURT

Bij het slaan van de eerste heipaal in een natte ondergrond werden onderstaande uitdagingen geformuleerd:

- volledig woningbouwprogramma realiseren
- aansprekend, sociaal veilige verbinding met de stad via het NELFterrein staat vast
- stedelijke fietsroutes verrijken de wijk
- leefbaarheid blijvend goed
- ontsluiting naar voorzieningen optimaal.

Volledig woningbouwprogramma.

Met de sloop van 452 huurwoningen en de herbouw van 500 nieuwe (300 koop) woningen krijgt het noordelijk deel van de Grunobuurt een totaal andere bevolkingssamenstelling maar ook een totaal andere allure. Het ambitieuze nieuwbouwplan van Nijestee geeft diversiteit in woningaanbod en bewoners. Met de realisering van het nieuwbouwprogramma heeft Groningen weer een goed voorbeeld van *nieuw stedelijk wonen* gekregen; woningen met oog voor duurzaamheid en comfort. Financiële- en economische recessies of andere onverwachte ontwikkelingen zorgen hooguit voor vertraging op het te realiseren programma.

Nelfterrein – verbinding met het stadshart

Het Nelfterrein met de vervuilde ondergrond ligt in de route van de openbaarvervoerlijn tussen P&R Hoogkerk en het Centraal Station en is de komende decennia onder meer nodig om regionaal openbaar vervoer lijnen met elkaar te verbinden. De verschillende maatregelen die nodig zijn, zoals bijvoorbeeld

het verdiept aanleggen van de spoorwegovergang Paterswoldseweg en een extra spoorlijn naar Heerenveen en nieuwe bebouwing leggen ruimtebeslag op het Nelfterrein. Bij de uitwerking van de verschillende maatregelen is er voor gezorgd dat het terrein en Grunobuurt samensmelten. Hierdoor heeft de noordkant van de Grunobuurt een vloeiende verbinding met het stadshart is de bebouwing ook een buffer tegen spoorweglawaaai.

Fietsroutes noord-zuid

De Paterswoldseweg én het Hoornsediëp zijn belangrijke fietsroutes van en naar het centrum. Ze zijn zowel recreatief als voor het woonwerkverkeer van belang. In de Grunobuurt scheren ze ter hoogte van de Parkweg op 300m langs elkaar en buigen dan abrupt af. De ambitie: *zorg voor een goede doorstroming* is gerealiseerd.

Om het doorgaande fietsverkeer probleemloos van het zuiden van de stad naar het centrum te leiden is een tunnel onder spoor en kanaal door langs het Hoornsediëp geen discussiepunt meer. Met nieuwe ontmoetingsplekken langs het water heeft de Grunowijk weer een leefbare, oorspronkelijk harde wijkrand, gekregen.

De Paterswoldseweg kent haar eigen dynamiek. Het is een prachtige groene stadsweg met, naast veel fietsers ook veel autoverkeer en voor het openbaar vervoer zijn de eerste tramplannen uitgewerkt om de grote stroom forensen tussen het Centraal Station en het Martiniziekenhuis en grote kantoorlocaties te vervoeren. De eerste stappen zijn gezet om het treinverkeer niet meer gelijkvloers te laten kruisen met het overige verkeer en al met al biedt ook de Grunobuurt voldoende ruimte voor fietsers.

Leefbaarheid

De langlopende nieuwbouwperiode van 2011 tot 2018 heeft invloed op bewoners. Gedurende de gefaseerde bouwperiode zetten Nijestee en Gemeente Groningen in nauwe afstemming met opbouwwerk, buurtconciërges en de bewoners(organisaties) alle stappen die nodig waren om de leefbaarheid hoog te houden. Bewoners worden uitgenodigd een actieve rol te hebben bij het vormgeven van een aantrekkelijke wijk. Voorzieningen aan de rand van de wijk zoals Vensterschool en Buurtcentrum waren even hard nodig als het buurt pand van Nijestee in het noordelijk deel van de Grunobuurt. In dit buurt pand hebben de nieuwe bewoners hun huissleutel ontvangen met daarbij gelijktijd een informatiepakket en een uitnodiging voor een buurtactiviteit. Immers leefbaarheid begint bij ontmoeting en door de ontmoeting te organiseren wordt een voorwaarde tot sociale binding gecreëerd.

De centrale openbare ruimte tussen de woonblokken en de in grootte en vorm variërende nieuwe pleintjes zorgen voor veel afwisseling in Noord. Ze hebben een eigen identiteit en het groen komt daar tot volle bloei. Het naastgelegen Stadspark is nog beter toegankelijker gemaakt en biedt veel mogelijkheden tot ontspanning. Het basisonderwijs heeft een toename van leerlingen gekregen en het winkelbestand een koopkrachtiger publiek. Dit alles versterkt de sfeer, gezelligheid en daarmee de leefbaarheid.

Ontsluiting

De ontsluiting naar nabije voorzieningen is goed ingepast. Zo is er een prachtige zichtlijn vanuit het hart van de Grunobuurt Noord naar de Vensterschool aan de Parkweg. Voor recreatieve ontspanning zijn de verblijfplaatsen aan het Hoornsediëp maar ook het Stadspark dichtbij. Het stadscentrum met al haar voorzieningen, opstapplaatsen voor alle vormen van openbaar vervoer, snelwegen A7 en A 28 het is allemaal om de hoek.

SAMENVATTING

Met de realisatie van het nieuwbouwprogramma in het noordelijke gedeelte van de Grunobuurt is een goed voorbeeld van “*nieuw stedelijk wonen*” verkregen. De ruime mix van sociaal en koop geeft zowel diversiteit in het woningaanbod als in bewoners. Een samensmelting van doelgroepen die samen goed gebruik maken van de voorzieningen en samen moeite doen om de wijk leefbaar te houden. De sterk gewijzigde bewonerssamenstelling werkt ook gunstig voor de in de directe omgeving bestaande voorzieningen. Deze kennen ondertussen een afwisselend aanbod. Ook de basisschool krijgt een grotere toeloop.

Leefbaarheid krijgt handen en voeten in de programma's die jaarlijks worden samengesteld door bewoners en bewonersorganisaties, verpaupering krijgt geen kans en waar advies, ondersteuning of hulp nodig is wordt die verleend.

De ontsluiting met het centrum van de stad is voor alle verkeersstromen duidelijk en vastgelegd in programma's. Voor het voormalige Nelfterrein wordt een functionele sanering toegepast die past bij de te bouwen objecten.

Wijkperspectief 2020

De Wijert Noord

- DAAR WIL JE WONEN -

INLEIDING

Hieronder wordt een kort beeld geschetst van de wijk in 2010 waarna, direct na het overzicht van de wijk, het perspectief in 2020 wordt geschetst. Dit perspectief is opgesteld met meerdere partijen en is de aanloop naar de "uitdagingen" voor de wijk. Deze worden vervolgens globaal uitgewerkt en moeten worden gezien als leidraad voor de jaarprogramma's van corporaties, gemeentelijke diensten en betrokken instellingen tot 2020.

DE WIJERT NOORD 2010

De Wijert(-Noord) is een wijk in Groningen Zuid, gebouwd in de jaren zestig van de twintigste eeuw. De naam van de wijk is waarschijnlijk afkomstig van het voorname "Huis de Wiardt" waarvan al in 1577 sprake was in een overdrachtsbrief. Door allerlei oorlogshandelingen is het Huis de Wiardt verloren gegaan. Daarna was het een vlak gebied dat voornamelijk werd gebruikt om vee te weiden. De huidige wijk kenmerkt zich stedenbouwkundig door een zogenaamde stempelstructuur, met grotendeels portieketagewoningen. Henk Eijsbroek, die heeft getekend voor het stedenbouwkundig ontwerp, vond de openbare ruimte belangrijker dan de privé-ruimte zodat er weinig woningen staan met privé-tuinen, maar des te meer openbaar groen en waterpartijen.

De Wijert is in 2010 een rustige, groene wijk met bijna 5.000 inwoners. Het noordelijke deel is een multiculturele wijk met relatief veel ouderen en eenpersoonshuishoudens. De sociaal economische positie loopt er gerekend naar het stedelijk gemiddelde achter. Er zijn meer lage inkomens, een hogere werkloosheid, een beperkte sociale binding met de buurt en meer onveilige thussituaties.

DE WIJERT NOORD 2020

De stedenbouwkundige opzet van De Wijert is niet ingrijpend veranderd toch heeft De Wijert Noord in tien jaar een enorme gedaante verwisseling ondergaan. De oorspronkelijke stempelstructuur is op

enkele plaatsten gewijzigd door de realisering van andere woningtypes. Er is meer hoogbouw gekomen en de blokjes met bejaardenwoningen zijn verdwenen. Hiermee heeft de wijk meer smoel gekregen. De wijk is tussen twee uitvalswegen gelegen. Het is er goed wonen dankzij het vele groen en de rustig gelegen woningen. Er zijn nog steeds veel goedkope huur- en ééngezins koopwoningen aanwezig. Zowel ouderen en singles waarderen de snelle verbindingen vanuit de wijk, die op een mooie manier vervlochten is met het verkeersknooppunt Julianaplein. Nieuwe inwoners die hun kwaliteiten graag inzetten voor *Stad* willen zich vestigen in De Wijert Noord omdat juist in deze wijk nieuwe woonmogelijkheden zijn ontstaan. De woningbouwcorporaties hebben, naast sloop en nieuwbouw, duurzaam geïnvesteerd in het al wat oudere woningbestand. Waar geen groot onderhoud nodig is wordt als een goed huisvader beheerd.

Met de opgeknapte sporthal en de in de wijk aanwezige sportvelden kunnen wijkbewoners en Stadlers hun sportieve behoeften uitleven. Het sportcomplex is een wezenlijk onderdeel van het groen en heeft een laagdrempelige entree. Met de vele waterpartijen biedt het parkachtige geheel rust en ruimte. Het is een inspirerende omgeving om te sporten en te bewegen.

Het voortgezet onderwijs maakt optimaal gebruik van de wijkvoorzieningen. Daar waar de leerlingen eerder nog als belastend voor de wijk werden gezien, zijn zij intussen een aanwinst geworden. Scholieren horen bij de wijk, zij hebben hun eigen plek gevonden en leveren regelmatig een bijdrage op het gebied van onderhoud maar ook op cultureel gebied. Het beroepsonderwijs biedt voorzieningen aan op de eigen locatie. Het levendige Hendrik de Vriesplantsoen is herontdekt. Scholieren zijn er weer gewent nu onderwijs en wijkbewoners samen zorgen voor een jaarlijks terugkerende voor- en najaarsmarkt.

De wijk kenmerkt zich als een multiculturele wijk. De sociaaleconomische positie is door extra aandacht voor de laagste inkomensgroepen én de komst van nieuwe bewoners versterkt. Mensen vinden het vanzelfsprekend iets voor een ander te doen. De thema's meedoen, activering en participatie zijn omgezet in zinvolle burgerinitiatieven. Er is blijvend aandacht voor scholing en ontwikkeling naast een permanent aanbod aan recreatie, sport en ontspanning.

De veiligheidsbeleving is toegenomen doordat ouders, wijkbewoners en scholieren in gezamenlijke sfeerprojecten elkaar hebben leren kennen en waarderen. Hierdoor kijkt men anders tegen elkaar aan, is er meer sociale binding met de wijk ontstaan en is de sociale cohesie toegenomen.

De intensieve samenwerking tussen wijkbewoners en organisaties op het gebied van wonen, welzijn en zorg, leidt tot veel activiteiten in de wijk. Een groot deel daarvan vindt plaats in het MFC (Multi Functioneel Centrum De Wijert). Van hieruit wordt ook gezorgd voor bewoners met beperkte kansen op de arbeidsmarkt. Zij kunnen als vrijwilliger hun eigen positie en die van de wijk versterken. Door de intensieve samenwerking tussen het Centrum voor Jeugd en Gezin, maatschappelijk werk, basisonderwijs, kinderopvang, jeugd- en buurtagenten wordt snel ingegrepen in thuissituaties als er sprake is van geweld of ontsporing.

DE WIJERT NOORD

Goed en betaalbaar wonen en een stevig sociaal netwerk maken de wijk compleet. In De Wijert wil men graag wonen.

De uitdagingen voor het wijkperspectief zijn:

- A. Goed en betaalbaar wonen**
- B. Versterken sociaaleconomische positie**
- C. Buitenshuis ontmoeten**

A. Goed en betaalbaar wonen

Nadat in de periode 2000 - 2010 de wijkvernieuwing veel nieuwe woningen heeft opgeleverd met grondgebonden eengezinswoningen en moderne appartementen richt de wijkontwikkeling zich na 2010 vooral op het zuidoost kwadrant. De Huismeesters streeft een sterke verbetering van haar bestand na. Zij zetten in op duurzaamheid en ontwikkelen een mix van ruime en energiezuinige woningen die geschikt zijn voor meerdere doelgroepen. Hierbij kan gedacht worden aan senioren, maar het is ook een wens dat zich hier nieuwe gezinnen gaan vestigen. Zowel het openbare groen als de groenstroken tussen de woonblokken zijn op meerdere plaatsen zodanig geherstructureerd dat ze deel van het wonen zijn geworden. Ook het Hendrik de Vriesplantsoen is omgevormd tot een belangrijke ontmoetingsplaats. De herstructurering is goed gelukt. Het Hendrik de Vriesplantsoen biedt ruimte voor diverse activiteiten en is een broedplaats voor de onderwijsvoorzieningen. Zij bieden in samenwerking met zorg- en hulpverleningsinstellingen de langdurig werkloze en mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt een nuttige tijdbesteding.

B. Versterken sociaal economische positie.

Voor sociale activiteiten is de wijk hoofdzakelijk aangewezen op het MFC aan de P.C. Hooftlaan. Het centrum is de afgelopen jaren voor meerdere, vooral ook allochtone en jonge wijkbewoners aantrekkelijk en toegankelijk geworden. Doordat elders in de wijk sport- en bewegingsfaciliteiten gerealiseerd zijn is de ontmoetingsfunctie in de wijk sterk verbeterd. Jongerenoverlast en onveiligheid komen nauwelijks meer voor. Door jongeren te betrekken bij de vormgeving en de uitvoering van plannen voor de wijk is hun participatie beter en sterker verankerd. De samenwerking tussen het voortgezet onderwijs, jongerenwerk, opbouwwerk en politie biedt niet alleen veiligheid in de openbare ruimte, maar ook thuis. Onveilige thuissituaties worden sneller herkend en aangepakt. Ook langdurige werkloosheid komt niet meer bovengemiddeld voor in de wijk en voor zover wijkbewoners uitkeringsafhankelijk zijn worden ze verleid tot "Mee Doen".

Sociale problematiek doet zich sterker en vaker voor in goedkope en gedateerde sociale huurwoningen. De combinatie van fysieke- en sociale wijkvernieuwing ligt daarom voor de hand. De wijk huisvest niet langer grote aantallen personen en huishoudens die problemen kennen. De Gemeente Groningen ondersteunt beleidsmatig en uitvoerend een gerichte aanpak van deze vaak complexe problemen. Projecten op het gebied van overlast en veiligheid zijn succesvol geïntegreerd in de reguliere werkwijze van hulp- en welzijnsorganisaties. De sociaaleconomische positie van de bewoners van De Wijert wijkt niet veel meer af van het stedelijk gemiddelde gekomen

Integratie is geen thema meer zoals aan het eind van de 20^e eeuw. Het MFC met tal van voorzieningen en de basisschool De Tamarisk zijn zodanig toegerust dat jong en oud en mensen van alle gezindten en culturen elkaar op thema- en feestelijke bijeenkomsten ontmoeten.

Iedereen doet mee in De Wijert. Zij die advies, ondersteuning of hulp nodig hebben kunnen terecht in het centrum voor Jeugd en Gezin of het Stip. Vrijwillige dienstverlening (*Help een Handje is een begrip geworden*) en proactief reagerende beroepskrachten ondersteunen bij het vergroten van de zelfredzaamheid. Een andere identiteit wordt gewaardeerd in De Wijert, waar een veelkleurige bevolking gebruik maakt van dezelfde voorzieningen.

C. Buitenshuis ontmoeten

Het Hendrik de Vriesplantsoen, de groene randen langs de A 7 en A 28 en de waterpartij van de Hora Siccamingel bieden naast een verzorgde aanblik ook rust en ontspanning aan de wijkbewoners. Het groen is vrij toegankelijk en er functioneert een door de wijkbewoners geaccepteerd hondenuitlaat systeem. Bankjes staan op zonnige én schaduwrijke plaatsen en op een enkele plaats wordt men verrast door een bescheiden voorziening. Wijkbewoners zijn prima in staat om een gewaardeerde maatschappelijk bijdrage te leveren in de eigen wijk. Zij weten zelf het beste hoe de wijk beter en toegankelijker gemaakt kan worden en welke ontmoetingsplekken belangrijk zijn. Hiermee is het vertrouwen in een veilige en toegankelijke wijk voor iedereen toegenomen, *De Wijert daar wil je wonen.*

Parkeren "op eigen erf" verdient de voorkeur boven parkeren in de straat. Bij de ontwikkeling van grote projecten met wijkoverstijgende voorzieningen, zoals het onderwijs, zal ook overwogen moeten worden om parkeergelegenheid in de openbare ruimte te creëren. Daarnaast zal voor de jonge én sportieve wijkbewoner het openbaar groen ook ruimte moeten bieden om op een trapveldje te sporten.

De basisschool is meer dan alleen maar een ontmoetingsplaats voor kind en ouder tijdens schooltijden. De roep om een Vensterschool is gehoord. De meerwaarde van een Vensterschool zit voor De Wijert niet in een nieuw schoolgebouw. De winst, de meerwaarde werd in De Wijert verkregen door de nauwe samenwerking tussen verschillende partijen. Onderwijs, kinderopvang, gezondheidszorg en sport werken samen met het centrum voor Jeugd en Gezin en MJD. Die intensieve samenwerking heeft er ook toe geleid dat veel wijkbewoners via vrijwilligerswerk een dagtaak of daginvulling hebben gekregen. Onderwijs- en welzijnsinstellingen hebben elkaar gevonden en zijn in staat om het grote aanbod aan vrijwilligers op elkaar af te stemmen. Ons kent ons is vanzelfsprekend geworden en burgerparticipatie zorgt in De Wijert voor een sterke sociale binding.

6. SAMENVATTING

Het perspectief voor De Wijert Noord krijgt fysiek vorm door het ontwikkelen van nieuwbouw. Sloop en herbouw van nieuwe woningen in het zuidoostkwadrant en de ontwikkeling van een hoogwaardige ouderenvoorziening direct ten zuiden van de wijk (De Merodelaan) zijn in ontwikkeling. In De Wijert kunnen ook bewoners met specifieke woonwensen terecht. En dankzij de goede betaalbare huurwoningen kan men er kwalitatief goed en betaalbaar wonen.

De sociale component van de wijkvernieuwing krijgt vorm door in de openbare ruimte ontmoetingsplekken te realiseren waar school én buurt een podium krijgen. Tamarisk en MFC Zuid zijn een samenwerkingsverband aangegaan waar het schoolgaande kind en de ouder een stevige basis vinden. Nieuwe en bestaande programma's voor bewoners die niet volledig in eigen onderhoud kunnen voorzien zorgen voor een groot aanbod van vrijwilligers op veel plekken in de wijk. Er is gericht aandacht voor ieder. Aandacht van beroepskrachten, maar ook het aanbod van vrijwilligers wordt ingezet. Onderwijs en opvoeding gaan hand in hand, en als je net even aan de verkeerde kant van de lijn zit kun je in de wijk zelf terecht voor hulp.

Wijkperspectief 2020

Corpus den Hoorn

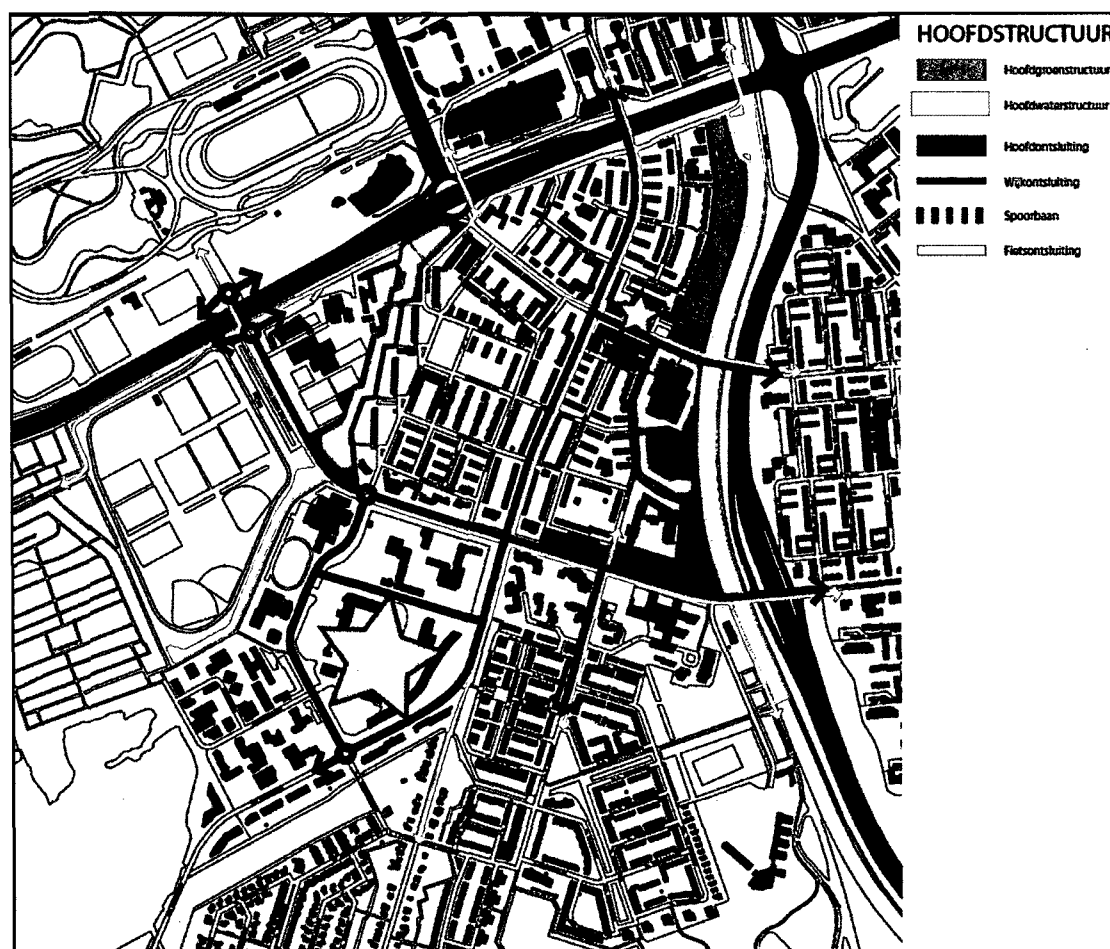
- CORPUS COMPLEET -

INLEIDING

Achtereenvolgens wordt een kort beeld geschetst van de wijk in 2010 waarna, direct na het overzicht van de wijk, het perspectief in 2020 wordt gegeven. Dit perspectief is opgesteld in samenwerking met meerdere partijen en is de oploop naar de "uitdagingen". Deze worden vervolgens globaal uitgewerkt en moeten gezien worden als leidraad voor de jaarprogramma's tussen 2010 en 2020 voor corporaties, gemeentelijke diensten en de betrokken instellingen.

Corpus den Hoorn 2010

Corpus den Hoorn ligt ten westen van het Noord-Willemskanaal en ten zuiden van het Stadspark. Corpus den Hoorn ligt dicht bij het Martiniziekenhuis, de A7 en de A28. De wijk is ontstaan in de jaren vijftig en zestig. De naam Corpus den Hoorn komt van een klooster dat in een hoek ("hörn") aan de weg Groningen-Paterswolde stond. Vandaar ook de aanduiding 'ter Hoorn'. Met corpus wordt het land bedoeld dat een klooster zelf in gebruik had. Corpus den Hoorn staat dan ook voor het land van het klooster Maria ten Hoorn. Het oudste deel van de wijk bestaat voornamelijk uit sociale woningbouw. Een deel van de oude woningvoorraad is inmiddels vervangen door nieuwbouw. In het zuidelijke, nieuwere deel van de wijk, is ruimte gevonden voor ziekenhuis en kantoren. Aan de rand van de wijk liggen diverse sportaccommodaties waar bewoners uit andere wijken en van buiten de gemeente gebruik van maken. Corpus den Hoorn heeft ca. 3750 bewoners, waaronder ca.1400 ouderen. Daarnaast heeft de wijk de afgelopen jaren een toestroom gehad van de groep alleenstaande jongeren. Het aantal uitwonende studenten in de wijk is 403, het aantal 18-24 jarigen bedraagt 424 en het aantal kamerverhuurpanden is 8.

Corpus den Hoorn 2020

De fysieke- en sociale wijkvernieuwing is in Corpus den Hoorn een succes gebleken. De wijk zat in een neerwaartse spiraal en de wijkvernieuwing heeft een gunstig effect gehad op de bevolkingsopbouw en de woningvoorraad, beide zijn gedifferentieerd.

Het winkelcentrum heeft een wijkoverstijgend aanbod en is goed bereikbaar. Dit wordt door een deel van de buurtbewoners niet als een kwaliteit gezien door de grote hoeveelheid verkeersbewegingen. Andere voorzieningen zoals de onderwijsinstellingen voor speciaal onderwijs trekken regionaal leerlingen en ook de bovenwijkse sportaccommodaties, het ziekenhuis en de vele kantoren zorgen voor veel verkeer. De hoge verkeersdruk in het gebied vraagt om nieuwe oplossingen, ook om aan verkeersveiligheid en milieuvorwaarden te voldoen. Aandacht en voorrang voor fietsverkeer draagt daar ook aan bij.

“Wandel- en lunchplekken” in het Stadspark, langs de Pickhardthofplas, en in de groenzônes langs hert Noord Willemskanaal en A7 zijn zowel ecologisch als recreatief van grote waarde, zij vormen letterlijk en figuurlijk de verbindingen tussen woonwijk en werkwijk. Blijvend investeren in de openbare ruimte en een kwalitatief hoog onderhoudsniveau dragen sterk bij aan de relaxte sfeer in stadswijk Corpus.

Realisatie van de Vensterschool, Multifunctioneel Centrum en faciliteiten voor kinderopvang aan de Semmelweisstraat in de periode 2012 - 2017 heeft het zuidwestkwadrant in Corpus een ander gezicht gegeven. De stedelijke allure ervan past naadloos bij de nog steeds in ontwikkeling zijnde ontsluiting van het zuiden van de stad langs de as Laan Corpus den Hoorn – Ketwich Verschuurlaan. Met de realisatie van het MultiFunctionele Centrum is de samenwerking die nodig is om vorm te geven aan ontmoeting en burgerparticipatie goed op de kaart gezet. Blijvend goede resultaten bij het voorkomen van (jongeren)overlast zijn bereikt omdat er, voor groepen (waaronder jongeren) een passend aanbod voor vrije tijdsbesteding en activiteiten is én dat bij afwijkend gedrag snel oorzaken opgespoord, en maatregelen getroffen worden.

Voor het reguliere zorgaanbod kan men op diverse plekken in de wijk terecht. In het Steun en Informatie Punt (Stip) wordt door vrijwilligers en mantelzorgers met professionele zorgaanbieders op wijkniveau geschakeld en afstemming gezocht. Er is zorg op maat voor iedere wijkbewoner en voor de vraag naar welzijn is Stip het schakelstation. Welzijnsorganisaties Humanitas, MJD en Stiel werken nauw samen met buurtbewoners en vrijwilligers om initiatieven voor de wijk te ondersteunen..

In nieuwbouw- en renovatieprogramma's wordt duurzaamheid in de volle breedte toegepast. Met levensloopbestendige woningen is een aantrekkelijke leefbare wijk voor senioren en mensen met een zorgvraag ontstaan. Zowel de gebouwde voorzieningen en het welzijn- en culturaanbod is sterk ontwikkeld.

De gewijzigde bevolkingssamenstelling biedt goede mogelijkheden om de sociale cohesie en de participatie te versterken. Inzet van welzijnswerk is een belangrijke factor gebleken om bewoners blijvend te betrekken bij het maken van de plannen en de uitvoering ervan. Het zou zo maar kunnen dat de Externe Klankbordgroep Corpus den Hoorn in 2020 haar 5^e lustrum gaat vieren met de wijkmusical *Corpus Compleet*.

De bovengemiddeld hoge werkloosheid die de wijk kenmerkte is niet volledig weggewerkt en vraagt ook in 2020 nog extra aandacht. Het benutten van de mogelijkheden voor vrijwilligerswerk, scholing en toeleiding naar de arbeidsmarkt van wijkbewoners zonder werk is een gewaardeerde werkwijze gebleken. Door de economische kracht en faciliteiten van grote instellingen als het Martiniziekenhuis te benutten kan de wijkbewoner hier op loopafstand een baan vinden. In het kader van maatschappelijk ondernemerschap biedt dit ziekenhuis een leer -werkplek voor leerlingen uit het Vmbo.

Sportknooppunt Corpus den Hoorn / Stadspark biedt voor Stad en Ommeland mogelijkheden om op hoog niveau te sporten waardoor aanwezig talent zich kan ontwikkelen en waar nieuwe vormen van sport en bewegen ontwikkeld worden.

Met al deze ontwikkelingen wordt Corpus den Hoorn meer dan alleen een woonwijk. Een grote diversiteit aan woningen vormt samen met meerdere gecombineerde woon-werkgebouwen en zorgcentra en het Martiniziekenhuis, scholen, kerken, winkels, welzijninstellingen en het sportknooppunt Corpus den Hoorn - Stadspark een complete stadswijk in het groen.

UITDAGINGEN CORPUS DEN HOORN

In 2010 werden in een breed gedragen analyse van Corpus den Hoorn onderstaande uitdagingen vastgelegd. Zij zijn de dragers voor "Corpus 2020". Vastgesteld werd dat de wijkvernieuwing nog niet af was (*Corpus zit in de lift*) en dat de sociale positie van veel bewoners nog verbeterd kan worden. Op het terrein van veiligheid en veiligheidsgevoelens wil de wijk de goede situatie van 2010 minimaal vasthouden. Kortweg kan gesteld worden: de wijkvernieuwing afmaken en Corpus in de lift houden met kwalitatief goede voorzieningen.

- *voorzieningen maken onderdeel uit van de wijk*
- *mix van welzijn, wonen, werken en stedelijke voorzieningen*
- *mix van huur en koop*
- *bereikbaarheid – drukte, onveilig, milieu*
- *zuidwest kwadrant succesvol vernieuwd*

Voorzieningen maken onderdeel uit van de wijk

Het is goed wonen en leven in Corpus. De aanwezigheid van veel ouderen heeft in het verleden voor een intensieve netwerksamenwerking tussen wonen, welzijn en zorg op wijkniveau gezorgd. De wijk kent ondertussen alle primaire voorzieningen voor ouderen en ook de openbare ruimte is nagenoeg "seniorproof". Daarnaast leent Corpus zich uitstekend voor nieuwe woonvormen. Meerdere corporaties hebben er bezit en gebruiken Corpus als proeftuin voor opvallende initiatieven. Door de nabijheid van het Martiniziekenhuis, sportterreinen, recreatieve mogelijkheden in het aangrenzende Stadspark zijn nieuwe zorgconcepten tot ontwikkeling gekomen. Diverse samenwerkingspartners geven samen met wijkbewoners vorm aan de belangrijkste basisfuncties voor een vitale wijk. Voorzieningen voor jong tot oud zijn daar een vanzelfsprekend onderdeel van. Deze voorzieningen zijn aantrekkelijk voor alle bewoners en worden gebruikt door de hele wijk.

Mix van wonen, werken en stedelijke voorzieningen

In de nabijheid van de wijk zijn veel arbeidsplaatsen: ziekenhuis, bedrijventerrein Silviuslaan e.o. Maatregelen tegen geluids- en stankoverlast zorgen er voor dat de ligging, ingeklemd tussen A7 en A28 in 2020 een voordeel is geworden, alles is bereikbaar en dichtbij. De aanwezigheid van stedelijke voorzieningen als sportterreinen en ziekenhuis zorgen weliswaar voor extra verkeer- en parkeerdruk maar slimme technieken en andere inzichten zorgen voor structurele oplossingen. De uitdaging om deelname aan het maatschappelijke verkeer van de zwakste bewonersgroepen te vergroten naar werk of zinvolle dagbesteding is geslaagd. Nieuwe vormen van samenwerking zijn ontstaan, er zijn geen instellingen meer die met de rug naar de wijk staan. Novo en de Confiance hebben een belangrijke wijkfunctie. Maartenshof, gelegen in de Hoornse Meer, is een goed voorbeeld van een voorziening die wijkoverstijgend werkt en ook wijkbewoners van Corpus iets te bieden heeft.

Mix van huur en koop

De verhouding tussen huur en koopwoningen is de voorbije decennia gewijzigd: er zijn meer koopwoningen gerealiseerd. Deze tendens zet zich voort maar leidt er niet toe dat sociaal zwakkeren geconcentreerd wonen. Gezamenlijke inzet is en blijft om de kwaliteit van het totale woningbestand hoog te houden.

Bereikbaarheid – drukte – onveiligheid – milieu

De ontsluitingswegen kunnen de verkeersdruk nauwelijks aan, er is regelmatig sprake van filevorming. De gewenste sterke ontwikkeling langs de as Laan Corpus den Hoorn – Van Ketwich Verschuurlaan vraagt om nieuwe oplossingen. Meer asfalt is niet voldoende. Het bevorderen van het openbaar- en fietsvervoer blijft prioriteit houden.

Met de realisatie van een goed geoutilleerd Sportknooppunt Corpus/Stadspark is er voor wijkbewoners ook kwalitatief hoogwaardig openbaar groen ontstaan. De verblijfsduur van menig Stadjer in en om het Stadspark is toegenomen. Nieuwe sport- en bewegingsprogramma's zijn de investeringen waard gebleken. Welke Stadjer heeft nog niet kennisgemaakt met "*de trimbaan voor tieners en tachtigers*".

Onveiligheidsgevoelens zijn in het afgelopen decennium sterk afgenomen. De veiligheid zelf is op diverse terreinen toegenomen, vooral verkeersveiligheid. Daar waar sprake is van overlast en kleine criminaliteit kan door het preventief en signalerend werken van het jongerenwerk, het maatschappelijk werk en de buurtagent direct worden samengewerkt om Corpus in de lift te houden.

Milieu en leefbaarheid zijn sterk met elkaar verbonden. Woningisolatie is voor Corpus in dit kader van belang om het vele verkeerslawaai van de uit te breiden Zuidelijke Ringweg buiten te houden én om energiebesparing te realiseren in een groot deel van de nog aanwezige portieketagewoningen. In Corpus kan ook op dit terrein veel verdiend worden. Bij nieuwe ontwikkelingen wordt steeds gekeken naar duurzaamheid en milieu.

Zuidwestkwadrant succesvol vernieuwd

Hiervan is pas sprake als de wijkvernieuwing in de Semmelweisstraat volledig gerealiseerd is. De plannen zijn in 2010 nog eens bijgesteld. Door het voorzieningenaanbod in de Semmelweisstraat te realiseren wordt ook de sociale structuur versterkt, de Semmelweisstraat wordt daarmee het sociale hart van de wijk. Jong en oud maakt gebruik van de voorzieningen en de variatie daarvan zorgt ervoor dat wijkbewoners elkaar kennen en ontmoeten. Corpus blijft daarmee ook sociaal in de lift.

SAMENVATTING

Corpus den Hoorn is een complete stadswijk geworden na een stevige fysieke ingreep. Grote bouwprojecten en investeringen van honderden miljoenen in de wijk en onmiddellijke omgeving daarvan hebben hun vruchten afgeworpen. Op bescheiden schaal maar met een hoog rendement en ambitieniveau hebben nieuwe woonvormen een plek gekregen.

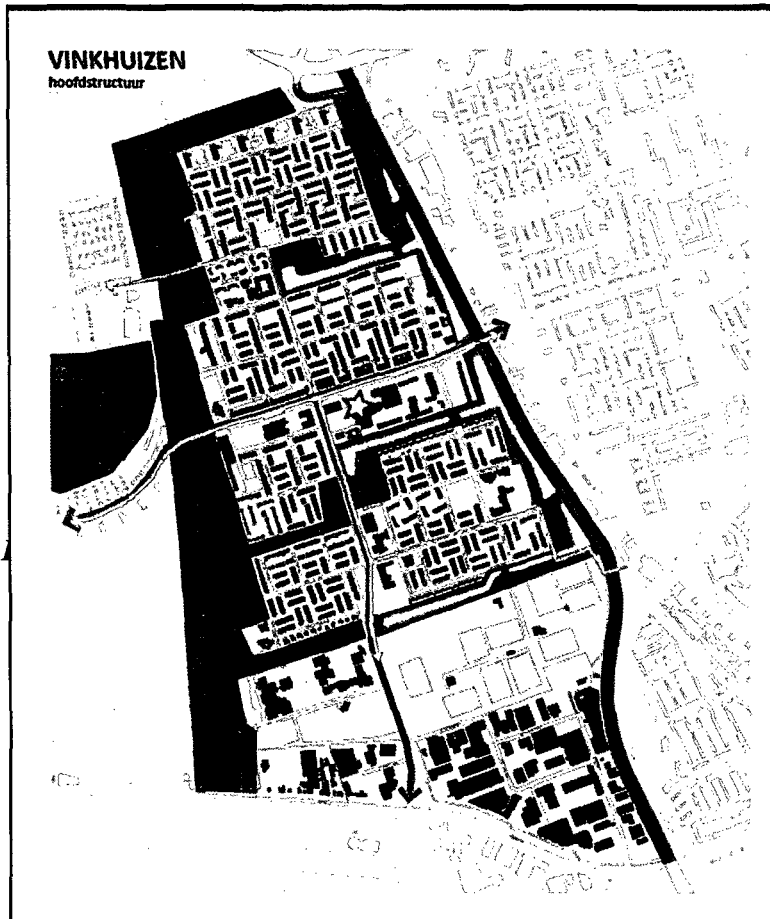
Door het verhogen van het voorzieningenniveau, vooral de Semmelweisstrook met school, wijkcentrum en kinderopvang, wordt bijgedragen aan een leefbare, sociale en vitale stadswijk. Een extra impuls is verkregen door de omvorming van het sportknooppunt Corpus / Stadspark waar zowel topsporter als recreant en wijkbewoner terecht kan.

Het grote verkeersaanbod wordt in goede banen geleid en aansluitingen van en naar de wijk worden geëvalueerd om niet verrast te worden. Er is een aanzet gegeven om nieuwe vervoersvormen te integreren zodat zowel de vele ouderen als andere wijkbewoners zich veilig kunnen verplaatsen.

Vinkhuizen, voor elkaar !

Profiel van de wijk in 2010

De wijk Vinkhuizen ligt tussen de Friesestraatweg en het Roege Bos en ten noorden van het Hoendiep. De centrale wegen door de wijk zijn de Diamantlaan (noord-zuid) en de Siersteenlaan (oost-west). Op de kruising van deze wegen ligt het winkelcentrum. In Vinkhuizen wonen circa 10.000 inwoners.

Resultaten van de wijkvernieuwing en het NLA

In de wijk Vinkhuizen is in de afgelopen jaren zeer veel geïnvesteerd, meer dan in andere wijken in de stad Groningen of zelfs in Nederland. Het resultaat mag prachtig worden genoemd, daarover is iedereen het eens. De wijkvernieuwing is zichtbaar in vrijwel de hele wijk. Eengezinswoningen, appartementen, hoog- en laagbouw, koop en huur, oud en nieuw wisselen elkaar af. Met deze nieuwe variatie aan woningen kan Vinkhuizen met vertrouwen de toekomst tegemoet zien. Ook is er veel geïnvesteerd in straten, pleinen en parken. Er is zelfs meer groen aangelegd op plekken waar dit te weinig voorkwam, in de vorm van nieuwe parken. De Eelderbaan, het winkelcentrum, de Siersteenlaan en de Diamantlaan stralen de kwaliteit uit waar Vinkhuizen trots op is.

In 2008 vindt een bovengemiddeld percentage bewoners dat de buurt er het laatste jaar op vooruit is gegaan en is het optimisme over de toekomst van de buurt groot. Vooral het winkelcentrum, de Vensterschool en de sportvoorzieningen stemmen tot tevredenheid.

Maar zorgen zijn er ook. Nog altijd bestaat 80 procent van de woningvoorraad in Vinkhuizen uit huurwoningen. Dit hoge percentage heeft een directe relatie met de relatief omvangrijke sociale problemen in de wijk. Het aantal mensen zonder werk in Vinkhuizen zuid ligt ver boven het stedelijk gemiddelde, en relatief veel ouders met kinderen zijn laagopgeleid. In de wijk is sprake van

opvoedingsproblematiek, met hieruit voortvloeiend probleemgedrag. De Leefbaarheidmonitor 2008 laat zien dat verbeteringen in Vinkhuizen nog geen stand houden. De verloedering in de wijk is sterker toegenomen dan gemiddeld in de rest van de stad en bewoners constateren een toename van het aantal vernielingen. Ook op de gebieden leefbaarheid en veiligheid laat Vinkhuizen sinds 2006 een achteruitgang zien. De wijk scoort, na enkele jaren vooruitgang, weer onder het stedelijke gemiddelde. Al met al blijft deze wijk om aandacht vragen.

Conclusie: nu er bij blijven!

Vinkhuizen heeft als gevolg van de wijkvernieuwing op stedenbouwkundig vlak een enorme sprong voorwaarts gemaakt. De grootste opgave in Vinkhuizen ligt nu op sociaal terrein. Het is nodig om een nieuw evenwicht tot stand te brengen. We leggen ons niet neer bij een (aan de buitenkant) mooie wijk met (van binnen) omvangrijke sociale problemen. Het accent ligt hierbij op het zuidelijk deel van de Vinkhuizen.

Ankerpunten Vinkhuizen:

- *Vitale wijk*
- *Samen de wijk op orde houden*
- *De wijktafel*
- *Opgroeien met kansen*
- *Vinkhuizen heeft alles!*

Perspectief 2020: Vinkhuizen, voorelkaar!

Vitale wijk

Vinkhuizen is een vitale wijk geworden die zelf voor de leefbaarheid zorgt. Door een uitnodigende en gerichte benadering zijn buurtbewoners actief geworden. Zij zijn bereid naar elkaar om te zien. Jong en oud zet talent in bij het organiseren van activiteiten of bij ondersteuning van buurtgenoten. Er is ruimte voor initiatieven van wijkbewoners. In sociaal opzicht heeft de wijk een deugdelijk vangnet. Werkers in de wijk hebben goed zicht op de behoeftes van bewoners en bieden maatwerk in ondersteuning en hulp. Er wordt uitgegaan van de eigen kracht van individuele personen en gezinnen. Iedereen is waardevol en levert een bijdrage in en aan de wijk. Wie op voorzieningen is aangewezen kan daarvoor vrijwel altijd in de wijk terecht.

Belangrijke kracht in de wijk vormt het interculturele karakter. Die draagt bij aan een warme en sociale omgeving waarin iedereen zich gezien voelt en graag naar anderen omziet. De versmelting en kruisbestuiving tussen de verschillende culturen maakt Vinkhuizen tot een voorbeeld voor andere wijken. De wijk kent een bloeiend verenigingsleven en alle accommodaties in de wijk worden optimaal benut. Er is samenhang in diversiteit.

Samen de wijk op orde houden

Vinkhuizen staat er in alle opzichten goed voor. De bewoners van Vinkhuizen hebben zich de wijk weer eigen gemaakt. Sinds 2010 is ingezet op een degelijk niveau van beheer en onderhoud van de woningen en de woonomgeving. De inzet en hulp van bewoners levert hieraan een flinke bijdrage. Vinkhuizers zijn trots op hun wijk en tonen de bereidheid zich daarvoor in te zetten. De onderlinge samenhang en de identiteit van de wijk zijn stevig. Als er gebiedsontwikkeling plaatsvindt, spelen de bewoners al vanaf het begin een prominente rol bij de invulling daarvan. Op deze wijze zie je de ideeën en wensen van de bewoners over hun wijk terug in de sociale en fysieke omgeving. De Vinkhuizer staat centraal.

De wijktafel.

Vanuit het bloeiende verenigingsleven in de wijk is een voor de stad unieke participatie ontstaan. Bewoners, gemeente en instellingen treffen elkaar aan de wijktafel om te spreken over het reilen en zeilen van de wijk. Grote en kleine vraagstukken worden hier besproken. Aan tafel zit een diversiteit aan bewoners. Ook jongeren praten mee. Er is gaandeweg meer inzicht en vertrouwen ontstaan in ieders rol, verantwoordelijkheid en werkwijze. De onderlinge samenwerking is versterkt. De wijktafel is voor gemeente en corporaties het voorportaal naar de wijk.

De website van Vinkhuizen is voor de dagelijkse 'scoops', blogs, foto's en video's. Vinkhuizers kunnen hierdoor te allen tijde goed op de hoogte zijn van de vele activiteiten die wijkbewoners, verenigingen, organisaties, corporaties en gemeente in de wijk organiseren.

Opgroeien met kansen...

Kinderen groeien op in een veilige, gezonde en stimulerende omgeving. De ouders zijn verantwoordelijk voor hun kinderen. Indien nodig krijgen zij ondersteuning vanuit de sociale omgeving en het aanbod van de Vensterschool en het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG).

De ideeën van jongeren worden samen met het jeugd- en jongerenwerk en het buurtwelzijn omgezet in activiteiten. Ook spelen de jongeren een centrale rol bij de uitvoering hiervan, naast waardering worden hier ook andere vormen van beloning voor beschikbaar gesteld. Vinkhuizen heeft voldoende locaties waar kinderen en jongeren graag komen en zich thuis voelen. Kleinschaligheid, kennen en gekend worden en zelfwerkzaamheid zijn een belangrijk middel om verbindingen tot stand te brengen en een positief klimaat te creëren.

Vinkhuizen heeft alles!

Vinkhuizen is een complete wijk. Met goede sociaal/economische- en onderwijsvoorzieningen in de wijk, een aantrekkelijke openbare ruimte, een divers woningbestand en een prima klimaat op kunst, cultuur en intercultureel gebied.

Het winkelcentrum vormt het kloppend commercieel hart. Het aanbod en de levendigheid van het winkelcentrum heeft ook aantrekkingskracht op de inwoners van omliggende (nieuwbouw-)wijken. Hierdoor vormt het winkelcentrum voor veel kleine winkeliers en enkele landelijke ketens een zeer aantrekkelijke vestigingsplaats.

De programmering van vrijwel alle sociaal/culturele activiteiten in Vinkhuizen is op elkaar afgestemd, waardoor er het jaar rond een rijk activiteitenaanbod is voor elke Vinkhuizer, van jong tot oud.

't Vinkhuys vormt het culturele en sociale hart.

Ook sportief komt de Vinkhuizer aan zijn trekken, de sporthal en de sportvelden vormen bereikbare en goedgebruikte voorzieningen. Daarnaast is er op recreatief vlak in de wijkparken en langs de Eelderbaan sprake van intensief gebruik van zowel het groen als de daar aangebrachte speelvelden en speeltoestellen. De Vensterschool fungeert in dit netwerk als bijzondere intermediair en is in staat om de kinderen van kleins af aan bekend te maken met het belang van "beweging", "kunst" en "groen" en de voorzieningen in de wijk daarbij te promoten en betrekken. Kinderen kunnen zich zo ontwikkelen tot evenwichtige nieuwe bewoners.

Vinkhuizen is voor elkaar (samenvatting)

Vinkhuizen is uitgegroeid tot een vitale wijk. De versmelting en kruisbestuiving tussen de verschillende culturen maakt Vinkhuizen tot een voorbeeld voor andere wijken. De sterke punten van de wijk worden gevormd door de sociale samenhang, goede onderwijsvoorzieningen, de economische bedrijvigheid, culturele activiteiten, sport en recreatie en de aantrekkelijke stedenbouwkundige structuur. Er is een unieke participatie ontstaan tussen Vinkhuizers, gemeente en instellingen. Het merendeel van de Vinkhuizers woont en leeft in harmonie met straat en buurt. Er worden veel activiteiten in de wijk georganiseerd en deze worden goed bezocht. Met bewoners waar het in de afgelopen jaren minder goed mee ging, is gewerkt aan een "persoonlijk (of gezin-) verbeterplan". De jongeren in de wijk voelen zich serieus genomen en komen met eigen initiatieven. Hierdoor heeft ook het jeugd- en jongerenwerk een beter contact ontwikkeld met alle leeftijdsgroepen. Vinkhuizen is voorelkaar!

Tuinwijk: oude wijk in nieuw jasje

INLEIDING

Profiel van Tuinwijk in 2010

Tuinwijk bestaat uit drie duidelijk te onderscheiden buurten, namelijk de Studentenbuurt (in bezit van Lefier en deels koopwoningen), de omgeving van de Wilgenlaan/ Radijsstraat (bezit Patrimonium en koopwoningen) en de Concordiabuurt (De Huismeesters).

De diverse buurten in de wijk hebben een collectieve uitstraling: een groen dorp in de stad. De wijk ligt op korte afstand van de binnenstad, vrijwel tegen het Noorderplantsoen aan en is via het Noorderstation verbonden met het spoorwegennet, de route waar ook de tram is gepland. Op korte afstand van de wijk ligt een winkelcentrum en staan scholen voor zowel basis als voortgezet onderwijs. In 2010 wonen er ruim 1.500 mensen in de Tuinwijk.

De woningen hebben een bijzondere architectuur (vooroorlogse Tuindorp architectuur) en de deze kwaliteit is in de renovatie goed benut. Door de renovatie is de bevolkingssamenstelling veranderd. De meerderheid van de oude bewoners is na de renovatie niet teruggekeerd. Het is een nog meer gemengde wijk geworden, waar verschillende bevolkingsgroepen van allerlei komaf, opleidingsniveau en inkomen goed samenleven.

De wijk wordt in het westen door de Bessemoerstrook begrensd, deze groenzone is echter nauwelijks als park herkenbaar. Zowel Tuinwijk als Paddepoel zien grote kansen om dit gebied te ontwikkelen tot een parkachtige zone met een buurtcentrum voor beide wijken. Ook de gemeenteraad heeft de Bessemoerstrook als aandachtgebied aangewezen. Alle partijen zien in een herontwikkeling van het Bessemoerpark een waardig sluitstuk van de wijkvernieuwing in Tuinwijk en een manier om de wijken Paddepoel en Tuinwijk op een aantrekkelijke manier met elkaar te verbinden.

Ankerpunten:

- *Samen wonen in een nieuwe oude wijk*
- *De jeugd heeft de toekomst!*
- *Samen voor een schone, hele en veilige omgeving*
- *Een levendig en veilig Noorderstation*

Motto: Tuinwijk, oude wijk in nieuw jasje

Tuinwijk 2020

Samen wonen in een nieuwe oude wijk

De Tuinwijk heeft een mix aan bewoners met uiteenlopende leefstijlen. De grote inzet in de afgelopen jaren van bewoners en beroepskrachten, waarbij verschillende bewonersgroepen (studenten, zzp-ers, nieuwe Nederlanders) actief bij de wijk zijn betrokken, heeft geleid tot een levendige en harmonieuze wijkbewoning. Ook de integratie van mensen die met begeleiding van Linis (Lentis) zijn komen wonen in de wijk is goed verlopen: de wijk kan wat hebben.

In het Bessemoerpark, een open groene verbindingzone tussen Tuinwijk en Paddepoel, ligt het nieuwe ontmoetings- en activiteitencentrum voor de bewoners van de beide wijken. De voormalige scholen hebben plaatsgemaakt voor een aantal woningen en recreatiemogelijkheden.

De jeugd heeft de toekomst!

In de nabije omgeving zijn uitstekende voorzieningen voor met name opgroeiende kinderen en hun ouders. De meeste kinderen uit de Tuinwijk gaan naar een school in "Venster-verband": De Pendinghe, De Wegwijzer en De Bisschop Bekkersschool. In dit samenwerkingsverband, Het Venster, kan tevens gebruik worden gemaakt van de ruime mogelijkheden aan educatieve, pedagogische en recreatieve voorzieningen. De gezamenlijke pedagogische aanpak van de verschillende instanties heeft zijn vruchten afgeworpen: scholen, buurt, club en vereniging zijn veilige plekken waar kinderen en jongeren zich optimaal kunnen ontwikkelen. Voor advies en ondersteuning maken ouders gebruik van het Centrum voor Jeugd en Gezin.

Op de samen met bewoners bedacht en ontworpen speelplekken in de buurt en aangrenzende Bessemoerpark is het meestal een vrolijke boel van onder toezicht van hun ouders spelende kinderen. Ook worden de kinder- en de kind/ouderactiviteiten in het nieuwe buurtcentrum van het Bessemoerpark, onderdeel van *Het Venster*, druk bezocht op de naschoolse uren door zowel Tuinwijk als Paddepoelbewoners. De volkstuintjes langs het spoor dragen nog steeds goed bij aan een eerste kennismaking met de natuur door jonge kinderen.

Samen voor een schone, hele en veilige omgeving

De nieuw ingerichte woonomgeving in de Concordia- en Studentenbuurt daagt de bewoners uit om het schoon, netjes en veilig te houden en elkaar daar ook op aan te spreken. Ook de nieuwe inrichting van het Bessemoerpark en het doorgaande fietspad naar Sauwerd leiden tot meer veiligheid. Er zijn goede afspraken gemaakt tussen bewoners, gemeente en corporaties over de openbare ruimte en het onderhoud daarvan. Het Noorderstation als belangrijk verkeersknooppunt direct naast de wijk, heeft gebruik van het openbaar vervoer gestimuleerd waardoor de parkeerproblemen beheersbaar zijn gebleven. Daarnaast is het fietsgebruik bevorderd door betere fietsfaciliteiten in de buurt en omgeving.

Een levendig en veilig Noorderstation

Met de komst van de tram is het plein bij het Noorderstation, waar het openbaar vervoer elkaar kruist, omgevormd tot een markante gezellige en goed bereikbare plek. Het levendige goed verlichte Kastanjeplein met een kiosk en café, geeft openheid en mensen voelen zich er ook in de avonduren veilig. Het in 2012 geopende fietspad langs het spoor Groningen-Sauwerd, biedt een betere en veilige fietsverbinding met het trein -en tramstation en de binnenstad.

Samenvatting

De gevolgen van de wijkvernieuwing zijn duidelijk merkbaar: de Tuinwijk is een gedifferentieerde, levendige, goed onderhouden wijk geworden met een geheel eigen karakter. Grote problemen zijn er niet.

Een zeer uiteenlopende mix aan bewoners (gezinnen, alleenstaanden, zzp-ers, studenten) heeft geleid tot een actieve wijk die streeft naar harmonie. Door gebruik te maken van het grote aanbod aan buurt-, school- en naschoolse activiteiten weten jong en oud, nieuwe en zittende bewoners elkaar te vinden, waarbij extra aandacht uitgaat naar de jeugd. Ook in het Bessemoerpark maken bewoners van Tuinwijk én Paddepoel volop gebruik van het nieuwe buurtcentrum en andere recreatieve voorzieningen, door hen zelf mede bedacht en ontworpen. Door de goede sfeer en samenwerking in de wijk tussen bewoners onderling en met de instellingen, voelen buurtbewoners zich meer verantwoordelijk naar elkaar en de omgeving, wat een schone en veilige buurt tot gevolg heeft. Tenslotte heeft het nieuw aangelegde fietspad langs het spoor en de komst van het transferium bij het Noorderstation (hét kruispunt van openbaar vervoer), de Tuinwijk nog aantrekkelijker gemaakt: in een mum van tijd ben je in binnenstad én in het buitengebied van Groningen!

Versie januari 2011

“Selwerd aan Stad”

Profiel van de wijk in 2010

De woonwijk Selwerd is in de jaren '60 van de vorige eeuw gebouwd. In Selwerd wonen zo'n 6200 bewoners. Het was in Selwerd altijd prettig en rustig wonen. De wijk kent veel honkvaste bewoners die, nadat de kinderen het ouderlijk huis hebben verlaten, in de wijk zijn gebleven. Dit positieve imago vormt nog steeds een kwaliteit van de wijk. De laatste jaren is Selwerd snel aan het veranderen wat vooral tot uitdrukking komt in een wijziging van de bevolkingssamenstelling. Het aantal gezinnen neemt gestaag af, meer en meer jongere alleenstaanden doen hun intrede en tegelijkertijd is de wijk 'vergrijsd'. Als gevolg van een verouderd woningenbestand, een toename van studentenwoningen en frequente wisseling van bewoners mede veroorzaakt door de wijkvernieuwing elders in de stad komt de woon- en leefomgeving onder druk te staan.

De openbare ruimte in Selwerd kent door zijn ontwerp veel kwaliteiten, maar is op onderdelen versleten. Het beheer en onderhoud van de openbare ruimte heeft achterstanden opgelopen. De komst van de tram biedt kansen waar Selwerd van kan profiteren. Een goede inpassing van de tram in de openbare ruimte kan de wijk op veel plekken fysiek opwaarderen en daarbij liggen er, met name aan de Eikenlaan, mogelijkheden om de woningvoorraad (door sloop en nieuwbouw) te verbeteren. Ook het gebied rondom het Noorderstation verdient daarbij aandacht.

Op sociaal gebied is de leefbaarheid een aandachtspunt. In voorbije jaren was er relatief weinig professionele aandacht voor deze wijk, wat zich uitte in een beperkt aanbod aan voorzieningen zoals opbouwwerk, kindwerk, jeugd- en jongerenwerk, ouderenwerk etc. Met tijdelijke middelen zijn inmiddels maatregelen getroffen. In de wijk wonen veel ouderen, waardoor isolement een risico is, daarnaast wordt de bevolking stilaan veel internationaler (Studentenflats!) en multicultureel qua samenstelling. In bepaalde gebieden is sprake van een concentratie van sociaal kwetsbare bewoners met relatief veel problematiek, waardoor de leefbaarheid onder druk staat.

Uit de analyse blijkt dat Selwerd toe is aan aandacht. Fysieke wijkvernieuwing was tot nu toe niet aan de orde. De wijk heeft dankzij haar kwaliteiten naar tevredenheid woonruimte geboden aan haar bewoners. Andere wijken hadden meer urgentie. De voorsprong dreigt nu in een achterstand te veranderen. De vraag dient zich aan voor welke doelgroepen Selwerd het ideale woonmilieu moet zijn, en welke fysieke ingrepen nodig zijn om daarin te voorzien.

De uitdagingen voor het wijkperspectief zijn:

- *Passagiers... overstappen....*
- *Het succes van samenwerken.*
- *Door jong en oud gewaardeerd*
- *Je binnenstebuiten..., openbare ruimte als afspiegeling van haar bewoners.*
- *Internationale wijk.*

Motto: "Selwerd aan stad"

Selwerd 2020

Passagiers... overstappen....

De komst van de tram heeft van de Eikenlaan en de Kastanjelaan een levendige hoofdstructuur gemaakt. Het aan de voet van het Noorderstation gerealiseerde Kastanjeplein heeft in deze structuur een bijzondere functie. Het plein vormt de aansluiting van de binnenstad op het tuinstedengebied (Selwerd, Paddepoel, Vinkhuizen). Vanwege de gezellige drukte die op dit transferpunt is ontstaan na aanleg van de tram hebben zich een aantal kleine kiosken op het plein gevestigd. Naast reizigers die hier even hun reis onderbreken zijn ook de bewoners van met name de wijken Tuinwijk en Selwerd frequente gebruikers van de hier gevestigde horecavoorzieningen.

Het succes van samenwerken.

De ligging en de mogelijkheden van Selwerd waren uitgangspunt voor een intentieverklaring tussen bewoners, corporaties en gemeente. De aanleg van de tram, tussen 2012 en 2015 heeft als een motor gefungeerd achter een slim renovatie, sloop en nieuwbouwprogramma van de wijk, met duurzaamheid als uitgangspunt.

Nog steeds kent de wijk een rijk aanbod aan sociale huurwoningen, bedoeld voor starters en gezinnen met een kleinere beurs. De toevoeging van sociale koop en het uitgeven van percelen voor projectmatig particulier opdrachtgeverschap hebben de wijk extra aantrekkelijk gemaakt. De honkvastheid van een groep eerste bewoners van de wijk heeft geresulteerd in de realisering van een gevarieerd aanbod van wooneenheden voor ouderen langs de Eikenlaan. Deze eenheden bevinden zich op (rolator-) loop afstand van het winkelcentrum en de tramhalte. Een ritje in de tram naar de ijssalon op het kastanjeplein (onder het noorderstation) vormt voor velen een dagelijkse en zeer aangename routine. Voor gezinnen met jonge kinderen vormt de wijk vanwege zijn ligging, goede voorzieningen (school, winkelcentrum, speelplaatsen) en autoluwe straten een aantrekkelijke optie.

Door jong en oud gewaardeerd

Er is flink geïnvesteerd in meerjarige sociale voorzieningen. Instellingen op het gebied van kinderen en hun ouders werken in Vensterschoolverband nauw samen. Hun activiteiten vinden plaats in de Vensterschool, "Het Venster", maar deels ook in de accommodaties in de wijk zoals het speeltuingebouw, de Berk en 'huize Patrimonium'. Door meer outreachend te werken is er contact met veel kwetsbare personen, die op deze manier zijn toegeleid naar voorzieningen in en buiten de wijk. De basisscholen Pendinghe en de Wegwijzer zijn belangrijke bondgenoten in het bieden van kansen aan kinderen én buurtbewoners.

De openbare ruimte in de wijk wordt optimaal benut voor spelen, sport en recreatie van jong en oud. Het Selwerderpark vormt met zijn "internationale multiculturele festival" jaarlijkse een regionale trekpleister. De kinderwerktuinen en de uitgekiende herinrichting van delen van het park zorgen ook de rest van het jaar voor een aantrekkelijk en levendig park waar altijd wat te beleven valt, zowel voor gezinnen met jonge kinderen als voor ouderen.

Ouderen die hulp of advies behoeven kunnen in de wijk terecht bij een laagdrempelig informatiepunt. De behoeften van de vele ouderen die in de wijk wonen zijn leidend voor het organiseren van activiteiten in de wijk, waar nodig ondersteund door professionele krachten. De accommodaties worden optimaal benut: allereerst voor wijkbewoners, daarnaast voor eventuele anderen. Selwerd is een complete wijk in die zin, dat men voor de basisbehoeften in de wijk terecht kan maar voor meer bovenwijkse voorzieningen niet ver hoeft: de binnenstad is nabij, evenals het uitgebreide voorzieningencuster in de centrumzone tussen Selwerd en Paddepoel.

Je binnenstebuiten... openbare ruimte als afspiegeling van haar bewoners

De robuuste stedenbouwkundige structuur van Selwerd bleek een prima uitgangspunt te zijn voor een intensief proces waarin met de bewoners de herinrichting van tuinen, pleinen en parken ter hand is genomen. Door het gezamenlijke proces van plannen maken en het opknappen van binnentuinen, pleinen en het park is Selwerd een meer en meer extraverte wijk geworden. De nieuwe openbare ruimte wordt intensief gebruikt zonder dat er veel klachten komen. De zelfredzaamheid van de wijk wordt ondersteund door de aanwezigheid van de buurtagent, stadstoezicht en buurtconcierges. Het beheers- en onderhoudsniveau wordt in samenspraak met bewoners vastgesteld.

Internationale wijk

Uitgangspunt voor de wijkvernieuwing in Selwerd vormde het behoud van (internationale)diversiteit die de wijk de laatste jaren voor de wijkvernieuwing zo kenmerkte. De wijk kent nog steeds veel nationaliteiten met een opvallende mix tussen jong en oud en kansrijk en minder kansrijk, zorgbehoevenden en zelfredzamen. Deze diversiteit heeft zich de laatste jaren verankerd. Vooral de bewoners zelf hebben daar hard aan gewerkt. Oude en nieuwe bewoners hebben meegedacht om de wijk, naast haar ruime en groene karakter enkele kleurrijke accenten te geven. Dit is terug te zien in zowel woonvormen als in architectuur en de invulling van de openbare ruimte. Dit alles heeft gezorgd voor een levendige en internationaal georiënteerde wijk die zeer in trek is bij o.a. (buitenlandse) studenten en tijdelijk personeel van de Hanzehogeschool en Universiteit, maar ook voor trainees van in Groningen gevestigde (internationale)bedrijven.

Samenvatting

Het wijkvernieuwingsplan "Selwerd aan stad" heeft de wijkvernieuwing in Selwerd een impuls gegeven. De wijk heeft de goede reputatie van haar eerste 50 jaar kunnen uitbouwen naar een nieuwe toekomst waarin de ruimte en ligging van de wijk sterke troeven bleken. De wijk ligt tegen een meer binnenstedelijk gebied aan en kent vanwege haar open en groene karakter een bijzondere aantrekkingskracht. De meeste Selwerders hebben er bewust voor gekozen hier te blijven wonen. De binding met de wijk is groot, ook van nieuwe bevolkingsgroepen. Hieraan ontleent Selwerd haar reputatie als meest internationale wijk van Groningen. Ook voor mensen met een smallere beurs is het mogelijk om in de wijk een huis te huren, of te kopen. De ontsluiting van de wijk door middel van de tram en de levendigheid die dit heeft opgeleverd bij het tranferpunt "Noorderstation" hebben detailhandel en horecainitiatieven uitgelokt rondom het nieuw gevormde Kastanjeplein. Dankzij een afgestemde visie van gemeente, corporaties en bewoners en een gezamenlijke regie is een gerevitaliseerde, aantrekkelijke en duurzame (woon)wijk ontstaan. Een wijk waar jong en oud, allochtoon en autochtoon, student en 'burger' met elkaar samenleven en contacten onderhouden. Voornamelijk op eigen kracht, maar waar nodig tijdelijk ondersteund door beroepskrachten. Het voorzieningenniveau op sociaal gebied is voldoende en afgestemd op de vraag en behoeften van de bewoners, onder het motto: nabijheid waar het moet, meer gecentraliseerd waar het kan. Kwetsbare personen en gezinnen worden adequaat geholpen, waar nodig ondersteund met een buurtgerichte aanpak. Het onderhoudsniveau van de openbare ruimte is goed geregeld, ook bewoners helpen een handje mee.

Wijkperspectief: Paddepoel in 2020

Het succes van Paddepoel

Paddepoel is een wijk waar het voor alle doelgroepen prettig wonen is. De unieke ligging en de variatie aan woonmilieus en voorzieningen is de afgelopen jaren als het succes van Paddepoel bekend geworden. Alle woning- en woonvormen zijn beschikbaar in de wijk. Dat alles, in combinatie met de ligging vlakbij de binnenstad, de mooie groenstructuur en de vele en kwalitatief goede voorzieningen, maken het een populaire wijk. Paddepoel heeft een prachtig winkelcentrum. Er wordt optimaal gebruik gemaakt van de Vensterschool, het Multifunctioneel Centrum van de wijk.

De kracht zit in de buurten

Paddepoel bestaat uit vier deelbuurten. Daar woont een grote verscheidenheid aan mensen overwegend in harmonie. Elke buurt heeft een eigen, onderscheidend karakter. Een goede leefbaarheid en veiligheid vormen in elke buurt de sterke basis.

Een stevige basis in 2020

Paddepoel is veilig, de bewoners staan meer dan voorheen met elkaar in contact en er zijn de afgelopen jaren veel mensen aan werk geholpen. Belangrijke zorgen, zoals de bereikbaarheid, zijn na de komst van de tram verleden tijd. Hiertoe is een stevige aanzet gegeven met de uitgebreide wijkconsultatie over het wijkperspectief, waar alle knelpunten op tafel zijn gekomen.

Het kloppend hart van de wijk

Winkelcentrum Paddepoel ligt op het kruispunt van vier hoofdwegen. Samen met het opnieuw ingerichte Trefkoel-gebied en de Vensterschool, die functioneert voor Selwerd, Paddepoel en Tuinwijk, vormt dit gebied het kloppend hart van de wijk. Voor alle vervoersmethoden (lopen, fietsen, auto, bus en tram) is het gebied goed bereikbaar. Het Winkelcentrum is een enorme publiekstrekker voor groepen uit de wijde omgeving. In 2010 waren er zorgen over verloedering en positieverlies. Nu is het winkelcentrum een bruisende plek, met een compleet winkelaanbod, goede bereikbaarheid en parkeergelegenheid. Daardoor is Winkelcentrum Paddepoel nog steeds het tweede winkelcentrum van de stad en vervult het de functie van ontmoetingsplek in de wijk en van belangrijke shopstop voor de omliggende wijken en dorpen. Voor de ouderen die in Paddepoel wonen is het winkelcentrum een belangrijke ontmoetingsplek. Gezinnen uit Paddepoel vinden het prettig om zo dichtbij al hun boodschappen en aankopen te kunnen doen.

De Vensterschool, nu het Venstercentrum geheten, werd tien jaar geleden nog niet echt gezien als een onderdeel van Paddepoel. Dit kwam niet door de onderwijskwaliteit, want die was en is goed, maar doordat het buiten de eigen wijk staat en dat men niet bekend was met alle functies die in de term Vensterschool verenigd worden. Sinds de vensterschool nadrukkelijker op de kaart is gezet als plek voor ontmoeting, cultuur, recreatie, educatie en opvang, wordt het door alle Paddepoelsters gebruikt, en weten ook nieuwe bewoners de weg naar dit dynamische centrum te vinden. Het centrum is zo flexibel, dat het telkens weet in te spelen op nieuwe ontwikkelingen en wensen uit de wijk. Door de inrichting van de Eikenlaan is tussen het Winkelcentrum en de Vensterschool een bijzondere en vitale combinatie ontstaan. Het is nu een levendig gebied. Bij de aanleg van het tramtracé is ruim voldoende rekening gehouden met de noodzaak tot logische auto- en fietsverbindingen, waardoor het makkelijk voor Paddepoelsters is elkaar in de Vensterschool te ontmoeten.

De nieuwbouw van de Trefkoel sluit aan bij dit hart en vormt tegelijkertijd de open verbinding naar de buurten van Paddepoel ten westen van de Zonnelaan, waar het Trefkoel-gebied voorheen vooral als een barrière gezien werd. Ook is er in de Nieuwe Trefkoel voor de bewoners van Paddepoel West een kleine gezellige ontmoetingsruimte, waar men eindelijk weer samen kan genieten van een kop koffie en een kaartje kan leggen! De Trefkoel voegt de laatste, ontbrekende schakels aan het bruisende hart van Paddepoel toe en maakt het zo compleet!

Je wilt wonen in Paddepoel!

Paddepoel is een complete en duurzame wijk, waar men graag wil wonen. In het kader van de duurzame stad is er veel gedaan aan energiebesparing, wat Paddepoel vrijwel energieneutraal en daarmee goedkoper voor de bewoners heeft gemaakt. Het is lekker ruim wonen in Paddepoel, met veel 'groene' recreatiemogelijkheden: wandelen, fietsen, spelen. Alle voorzieningen onder handbereik. Voor bijna alle doelgroepen, jong en oud, en mensen met hogere en lagere inkomens, zijn er hier woningen beschikbaar, zowel huur- als koopwoningen. Dit komt vooral omdat Paddepoel een vlotte doorstroming op de woningmarkt kent. Jonge gezinnen stromen gemakkelijk door naar een eengezinswoning en ook ouderen profiteren van de wijkvernieuwing doordat er meer

appartementen voor hen beschikbaar zijn gekomen. Hierdoor komen er nog meer gezinswoningen vrij voor (jonge) gezinnen. Om de groei van het aantal studenten in Paddepoel in goede banen te leiden is gezorgd voor extra studentenwoningen in voormalige kantoorpanden (zoals voormalige kantoren van GAK en Rabobank). Tevens is er voor internationale studenten (tijdelijke) woonruimte op de campus op het Zernike-complex. Door deze extra woonruimte is de behoefte aan studentenwoningen in de eengezinswoningen in de wijk afgenomen en is de acceptatie van de studentenpopulatie door de overige bewoners verhoogd. Kortom, Paddepoel is een wijk voor alle fasen van het leven!

De charme en kracht van Paddepoel zit in de vier herkenbare buurten, met elk hun eigen sfeer en kenmerken. Ze zijn te herkennen aan de ligging ten opzichte van de binnenstad en het Zernike-complex en de parkzones, de variatie van groen, en de aanwezige woningtypes.

Waar vroeger de vier buurten wel als losse onderdelen van de wijk werden gevoeld, vormen ze nu een echt geheel. Men onderkent dat gezamenlijk optrekken heeft geleid tot verbeterde faciliteiten (winkelcentrum, Vensterschool en Trefkoel). Ook heeft het geleid tot een mooie groene wijk met vanuit de Reitdiepzone, het Zonneplantsoen en het Bessemoerpark groenzones, die zich als 'groene vingers' uitstrekken dwars door de wijk. Ook heeft men door gezamenlijk optrekken (bewoners onderling en samen met andere partijen zoals bv. corporaties en gemeente) als wijk het voor elkaar gekregen dat de buurten, straten en binnenplaatsen van wooncomplexen groen zijn ingericht. Spelen, wandelen, fietsen, vissen, even lekker zitten op een bankje... het kan allemaal. Waar vroeger nog wel eens geklaagd werd over het beheer en onderhoud van het groen, zijn bewoners nu tevreden, ook omdat er een groter gevoel van gezamenlijke verantwoordelijkheid opgebouwd is.

Ook is er op wijkniveau hard gewerkt om de sociale samenhang tussen de verschillende bewonersgroepen verder te versterken. Elke buurt kent een groene, kwalitatief hoogwaardig ingerichte openbare ruimte en een aantal uitstekende buurtvoorzieningen, die door de verschillende bewoners gebruikt worden. Er zijn veel plekken waar bewoners en kinderen elkaar tegenkomen, variërend van bijzonder en duurzaam straatmeubilair tot een speeltuingebouw en speelplekken, die samen met bewoners zijn gerealiseerd.

Bereikbaar voor alle vervoersmiddelen

In Paddepoel kun je prima parkeren, op nieuw gecreëerde en goed onderhouden plekken, waardoor parkeren door bezoekers kriskras in de wijk tot het verleden behoort. Door constructief overleg tussen de Hanze Hogeschool en de Rijksuniversiteit Groningen, bewoners, ondernemers en gemeente is een oplossing bedacht voor het parkeerprobleem van Zernike-bezoekers in de wijk. Ook heeft de 'facelift' van het winkelcentrum meer parkeerruimte opgeleverd voor het winkelpubliek. Wijkbewoners kunnen nabij hun huizen probleemloos parkeren en de inpassing van de tram heeft niet tot een netto afname van het aantal parkeerplekken geleid rondom het tramtracé.

De tram blijkt een steeds meer gewaardeerde aanvulling op de overige vervoersmogelijkheden. Niet alleen blijkt de verbinding van Zernike met het centrum vervoersknelpunten op te lossen, ook de haltes bij het Winkelcentrum en de Vensterschool voorzien in een behoefte. Vooral ouderen combineren een tripje naar het Winkelcentrum of de bibliotheek met een uitstapje naar de binnenstad. Dit houdt hen mobieler en zelfstandig. Over de inrichting van de trambaan is iedereen tevreden. De buurten zijn goed bereikbaar, per fiets, auto en tram, aangevuld door de (mini-) bus. Deze goede bereikbaarheid geldt ook voor hulpverleningsdiensten. De rechtstreekse openbaarvervoersverbindingen vanuit Paddepoel naar beide ziekenhuizen, vooral voor ouderen belangrijk, zijn gebleven.

Opgroeien in Paddepoel, geen probleem

Het is leuk om op te groeien in Paddepoel. Er zijn volop speel- en sportmogelijkheden in de eigen buurt en in en om de het venstercentrum. De buitenschoolse activiteiten zijn bereikbaar voor alle sociale groepen en worden georganiseerd in en bij het Venstercentrum en de Bisschop Bekkersschool. Hierdoor blijven de afstanden voor ouders tot de buitenschoolse opvang binnen de wijk klein.

Door een preventieve gezamenlijke aanpak van alle betrokken organisaties (scholen, kinderwerk, jeugdzorg, opvoedingsondersteuning, enz.) zijn verveling, spijbelen, voortijdig schoolverlaten en daarmee ook de overlast in de wijk sterk afgenomen. Professionals slagen er, door een goede onderlinge samenwerking, steeds beter in om samen met ouders onderwijs en opvoeding goed vorm te geven met een duidelijke 'taakverdeling' over waar de verantwoordelijkheid van scholen begint en eindigt en wat dit betekent voor de eigen verantwoordelijkheid van ouders en verzorgers. Dit vormt de basis van het pedagogisch klimaat in de hele stad en vindt zijn doorvertaling in Paddepoel: op wijk-, buurt- en individueel niveau.

Iedereen hoort erbij!

De hoge werkloosheid in Paddepoel is verleden tijd. Steeds meer bewoners van Paddepoel Zuid zijn aan een betaalde baan gekomen. Voor een aantal bewoners is niet een betaalde baan, maar op enigerlei wijze meedoen in de maatschappij of 'erbij horen' de hoogst haalbare doelstelling. Aan deze mensen bieden professionals op het terrein van welzijn de helpende hand. Daardoor zijn er ook veel vrijwilligers bij gekomen, die nuttige klussen in de wijk doen; klussen die door de 'markt' normaal niet worden opgepakt (rommel opruimen, regelmatig onkruid wieden in parkjes, enz.). Dit heeft sterk bijgedragen aan verbetering van de leefbaarheid in de wijk. Er zijn nu fors meer activiteiten in de wijk, wat zorgt voor levendigheid. Allerlei groepen, zoals langdurig werklozen, arbeidsongeschikten, maar ook mensen met een lichamelijke of verstandelijke beperking, zetten zich actief in voor de buurt. Ook is de wijk economie versterkt door toename van uit/ aan huis werken, door onder andere ZZP'ers.

Samen veilig

Paddepoel is in staat problemen te voorkomen door preventief te werken. De oog- en oorfunctie in de wijk is goed georganiseerd, o.a. door de aanwezigheid van de buurt- en jeugdagent. Zo is men snel ter plekke als het nodig is. Bewoners merken de goede resultaten van deze inzet en zijn daardoor ook bereid zelf hun steentje bij te dragen, met een betere sociale controle als gevolg. Met de komst van de tram is ook de verkeersveiligheid in Paddepoel toegenomen.

Samenhang

De vele buurtjes hebben elk hun eigen sfeer, die verschillende groepen bewoners aantrekt. Bewoners voelen zich betrokken bij hun buurtje. Paddepoelsters komen elkaar tegen in het Winkelcentrum, het Venstercentrum, de buurtcentra en de groene parken. Ofschoon Paddepoelsters zich sterk verbonden voelen met hun buurten, is men steeds nauwer betrokken geraakt bij de wijk als geheel. Men onderkent dat onderhoud van de wijk, verkeersveiligheid, opvoeding en onderwijs beter werken met samenwerking op wijkniveau. De wijkorganisatie (wijkraad) heeft door een brede vertegenwoordiging vanuit de buurten en haar bijdrage aan buurtactiviteiten een vitale relatie met de bewoners van Paddepoel.

Inzoomen op de verschillende buurten

Paddepoel Noord: Goud wonen!

De buurt is rustig, netjes en kenmerkt zich door een ruime opzet. De laatste jaren is de buurt erg in trek geraakt bij jonge gezinnen. Ouderen en gezinnen vormen de hoofdmoot van de bewoners, met ook voldoende ruimte voor jongeren. De onderlinge verhoudingen zijn goed, er is sociale controle op een positieve manier. De ontsluiting van de buurt is prima, zowel per fiets, auto als openbaar vervoer. De tram heeft zijn plek in de vervoersinfrastructuur ingenomen.

Paddepoel West: Evenwicht gevonden.

De buurt is gezellig, divers en ondanks de menging tussen koop en huur is het nog steeds een echte corporatiebuurt. De sociale samenhang is hoog. De buurt heeft de ontwikkelingen in de groenstructuur aangegrepen om de aanliggende groenzones vaker te gebruiken voor activiteiten en recreatie. Door de herinrichting van het Trefkoel-gebied hoort Paddepoel West nu meer bij de wijk en de verbeteringen in de woonomgeving hebben de buurt een nieuwe impuls gegeven.

Paddepoel Zuidoost: Stadse dynamiek

De buurt is door de wijkvernieuwing flink opgeknapt, nu de werkzaamheden zijn afgerond hebben de bewoners eindelijk weer rust gevonden. Het Bessemoerpark geeft de buurt een groen karakter en in het nieuwe buurtcentrum worden activiteiten georganiseerd voor jong en oud. Ook wordt er door de kinderen uit de buurt gretig gebruik gemaakt van de speelattributen in het park.

Paddepoel Zuidwest: Kijk, mijn buurt!

De buurt is extravert en vriendelijk. Hier heerst dankzij de wijkvernieuwing de sfeer van de 'compacte stad'. In het begin was het even wennen met al die nieuwe bewoners, maar inmiddels wordt de vernieuwing in de buurt als vanzelfsprekend ervaren. De nieuwe bewoners zijn blij met hun nieuwbouwwoning, en de goede fietsverbinding met de binnenstad. Sociaal kwetsbare groepen krijgen extra aandacht.

Aandachtspunten.

Zoals elke wijk heeft Paddepoel een aantal unieke punten waar speciale aandacht naar uit moet gaan. Het unieke van Paddepoel bestaat uit: de Vensterschool, het Trefkoel-gebied, het Winkelcentrum en behoud en uitbouw van het groene karakter (o.a. de zogenaamde Groene Vingers) van de wijk en de buurten. Daarnaast moet de basis op orde zijn. Deze onderdelen zijn veiligheid, werk en verkeer.

Bijlage bij wijkperspectieven STEDELIJK BELEID IN DE WIJKPERSPECTIEVEN

In het traject van de wijkperspectieven is in de analysefase het stedelijk beleid van de gemeente Groningen in kaart gebracht. Het schaalniveau van het stedelijk beleid enerzijds en het schaalniveau van de wijk en haar bewoners anderzijds vraagt een continue interactie tussen de schaalniveaus. Het stedelijk beleid geeft richting aan de wijkperspectieven en omgekeerd geven de perspectieven randvoorwaarden aan de uitwerking van het stedelijk beleid.

Het traject van de wijkperspectieven is georganiseerd vanuit de wijken, waarin participatie een belangrijk doel was. Gezamenlijk zijn vijf ankerpunten benoemd en uitgewerkt. Alleen de stedelijke vraagstukken die al kaderstellend zijn en die prioriteit hebben gekregen binnen de vijf ankerpunten zijn in de perspectieven meegenomen. Voor het overige stedelijke beleid blijven de opgaven gelden. Hieronder werken we uit hoe het stedelijk beleid en de stedelijke thema's/visies zijn meegenomen.

STEDELIJK BELEID

Structuurvisie Stad op Scherp

In de Structuurvisie Stad op Scherp (SOS) hebben we de ruimtelijk-economische ambitie voor de stad Groningen tot 2020 geformuleerd. Vijf van de zes dynamo's liggen in de zgn. "Centrale Zone, Groningen". Dit wordt de komende 20 jaar hét ontwikkelgebied voor stad en regio. Hier liggen mogelijkheden om te concurreren, hier zal het gebeuren. Deze Centrale Zone is een brede strook in de stad, vanaf de Westerhaven tot aan de Oostelijke Ringweg, die direct ontsloten wordt vanaf het vervoersknooppunt (Hoofdstation) en door de A7/zuidelijke ringweg. Het is de best bereikbare zone in Noord-Nederland en een ideaal gebied om de openbaar vervoer- en autoverbindingen aan elkaar te verbinden. Prominente onderdelen van de Centrale Zone, waarin we een zeer substantieel van het stedelijk programma kunnen wegzetten, vormen de Eemskanaalzone en de Oosterhamrikzone.

In de Centrale Zone hebben en krijgen belangrijke functies met een groot bereik een plek. Functies met veel bezoekers en veel banen, met nieuwe stedelijkheid en opvallende architectuur, afgewisseld met groene en blauwe structuren. Maar ook bijzondere woongebouwen, in de nabijheid van en met zicht op de binnenstad. Verouderde bedrijventerreinen ondergaan een metamorfose. Ze worden toplocaties voor kenniseconomie, de medisch gerelateerde bedrijvigheid en zakelijke dienstverlening met een bovenregionaal tot (inter)nationaal bereik. Het gaat hier om gemengde, hoogwaardige woonwerkmilieus. De binnenstad buiten beschouwing gelaten is er ontwikkelruimte beschikbaar voor circa 500.000 m² kantoren, maximaal 4.000 woningen, 100.000 m² detailhandel en circa 100.000 m² kennis- en medische bedrijvigheid.

In de perspectieven zijn de kansen die de dynamo's bieden voor Oosterparkwijk (dynamo UMCG), Paddepoel (dynamo Zernike) en Corpus Den Hoorn (dynamo Martiniziekenhuis) meegenomen.

Onderscheidende wijken

In de perspectieven hebben we aansluiting gezocht bij de bestaande kwaliteiten, locatie en kenmerken van de wijk. We willen de wijken hiermee een duidelijk profiel geven (zo zijn de Oude Wijken bijvoorbeeld organisch gegroeide wijken aan de rand van de binnenstad en kennen daardoor een andere identiteit en dynamiek (profiel, woningvoorraad, dynamiek, stedenbouw, architectuur) dan de naoorlogse wijken in Noordwest). Naast deze duidelijke wijkprofilering, streven we wel naar een evenwichtige opbouw van de wijk, in woningvoorraad (en dus ook) in inwonerssamenstelling.

Beleidskader Duurzaamste stad / Routekaart Groningen Energieneutraal 2025

De stad Groningen wil een duurzame stad zijn en streeft ernaar om energieneutraal te zijn in 2025. De doelstelling heeft betrekking op de gebouwde omgeving (zowel nieuwe als bestaande voorraad), op mobiliteit, op groen, water, ecologie en economische innovatie. Bij het maken van de wijkperspectieven moet helder worden in welke wijken kansen liggen voor deze ambitie. Deze ambitie van de gemeente Groningen vereist ook dat bewoners, bedrijven, instellingen en woningcorporaties een bijdrage leveren.

In het traject perspectieven is deze beleidsdoelstelling niet nadrukkelijk vertaald omdat de dienst RO/EZ voor het einde van 2010 een strategie voorbereidt hoe Groningen in 2025 een energieneutrale stad kan zijn.

Akkoord van Groningen

In het Akkoord van Groningen 2.0 is vastgelegd hoe de gemeente, de Hanzehogeschool, de Rijksuniversiteit en het UMCG samenwerken aan de versterking van de stad Groningen als kennisknooppunt en centrum van

innovatie. Het akkoord focust op de thema's Energie en Healty Ageing vanwege de sterke positie die de onderwerpen in het Noorden innemen. In de perspectieven willen we benoemen of er ook in de wijken kansen liggen binnen deze ambitie. In de wijkperspectieven is geen specifieke aandacht voor de thema's Healthy Ageing en Energie, wel zijn de kansen benoemd die de dynamo's bieden voor de aangrenzende wijken.

G-kracht

G-kracht is het economisch meerjarenprogramma 2010-2014 van de gemeente Groningen. Het doel is een substantiële groei van de werkgelegenheid. Groningen als stad waar ondernemers floreren en kenniswerkers hun talenten inzetten. Een stad waar iedereen kans op werk maakt. In de perspectieven is aandacht voor voorzieningen en participatie in de samenleving. Werk speelt hierbij een rol, net als Vensterscholen. In een aantal wijken is specifieke aandacht voor ZZP'ers (zie ook de kopjes wijkwinkelstrip en ZZP'ers).

Structuurvisie "Kwaliteit van Wonen"

Eind december 2009 is door de gemeenteraad de structuurvisie Kwaliteit van Wonen vastgesteld. In de passage over de sociale woningvoorraad staat de kern weergegeven met betrekking tot de samenhang met Nieuw Lokaal Akkoord, de wijkanalyses en wijkperspectieven. Kort samengevat komt het er op neer dat het Nieuw Lokaal Akkoord de basis is voor de afspraken met de corporaties. Dit zijn afspraken op stedelijk niveau. We zetten in op een kwalitatieve goede voorraad van sociale huurwoningen, in voldoende mate aanwezig om de doelgroep van beleid te huisvesten. Voor de komende periode zetten we in op minder sloop en meer renovatie, op meer eengezins sociale huurwoningen verspreid over de wijken en aan een samenhangend verkoopprogramma door de corporaties. Ook maken we, net als in het huidige Lokaal Akkoord, afspraken met oog op de verdeling van de huurwoningen, bijvoorbeeld als het gaat om de huisvesting van kwetsbare personen. Het strategisch voorraadbeleid van de corporaties wordt een belangrijke onderlegger voor de nieuwe afspraken.

Groene Pepers

De gemeente Groningen heeft de groenstructuurvisie Groene Pepers opgesteld om de duurzame ambities op het gebied van groen en blauw te formuleren en na te streven. En tegelijk ook om het beheer en de ontwikkeling van de stad zodanig aan te pakken dat er een woon- en werkmilieu van een hoge kwaliteit en met een typisch Groningse identiteit ontstaat. Het plan benoemt – naast grotere projecten zoals het ontwikkelingen van hoofdgroenstructuren- en het aanleggen van routes naar buitengebieden, ook kleinschalige ingrepen, die samen met burgers 'op maat' moeten worden gerealiseerd. In de wijkperspectieven is er veel aandacht voor beheer en onderhoud van openbare ruimte en groen. De komende jaren is er minder geld beschikbaar voor beheer en onderhoud. Met groenparticipatie en andere creatieve oplossingen streven we ernaar de basis zo goed als mogelijk op orde te houden.

STEDELIJK THEMA'S/ VISIES

Winkelcentra

De winkelcentra in de stad Groningen hebben elk hun eigen aantrekkingskracht en functie voor de wijk en voor de stad. Het hart van de economische activiteit, maar ook het sociale leven, wordt vaak gevormd door de aanwezigheid van een wijkwinkelcentrum. Binnen de stedelijke detailhandelsstructuur kennen we daarom een essentiële plaats toe aan deze wijkwinkelcentra. Deze functies zijn echter aan het verschuiven en vanuit stedelijk perspectief is een visie nodig op deze ontwikkeling zodat helder wordt waar aanpak tot herstructurering nodig is en hoe de verschillende winkelcentra zich tot elkaar verhouden (mogelijk thematisering). In wijkperspectieven is vanuit de wijk aandacht voor de winkelcentra. In Beijum worden beide centra bijvoorbeeld met verschillende thema's verder ontwikkeld; west met krachtige zelfstandige detailhandelsondernemers en oost als cultureel buurtvoorzieningen plein

Wijkwinkelstrips

Kleinere winkelstrips en solitaire winkels in de wijken hebben het moeilijk om te kunnen overleven. Een ruimere functionele invulling kan een oplossing zijn. Er dient een inventarisatie te komen van strips zoals aan de Oosterhamriklaan, Zonnelaan, Asingastraat, Kop Bedumerweg en soortgelijke gebieden. Aan de hand van profilering en kansrijkheid moet een haalbaar perspectief worden geschetst. Doel van deze operatie is enerzijds herinvesteringen uit te lokken in de betrokken panden en gebieden. En anderzijds de ontwikkeling van een gedifferentieerde wijk economie te stimuleren. Een wijk economie die haar eigen plek in het stedelijk economisch milieu heeft. Wijkwinkelstrips zijn een stedelijke opgave en gaat over alle wijken in de stad. Voorjaar 2011 komt dit onderwerp aan de orde in de structuurvisie detailhandel 2011-2020.

Zelfstandig ondernemen Zonder Personeel

Een trend die we de laatste jaren waarnemen is de opkomst van de Zelfstandige Zonder Personeel. Deze ZZP'ers beginnen vaak vanuit huis bedrijfsmatige activiteiten. In veel gevallen is dat ook ruim voldoende maar een deel van deze groep heeft ook sterk behoefte aan betaalbare bedrijfsruimte waar ontmoetingen met andere ondernemers maar ook afnemers van hun producten kunnen plaatsvinden. In andere steden zijn hiervoor initiatieven ontwikkeld zoals seats2meet. Deze trend vraagt reactie en anticipatie door het stimuleren van ontmoetings- en bedrijfsplekken (horeca en ondernemersverzamelplekken) en het aanbieden van bv. coaching. In de actualiseringslag bestemmingsplannen is aandacht voor het verruimen van de mogelijkheden voor het werken aan huis.

De opkomst van ZZP'ers gaat elke wijk in de stad aan. In de perspectieven is de trend vooral benoemd voor Korrewegwijk en Oosterparkwijk.

Stedelijk woonprogramma

We hebben de afgelopen jaren in de stad een fors aantal potentiële locaties en gebieden in beeld gebracht voor woningbouwontwikkeling. We bezitten een groot stuwmeer aan plannen en locaties voor woningen in diverse categorieën. Door zicht te hebben op de plekken waar we woningbouw mogelijk zien en daarnaast een globaal woningbouwprogramma hebben geformuleerd, proberen we flexibel in te spelen op veranderende marktomstandigheden. We verwachten dat vanaf 2010, door de toegeslagen economische recessie, dat de woningbouwlocaties een aantal jaren langzamer ontwikkeld zullen worden dan de afgelopen 2 jaar. Het jaar 2008 (met ruim 1100 woningen) en vooral het jaar 2009 (ruim 1350 woningen) waren topjaren.

De verwachte afname maakt het stellen van prioriteiten binnen de programma's nog belangrijker. In de woonvisie hebben we hiervoor een eerste aanzet gegeven: minder appartementen (we streven naar ongeveer 35% tov het totale programma) en meer inzet op 3 doelgroepen: goede jongerenhuisvesting op geschikte locaties, ouderenappartementen om ouderen een woningaanbod te bieden waar ze goed oud kunnen worden en grondgebonden gezinswoningen, zowel in de huur als de koopsector. De wijkperspectieven ondersteunen in vele gevallen deze doelstelling, en sluiten ze in ieder geval niet uit. We dienen de woningbouwprogramma's, ook met oog op hierbovengenoemde passage van onderscheidende wijken, meer vanuit het perspectief en de daarbij horende kansen en mogelijkheden van de wijken te bepalen. Als we kijken naar de geografische spreiding van projecten in het stuwmeer, ligt ongeveer de helft van de potentiële woningbouw in de wijken Korrewegwijk, de Hoogte en Oosterparkwijk. Deze perspectieven moeten nog worden opgesteld. De uiteindelijke ambities op het gebied van Wonen voor deze wijken moeten dan ook nog worden bepaald. Voor Selwerd komt uit de analyse de vraag of daar niet ook een forse slag moet worden gemaakt met woningbouwprojecten. Als we kijken naar het stedelijke programma, is hiervoor niet veel vraag. Om de woningbouwambitie voor Selwerd scherper te krijgen, en dit te plaatsen in het kader van de stedelijke opgave, wordt hiervoor samen met de betreffende woningcorporaties, nog een nadere verkenning uitgevoerd. Gemengde, gedifferentieerde wijken met ieder zijn eigen karakter, is en blijft het streven in Groningen. Tot nu toe kon deze menging in belangrijke mate worden gerealiseerd door, via fysieke transformatie van wijken, een gemengd woningbouwprogramma (koop en huur, grondgebonden en gestapeld) te realiseren. De corporaties realiseren in belangrijke mate dit woningbouwprogramma. De komende periode wordt het spannend of de corporaties door diverse ontwikkelingen nog steeds aan een gemengd programma kunnen werken. Het betreft onder meer de Europese afspraken met oog op staatsteun, de toenemende financiële druk die op hen wordt gelegd (Vogelaarheffing, Vennootschapsbelasting, bijdrage huurtoeslag) en de nog steeds matige woningmarkt door de economische crisis. De investeringsruimte van de corporaties neemt hierdoor fors af en wordt wellicht beperkt tot het bouwen van sociale huurwoningen. Dit kan een forse weerslag hebben op de fysieke aanpak van de wijken. De komende tijd gaan we dit nauwkeurig volgen en monitoren. Wellicht heeft dit nog effecten voor de voorliggende perspectieven.

Jongerenhuisvesting

Groningen is de jongste stad van Nederland. De meer dan 50.000 studenten aan de RUG en de Hanzehogeschool zijn de reden hiervan. Van deze studenten wonen er circa 30.000 in de stad. Mede door de aanwezigheid van de kennisinstellingen en de studenten heeft Groningen een bruisende binnenstad en veel voorzieningen in de binnenstad en in de wijken, zoals winkels, horeca, ziekenhuizen en een goed openbaar vervoer. Ook zorgen zij voor vernieuwing, creatieve industrie, kunst en cultuur, enzovoort. De stad groeit voornamelijk in aantal inwoners door de instroom van jongeren. De groei in de woningmarkt voor jongerenhuisvesting is de laatste jaren, onder meer door het besluit van de gemeenteraad om in 2005 de kamerverhuur volledig vrij te geven, voornamelijk opgevangen in de particuliere sector. Dit zorgt in een aantal wijken en buurten voor een verstoorde balans. Daarom is vanaf 2008 een norm ingevoerd per straat. Hierdoor zijn voornamelijk in de vooroorlogse, particuliere wijken de nodige straten op slot gegaan. In beperkte mate zien we toenemende kamerverhuur in naoorlogse wijken, vooral Vinkhuizen-Noord. We gaan voor een grotere inzet van huisvesting voor deze

doelgroep door met name de corporaties. In een viertal zones willen we grootschalige accommodaties voor jongerenhuisvesting realiseren, te weten Bodenterrein, rondom de Eendrachtskade, bij winkelcentrum Paddepoel en in de Reitdiepzone. De resultaten worden februari 2011 in de raad gepresenteerd.

Tram

Met het besluit van de raad in het najaar van 2010 voor de aanleg van de tram is duidelijk door welke wijken de tram gaat rijden. De plannen voor de tram bieden ontwikkelkansen in de wijken Paddepoel, Tuinwijk, Selwerd, De Hoogte en Korreweg. Geplande tramhaltes en koppelpunten op het tramtraject kunnen nieuwe plekken voor ontmoeting zijn. Te slopen panden vanwege de aanleg van de tram bieden mogelijkheden voor nieuw programma in de wijken.

Oosterhamrikzone

De Raad heeft de Ontwikkelingsvisie Oosterhamrikzone (De Radiaal Wakker Gekust) op 26 mei 2004 vastgesteld. In deze visie wordt een aantal deelgebieden genoemd waar bouwontwikkelingen kunnen plaatsvinden. Eveneens geeft de visie een schets van mogelijke te realiseren infrastructuur voor een auto-ontsluiting en tram. De bouwlocaties moeten bijdragen aan de vraag naar centrumstedelijk wonen. Voor de omliggende wijken Oosterparkwijk en Korrewegwijk is deze stedelijke ontwikkeling een kans om mee te liften in upgradering van dit gebied, een combinatie van hoogwaardig wonen en werken in een aantrekkelijke omgeving. Nu het tracé van de tram duidelijk is maakt de dienst RO/EZ een nieuwe visie op de Oosterhamrikzone.

Eemskanaalzone

De Eemskanaalzone is de belangrijkste intensiveringszone van de stad. Het moet de verbindende schakel worden tussen binnenstad en Meerstad voor fiets, auto en hoogwaardig openbaar vervoer. Een sociaal veilige verbinding is daarbij het uitgangspunt. Het gebied verandert in de komende 20 jaar van een bijna vergeten hoekje van Groningen in een gebied dat volop in de belangstelling komt te staan: als belangrijk onderdeel van het stedelijk netwerk, als uitbreiding van het centrumstedelijk wonen en als motor van de Groninger economie. Voor de Oosterparkwijk biedt dit draagvlak voor bestaande en nieuwe voorzieningen.

SOCIALE THEMA'S / VISIES

Cultuur

Groningen heeft een bijzonder cultureel klimaat, zowel voor kunstenaars als publiek en dat willen we graag zo houden. Het cultuurbeleid 2009-2012, zoals verwoord in de cultuurnota "Cultuurstad Groningen: *gewoon bijzonder!*" richt zich op vier hoofddoelstellingen: we willen dat de culturele basisinfrastructuur op orde is, we willen dat meer mensen actief meedoen aan kunst en cultuur, we geven talent de kans zich verder te ontwikkelen, we werken aan een goed vestigingsklimaat en leggen de relatie met de economie door blijvend te investeren in het culturele klimaat in de stad.

Deze doelen zijn opgesteld voor de stad als geheel, maar worden deels op wijkniveau uitgevoerd.

Groningen kent een aantal broedplaatsen, betaalbare werkruimtes waar kunstenaars uit meerdere disciplines met en naast elkaar samenwerken. Vaak dient een tijdelijk leegstaand pand als broedplaats. Kunstenaars zijn actief aanwezig, ze knappen het pand op en daardoor krijgt de omgeving een betere uitstraling en wordt de buurt leefbaarder.

In 2009 zijn we gestart met *De wijk als werkplaats*, een *community art* programma waarbij professionele kunstenaars en wijkbewoners samen aan de slag gaan met kunstprojecten die een bijdrage leveren aan de eigen wijk. *De wijk als werkplaats* kan leiden tot ongewone ontmoetingen tussen wijkbewoners en zorgt voor nieuwe ervaringen en een nieuw perspectief. Het proces om te komen tot een kunstwerk is daarbij net zo belangrijk als het resultaat.

De wijk is vaak ook de plek waar amateurkunst beoefend wordt. Via cultuureducatie, naschoolse activiteiten en de familiebibliotheken komen steeds meer kinderen al van jongs af aan in aanraking met kunst en cultuur. Op veel plekken in de wijken kunnen amateur-kunstenaars optreden, bijvoorbeeld op scholen, in buurtcentra en in verzorgingshuizen. Ook daar snijdt het mes aan twee kanten: de amateurs doen het voor hun eigen plezier en ze leveren met hun kunstbeoefening een bijdrage aan de programmering van de eigen wijk.

Jeugd

Het mooie van kinderen is dat ze nog alle kanten op kunnen. Belangrijk is dus dat ze kansen krijgen om zich te ontplooiën naar hun mogelijkheden. Daar zet het gemeentelijke jeugdbeleid dan ook stevig op in. Met de breedtestrategie zetten we in op een groot bereik van de basisvoorzieningen. Wanneer het nodig is dat er meer moet gebeuren moet er maatwerk geboden worden (diepstrategie)

Kerndoelstelling is dat de gemeente een inspirerende bijdrage wil leveren aan de ontwikkeling en instandhouding van een infrastructuur die ruimte biedt aan kinderen en jongeren om:

- zich te ontwikkelen tot vrije en verantwoordelijke burgers, die een bijdrage leveren aan een open democratische samenleving;
- hun talenten te kunnen ontplooiën;
- voldoende kennis en vaardigheden te verwerven om via arbeid in hun levensonderhoud te kunnen voorzien;
- een gezonde leefstijl te ontwikkelen;
- in een veilige omgeving op te groeien en zelf ook actief veiligheid te bevorderen en die ertoe bijdraagt dat ouders en opvoeders in staat zijn hun opgroeiende kinderen te stimuleren, uit te dagen en ruimte te geven;
- veiligheid te bieden, te ondersteunen en te verzorgen;
- het goede voorbeeld te geven;
- zo nodig te corrigeren.

Op zich is een en ander behoorlijk op orde, maar doordat de bevolkingssamenstelling van de wijk in de loop van de tijd nogal aan verandering onderhevig is, is het zinvol om te bezien of vraag en aanbod nog voldoende op elkaar afgestemd zijn en of soms niet een herverdeling nodig is.

Met veel jongeren gaat het behoorlijk goed, maar er zijn ook zorgen. Op nogal wat plaatsen in de stad wordt signaleerd dat kinderen en jongeren zich op steeds jongere leeftijd misdragen. Dat levert overlast op, maar ook zorg over hun toekomst.

Soms groeien jongeren op onder moeilijke omstandigheden. Ouders als eerstverantwoordelijken vinden het begeleiden van hun kinderen naar volwassenheid in die omstandigheden zwaar. We zien een trend naar een toenemend beroep op regelingen en voorzieningen. Er is op zich een behoorlijk aanbod aan ondersteuningsmogelijkheden, maar niet altijd wordt daar spontaan een beroep op gedaan. Juist dan is het een opgave voor instellingen om mensen te bereiken en te motiveren. In de praktijk blijkt het ook nogal eens moeilijk voor instellingen om echt goed op elkaar af te stemmen. We zien in Groningen een relatief hoog gebruik van de jeugdzorg, zeker ook in de wijken Beijum, Lewenborg en Vinkhuizen-zuid. Nader onderzoek is nodig om te zien wat hiervoor de reden is.

De praktijk wijst uit dat je er vroeg bij moet zijn om onderwijsachterstanden bij kinderen te voorkomen. De gemeente is verantwoordelijk voor de voorschoolse periode. Met middelen vanuit het Kansenbeleid wordt geïnvesteerd in voor- en vroegschoolse educatie. Dit is bedoeld om (taal)achterstanden bij jonge kinderen te voorkomen door risico's zo vroeg mogelijk te signaleren en tegen te gaan. Het aanbod aan activiteiten wordt afgestemd op het aantal doelgroepkinderen (kinderen van ouders met een laag opleidingsniveau) dat in een bepaalde wijk woont. De kwaliteit van het onderwijs zelf is overigens een zaak van de schoolbesturen. Een goede, brede samenwerking zoals in het kader van de Vensterscholen en binnen de zorgstructuren bevordert dat gezamenlijk een beter resultaat wordt bereikt dan ieder apart.

De ene wijk heeft meer (buiten)speelruimte voor kinderen dan de andere. Nieuwere wijken hebben vaak meer groen dan oudere wijken, waar soms niet meer is dan een speeltuin of een plantsoentje. Buiten spelen is goed en gezond. Om te zorgen dat opgroeiende kinderen op dat punt niet te kort komen, is een speelruimtenorm ingesteld. In nieuwe wijken maar óók in het geval van wijkvernieuwing moet minimaal 3 procent van de voor wonen bestemde grond beschikbaar zijn voor formele speelruimte. In het geval van bestaande wijken is die drie procent niet hard, maar een streefnorm. Qua voorzieningen gaat het om speelveldjes en speeltuinen, maar denk ook aan het openstellen van schoolpleinen en sportvelden, het beter en anders benutten van plantsoenen en 'wijkwater' en sport- en spelcontainers (in buurten waar weinig speelruimte is). Onderhoud en beheer zijn in de meeste gevallen een verantwoordelijkheid van de gemeente. Het NLA heeft een flinke toename te zien gegeven van het aantal speelplekken. Dat leidt tot extra druk op de bestaande budgetten.

Sport

Sporten is gezond. Het houdt lichaam en geest fit. Niet iedereen kan een topsporter worden, maar meer bewegen is voor iedereen goed, alleen of samen, in verenigingsverband of op eigen houtje. Onder jongeren zien we een opvallende trend: de sportverenigingen groeien, maar de jeugd beweegt minder. Anders gezegd: men beperkt het bewegen steeds meer tot de specifieke sportuurtjes.

Sporten is leuk en werkt bovendien disciplinerend. De Bslimteams spelen daar op in met activiteiten die sport, spel, gezondheid, voeding en respect als grondhouding met elkaar verbinden. Buurtsportverenigingen bewerkstelligen dat sport en bewegen een structurele activiteit wordt voor jongeren. Naast de structurele Bslim activiteiten zijn incidentele activiteiten voor specifieke doelgroepen nodig.

Uit onderzoek is gebleken dat mensen met een lage sociaal economische status (SES) relatief weinig beweging krijgen, minder gezond eten en ook anderszins meer risico's lopen. Het is dan ook van belang om in wijken en buurten waar veel lager opgeleide mensen wonen met een geschikt sportaanbod te komen zodat men mee gaat doen. Daarvoor moeten wel de voorzieningen in de wijk op peil en beschikbaar zijn, zowel buiten als binnen.

Sportverenigingen kunnen daar een belangrijke rol vervullen, echter de problematiek is bij deze verenigingen ook groter. Extra ondersteuning en samenwerking met de school en naschoolse activiteiten is belangrijk. Dit geldt vooral voor verenigingen op rond Vensterschool SPT/sportpark de Parrel, Sportpark 't Noorden en Sportpark Vinkhuizen.

Een uiterst effectieve wijze om Stadgers aan het sporten en bewegen te krijgen is het situeren van sportvoorzieningen vlak bij huis. Dat kan worden gerealiseerd door de openbare ruimte sportiever in te richten en de sportieve ruimte openbaarder te maken.

Voor een sportieve openbare ruimte is nodig dat bij nieuwe stedenbouwkundige projecten in de wijken aandacht nodig is voor een creatieve invulling van het openbaar groen voor sportief en recreatieve gebruik, zowel voor jongeren als voor ouderen.

Veel sportparken liggen in of aan de rand van een wijk, maar worden nog te weinig benut door omwonenden. Meer gebruik door wijkbewoners is een belangrijk doel van het opstellen van een visie voor ieder sportpark, door sport en speel functies voor de verschillende doelgroepen in de wijk toe te voegen. In een pilot is voor Sportpark Corpus Den Hoorn al een visie opgesteld. Voor 2010 ontwikkelen we een Visie op Sportpark Esserberg(Zuid) en Sportpark Hoogkerk. Verder Sportpark 't Noorden in 2011 (SPT), de Parrel (SPT) en Stadspark in 2012 en Coendersborg, De Wijert en Vinkhuizen (2013).

De ruimte effectiever gebruiken voor sporten en bewegen kan door een slimme clustering van gebouwen en sportterreinen en dat is juist op wijkniveau van belang én realiseerbaar. Een overdekte ruimte om in te sporten hoeft niet altijd een gymnastieklokaal of sporthal te zijn. Er zijn nog veel meer mogelijkheden, zoals een beweegruimte waar zowel, vechtsporten, dans, meer bewegen voor ouderen, terecht kunnen. Bij nieuwbouw van scholen en sporthallen zou gezien moeten worden hoe ook de buurt daarvan kan profiteren. Nog te vaak worden dat soort sportvoorzieningen te traditioneel ingevuld.

Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)

Stadgers wonen en leven in de diverse wijken van de stad Groningen. In veel van deze wijken subsidiëren wij diverse welzijnsvoorzieningen (*buurtaccommodaties*) en *functies* (opbouwwerk, maatschappelijk werk, ouderenadvieswerk) die samen zorgen voor een basisinfrastructuur. Wijken zijn pas echt vitaal, sociaal en leefbaar als wijkbewoners actief participeren in eigen wijk of buurt, bereid zijn iets voor elkaar te doen of te betekenen, er een passend voorzieningenniveau aanwezig is voor jong en oud, er plekken zijn om elkaar te ontmoeten of aan activiteiten deel te nemen. Daarom is het nodig dat er relaties en verbindingen tussen wonen, welzijn en zorg worden gelegd.

In alle wijken wonen wel mensen die een steuntje in de rug nodig hebben om actief deel te nemen aan de samenleving. Dat kunnen mensen zijn met beperkingen, ouderen, daklozen en verslaafden, maar ook mensen die door opleiding of gebrek aan werk wat op afstand staan. Participatie geeft mensen het gevoel nuttig te zijn en er bij te horen en vermindert het gevoel van afhankelijk en uitgesloten te zijn. Op deze manier kan participatie bijdragen aan de kwaliteit van leven. De samenleving als geheel heeft belang bij sociale cohesie en onderlinge betrokkenheid. Het bevorderen van participatie en het wegnemen van drempels is een belangrijke taak voor de gemeente. Uitgangspunt is dat mensen in de eerste plaats voor zichzelf zorgen, daarin bijgestaan door familie en vrienden; mantelzorgers. Ook de bredere omgeving, het sociale netwerk, bureaus en vrijwilligers kunnen hierbij een rol spelen. Er zijn wijken waar de contacten tussen bewoners niet zo intensief zijn, terwijl in deze wijken mensen wel iets willen betekenen voor medebewoners. Dit vraagt om beleid op buurt en wijkniveau.

We hebben behoorlijk in kaart waar zoal de mensen wonen die ondersteuning nodig hebben. In 11 wijken van Groningen woont een hoog percentage senioren of wijkbewoners met een zorgvraag. Het gaat concreet om de wijken *De Paddepoel, Vinkhuizen, Selwerd, Hoogkerk, Corpus den Hoorn, De Wijert, Helpman/Coenderborg, Nieuwe wijken Zuid, Oosterparkwijk, Lewenborg en Oosterhoogebrug*. Er is hier in de afgelopen jaren (vanuit Zorgen voor Morgen en Nieuw Lokaal Akkoord) al veel in geïnvesteerd. In het leggen van verbindingen. Tussen de wereld van mensen met een beperking, hun organisaties, de wijk waarin zij wonen, de algemene voorzieningen en tussen de informele en de formele zorg. Welzijnsorganisaties vervullen hierin een belangrijke rol. Belangrijk is dat zij met de vele andere instellingen op het gebied van wonen, welzijn en zorg goed samenwerken. Dit proces is nog lang niet afgerond en zal de komende tijd veel aandacht vragen.

De Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) is aangepast. Een van de maatregelen die is getroffen betreft de functie (Activerende en Ondersteunende) Begeleiding. Na herindicatie is voor mensen die onder het criterium "lichte problematiek" vallen, de begeleiding verminderd of vervallen. Zij worden geacht terug te kunnen vallen op hun eigen netwerk. Kan dat netwerk niet in de ondersteuning voorzien, dan is men aangewezen op de gemeentelijke Wmo voorzieningen. Deze ontwikkeling binnen de AWBZ vraagt om een herschikking van het aanbod en ondersteuning van voorzieningen op wijk- en buurtniveau en om een verkenning van de vraagzijde. Hoe dan ook zullen in de toekomst meer mantelzorgers en vrijwilligers nodig zijn om de steun- en leuncontacten te bieden. Dit kan de sociale cohesie en dus de betrokkenheid op elkaar alleen maar vergroten. Mits op de juiste manier benaderd en aangesproken zijn mensen bereid zich voor een ander in te zetten.

Ondersteuning, begeleiding, respijtzorg en een professioneel vangnet voor mantelzorgers en vrijwilligers blijft hierbij van belang.

Om de benodigde basisinfrastructuur in wijken verder te verstevigen komt er de komende tijd vanuit het beleidsprogramma Wmo in Vitale buurten (in aanvulling en vervolg op Zorgen voor Morgen) meer ruimte voor het ontwikkelen en versterken van een viertal functies in de wijk. Het gaat om de volgende functies in de eerder genoemde 11 wijken van de stad;

- *de informatie en adviesfunctie;* We vermeerderen Stip naar 11 wijken en zoeken daarbij verbreding in doelgroepen en dienstverlening.
- *de signaleringsfunctie;* We brengen meer verbindingen tussen uitvoerende netwerken, meldpunten en OGGz tot stand.
- *de ondersteuningsfunctie;* We versterken de **ontmoetingsfunctie**. Er komt agogische formatie beschikbaar om vraag, aanbod en inhoud van activiteiten in de wijk in samenhang tot stand te brengen. We bevorderen **bewegen en gezond gedrag** door wijkgerichte programma's en combinaties met sport te maken. We versterken **informele steunsystemen** door het uitbreiden van diensten op het gebied van vrijwillige thuishulp.
- *de functie professionele zorgondersteuning;* Beroepskrachten zorgen voor de nodige ondersteuning en 'rugdekking' voor wijkbewoners, vrijwilligers en mantelzorgers.

Vraagbaak in de stad

Groningen heeft haar Wmo-brede loket georganiseerd in een centraal Zorgloket en in wijkgeoriënteerde Stips.

Bij Zorgloket én Stips wordt informatie en advies gegeven op alle mogelijke Wmo terreinen zoals: woon-, rolstoel- en vervoersvoorzieningen, huishoudelijke hulp, gehandicaptenparkeerkaart/-plaats, mantelzorg, vrijwilligerswerk, bijzondere bijstand, schuldhulpverlening, maatschappelijk werk, jeugd en opvoeding, voorzieningen voor vrijetijdsbesteding, AWBZ en gemeentelijke dienstverlening. Vragen worden beantwoord, cliënten worden op een goed spoor gezet en er wordt doorverwezen en bemiddeld. We gaan de samenwerking tussen Zorgloket en Stips intensiveren, bijvoorbeeld met sociale kaarten, websites en folders

Op basis van prestatieveld 6 van de Wmo verstrekt de gemeente Groningen individuele voorzieningen. Ondersteuning wordt geboden voor zover deze langdurig noodzakelijk is om de belemmeringen op het gebied van het voeren van een huishouding, het verplaatsen in en om de woning, het zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel en bij het ontmoeten van medemensen en op basis daarvan sociale verbanden aangaan op te heffen of te verminderen.

De aanvragen voor individuele voorzieningen komen binnen via het Zorgloket van de gemeente Groningen. Mensen met beperkingen moeten volwaardig mee kunnen doen aan de samenleving. Samen met de burger met beperkingen willen we zoeken naar de beste manier om zijn beperkingen te compenseren en het probleem op te lossen, waarbij nadrukkelijk óók de mogelijkheden van de burger om zijn capaciteiten in te zetten, verkend worden en naar alternatieve oplossingen gezocht wordt. We ondersteunen de burger en gaan daarbij uit van de eigen kracht en mogelijkheden van hem en zijn naasten.

Willen we voor een deel voorkomen dat burgers een compenserende voorziening nodig hebben dan dient nadrukkelijke inclusief beleid vorm gegeven te worden. Hieronder verstaan we beleid, waarbij in alle fasen van de beleidscyclus rekening wordt gehouden met verschillen tussen mensen, vooral om verschillen tussen mensen met en zonder beperkingen. Dit betekent dat bij nieuw beleid geen nieuwe drempels worden opgeworpen voor mensen met beperkingen. Als het echt niet anders kan, worden uitzonderingen geformuleerd of specifieke voorzieningen getroffen.

Maatschappelijke opvang, verslavingszorg, OGGz (onderdeel Wmo)

In de meeste wijken wonen ook stadgers die hun grip op het eigen leven kwijt aan het raken zijn en hun zelfredzaamheid verliezen of al verloren hebben. Deze groep is doorgaans tevens hun verbinding met relevante mensen en dierbaren uit de directe omgeving kwijtgeraakt. In aanvulling op het eerste deel Wmo zijn dit mensen met vaak meervoudige problematiek die meer dan 1 steun in de rug nodig hebben, maar ook met regelmaat in aanraking komen met politie en justitie vanwege overlast, intimidatie en/of criminaliteit.

Samen met de meldpunten zorg en overlast tracht de OGGz deze mensen te signaleren en indien het zorgmijders betreft hen naar passende zorg toe te leiden. Voor burgers die ook met bemoeizorg slecht bereikbaar zijn gaan we meer dwingende vormen van "achter de voordeur" aanpak ontwikkelen.

Met ons tweede kans beleid proberen we burgers na huisuitzetting in een andere wijk, met begeleiding, een nieuwe woonkans te geven. Ook plaatsen corporaties in vrijwel alle wijken kwetsbare personen via de formule proefwonen in woningen met een bijpassend aanbod aan hulpverlening. Het gaat hier om burgers die na een periode van dakloosheid of institutionalisering (psychiatrisch, justitieel of verslaving) weer op weg terug zijn naar de samenleving.

In steeds meer wijken treffen we kleinere of grotere voorzieningen aan die burgers bepaalde vormen van collectief beschermd wonen bieden. De concentratie van de voorzieningen zit echter in het centrum en in mindere mate Oosterpark en Korrewegwijk. Een goede introductie bij de buurtbewoners en daarna een blijvend overleg waarborgt de inbedding in de buurt. Het gaat hier om woonvormen voor ex-gedetineerden, veelplegers, zwerfjongeren, (ex)verslaafden en psychiatrische patiënten en verstandelijk beperkten.

Integratie en emancipatie

Bijna 20 procent van de Groninger bevolking heeft een niet-Nederlandse achtergrond. Hiervan heeft ongeveer de helft een niet-westerse achtergrond. De stad Groningen kent een relatief grote Antilliaanse en Arubaanse gemeenschap. Verder telt de stad met 176 nationaliteiten vooral veel, in omvang kleine groepen minderheden. De belangrijkste doelstelling van het integratiebeleid is het bevorderen van de zelfredzaamheid van etnisch-culturele minderheden in sociaal, economisch en cultureel opzicht. De gemeente Groningen heeft er daarbij voor gekozen om het integratiebeleid in te bedden in alle beleidssectoren. Hiermee worden alle sectoren medeverantwoordelijk voor het bevorderen van de zelfredzaamheid van minderheden, of het nu om onderwijs gaat, om huisvesting of de deelname aan de arbeidsmarkt. Zo wordt de opdracht om 'van Groningen een stad te maken waar iedereen telt' een opdracht voor alle sectoren.

Specifieke maatregelen vanuit het programma Integratie zijn daarom hooguit aanvullend op reguliere beleidsmaatregelen in andere programma's, zoals Zorg en Welzijn, het Integraal Jeugdbeleid en Werk en Inkomen. In enkele gevallen rechtvaardigt de bijzondere positie van bepaalde groepen tijdelijk een extra beleidsimpuls. Voor de komende jaren richt dit specifieke beleid zich op de Antilliaanse en Arubaanse gemeenschap, op allochtone vrouwen en op asielzoekers.

De sociaaleconomische- en maatschappelijke positie van allochtone Stadgers is de afgelopen jaren verbeterd. Dit laat onverlet dat de positie van etnisch-culturele groepen op deze gebieden nog altijd achterblijft bij die van inwoners met een Nederlandse achtergrond. De niet-westerse bevolking is relatief jong, heeft vaker een gezin met kinderen en kent relatief weinig 65-plussers. Het aandeel eenoudergezinnen onder etnisch-culturele groepen ligt beduidend hoger dan bij de overige bevolking.

De bevolking met een niet-Nederlandse achtergrond is niet gelijkmatig verspreid over de verschillende wijken in de stad. Dit betekent dat ook dat de lusten en de lasten van diversiteit en verscheidenheid niet gelijk zijn verdeeld over de verschillende wijken. De wijken met de hoogste percentages inwoners met een niet-Nederlandse achtergrond zijn: Paddepoel/Selwerd (28%), Vinkhuizen (25%), Beijum (24%), Lewenborg, Korrewegwijk/De Hoogte en Oosterpark (22%). In alle overige wijken ligt het percentage op of onder het stedelijk gemiddelde van 19%.